

KRISTINESTAD
KRISTIINANKAUPUNKI

KRISTIINANKAUPUNKI

KRISTIINANKAUPUNGINTIEN POHJOISPUOLEN OSAYLEISKAAVA

Kaavaselostus, versio 0.9 (luonnos), 6.10.2023

Sisällysluettelo

1. Perus- ja tunnistetiedot	6
1.1. Tunnistetiedot	6
1.2. Kaava-alueen yleiskuvaus ja sijainti	6
1.3. Kaavoituksen taustaa ja suhde muuhun suunnitteluun	6
1.4. Kaavan tarkoitus ja keskeiset tavoitteet	9
2. Lähtökohdat	11
2.1. Suunnittelutilanne ja kaavatyötä ohjaavat suunnitelmat	11
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	11
Valtakunnalliset ilmastotavoitteet – Hiilineutraali Suomi 2035- kansallinen ilmasto- ja energiastrategia	12
EU:n biodiversiteettistrategia	14
Pohjanmaan ilmastostrategia 2040	14
Maakuntastrategia	15
Pohjanmaan innovaation ja kasvun strategia 2022-2025	15
Merialuesuunnitelma 2030	16
Kristiinankaupunki 2025	19
Maakuntakaava	19
Yleiskaava	26
Asemakaava	27
Rakennusjärjestys	27
Rakennuskiellot	27
2.2. Selvitys suunnittelualan oloista	28
Luonnonympäristö ja maisema	28
Rakennettu ympäristö	45
Rakennettu kulttuuriympäristö	50
Muinaisjäännökset	56
Liikenne	58
Energiantuotanto	62
Teollisuusalueet	64
3. Suunnittelun vaiheet	65
3.1. Kaavan suunnittelun tarve, suunnittelun käynnistäminen	65

Viranomaisyhteistyö ja vuorovaikutus	65
Kaavatyön osalliset, osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)	66
Vireille tulo sekä kaavaluonnos	66
Kaavaehdotus	66
Kaavan hyväksyminen	66
4. Yleiskaavan kuvaus	67
4.1. Kaavan kokonaisrakenne ja sisältö	67
Mitoitus	68
Palvelut	68
4.2. Aluevaraus- ja kohdemarkinnat	68
Aluevarausmerkinnät	69
Kohdemarkinnat	70
4.3. Kaavan vaikutukset	74
Osayleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin	74
Osayleiskaavan suhde Pohjanmaan maakuntastrategiaan 2022 – 2025, innovaation ja kasvun strategiaan 2022 – 2025 sekä Kristiinankaupungin strategiaan	75
Osayleiskaavan suhde Pohjanmaan maakuntakaavoitukseen	75
Vaikutukset maisemaan	78
Vaikutukset luonnonympäristöön	80
Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	84
Vaikutukset alueen virkistyskäyttöön	87
Liikenteelliset vaikutukset	88
Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen	93
Vaikutukset talouteen ja elinkeinoelämään	94
Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	94
Ilmastovaikutukset	95
5. Kaavan toteutus	96
5.1. Toteuttaminen ja ajoitus	96
5.2. Toteutuksen seuranta	96

- LIITTEET
- 1) Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
 - 2) Kaavakartta, kaavamerkinnät ja -määräykset
 - 3) Aurinkovoimala-alueen luontoselvitys (Essnature 2022, täyd. 2023)
 - 4) Osayleiskaavan luontoselvitys FIN (Envibio Oy 2023)
 - 4) Osayleiskaavan luontoselvitys SWE (Envibio Oy 2023, tiivistelmä)
 - 5) Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys FIN (Heilu Oy 2023)
 - 5) Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys SWE (Heilu Oy 2023, tiivistelmä)
 - 6) Arkeologinen selvitys FIN (Heilu Oy 2023)
 - 6) Arkeologinen selvitys SWE (Heilu Oy 2023)
 - 7) Tiivistetty yhteenveto verkkokyselystä FIN
 - 7) Tiivistetty yhteenveto verkkokyselystä SWE
 - 8) Palauteraportti FIN
 - 8) Palauteraportti SWE
 - 9) Ilmastovaikutusten arviointi FIN
 - 9) Ilmastovaikutusten arviointi SWE

TAUSTAMATERIAALI

- Aurinkovoimala-alueen YVA-tarveharkintahakemus (Sweco 2022)
- EU:n biodiversiteettistrategia
- *Hiilineutraali Suomi – kansallinen ilmasto- ja energiastrategia 2035*. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Energia, 2022:53
- Pohjanmaan ilmastostrategia 2040
- Pohjanmaan innovaation ja kasvun strategia 2022-2025
- Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040
- Pohjanmaan merialuesuunnittelu 2030
- Pohjanmaan maakuntakaava 2040, Pohjanmaan maakuntakaava 2050 – kaavaselostus ja selvitykset:
 - Aurinkoenergian tuotanto maankäytön ja aluesuunnittelun kysymyksenä Pohjanmaalla (Pohjanmaan liitto 2022)
 - Ampumarataselvitys Pohjanmaalla, Keski-Pohjanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla (Vaasan ammattikorkeakoulu 2015)
 - Energiantuotanto Pohjanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla 2050 (Ramboll)
- *Pääteiden kehittämisen periaatteet ja tulevaisuuden tarpeet*. Väyläviraston julkaisuja 75/2022
- *Valtakunnalliset liikenne-ennusteet*. Traficomin tutkimuksia ja selvityksiä 6/2022
- Ympäristöministeriö, Maisema-aluetyöryhmän mietintö I 1992.

Kristiinankaupunki: Kristiinankaupungintien pohjoispuolen osayleiskaava

Kaavaselostus, Versio 0.9 (Luonnos)

6.10.2023

VERSIOHISTORIA

0.9	Kaavaluonnos	6.10.2023	Käsitelty Kristiinankaupungin kaavoitusjaostossa __.__.2023 § __

1. Perus- ja tunnistetiedot

1.1. Tunnistetiedot

KRISTIINANKAUPUNKI KRISTIINANKAUPUNGINTIEN POHJOISPUOLEN OSAY- LEISKAAVA

Suunnitteluorganisaatio

Osayleiskaavan laadinnasta on vastannut arkkitehti Petri Tuormala (Projoplan Oy, Helsinki) ja suunnittelusta dip. ins. Pasi Lappalainen (Nosto Consulting Oy, Turku).

Käsittelyvaiheet

Kaavatyön vireilletulosta on kuulutettu	9.2.2023
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä	9.2. - 13.3.2023
Kaavaluonnos on ollut nähtävillä	___.__. - __.__.2023
Kaavaehdotus on ollut nähtävillä	___.__. - __.__._____
Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaavan	___.__._____

1.2. Kaava-alueen yleiskuvaus ja sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Kristiinankaupungin keskustaajaman pohjoispuolella, ja alue ulottuu pohjoisessa Närpiön kaupunginrajaan. Suunnittelualue rajautuu lännessä sekä osin pohjoisessa (Storträsketin järvialue) voimassa olevaan rantayleiskaavaan ja etelässä kaupungin keskustaajaman asemakaava-alueeseen. Idässä suunnittelualue rajautuu kaavoittamattomaan pelto- ja metsävaltaiseen alueeseen. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 1000 hehtaaria.

Sijainnista on kartta osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (liite 1).

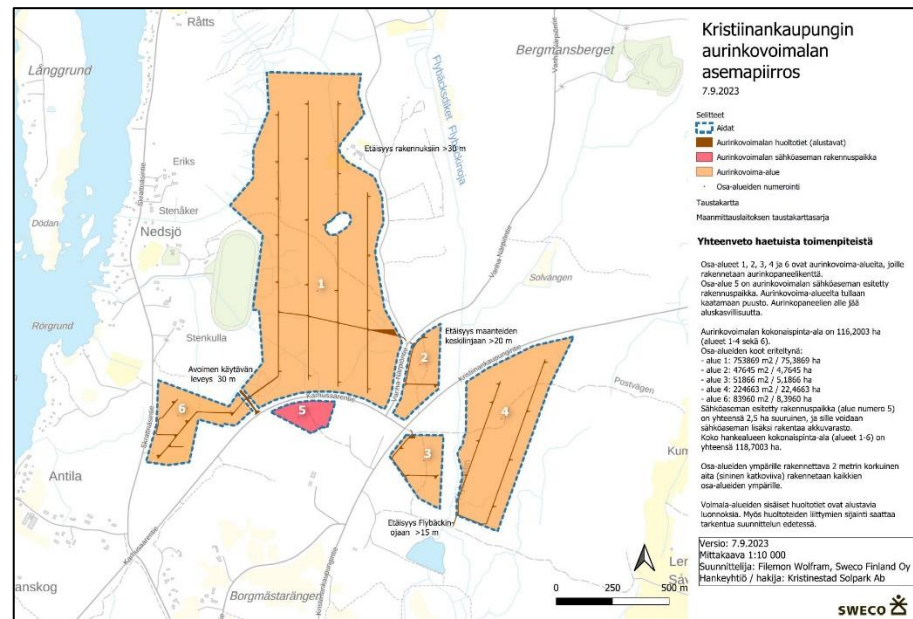
1.3. Kaavoituksen taustaa ja suhde muuhun suunnitteluun

Kristiinankaupungin kaupunginhallituksen kaavoitusjaosto on päättänyt kokouksessaan 8.6.2022 (§ 22) aloittaa Kristiinankaupungintien pohjoispuolella sijaitsevan alueen yleiskaavoituksen perustuen 20.12.2021 ja 16.5.2022 jätettyihin valtuustoaloitteisiin. Kaupunginhallitus on vahvistanut päätöksen 20.6.2022 ja kaupunginvaltuusto 12.9.2022. Aloitteet ovat koskeneet uusiutuvan energian ja

kiertotalouden tarpeita sekä riittävän suuren teollisuusalueen kaavoittamista teollisuuden yrittäjien houkuttelemiseksi paikkakunnalle. Kaavoitusjaosto on päätöksessään todennut, että kaavoitus aloitetaan yleiskaavan laatimisella, jonka jälkeen alueelle tulee laatia asemakaava. Yleiskaava-alueen pinta-ala on yhteensä noin 1000 hehtaaria, josta asemakaavoitettava alue kattaa noin 250 – 260 ha.

Yleiskaava-alueelle samanaikaisesti laadittavan asemakaavan tarkoituksena on tarkentaa vireillä olevan osayleiskaavan tavoitteita liittyen kunnan teollisuustonttien tarjontaan ja erityisesti mahdollistaa vihreän vedyn tuotantolaitoksen (Plug Power Inc.) sijoittuminen yleiskaava-alueen itäosaan. Kaupunginhallituksen kaavoitusjaosto on 9.3.2023 § 21 antamassa päätöksessään koskien teollisuusalueiden asemakaavoituksen kaavoitustarjouksen hyväksymistä todennut, että asemakaavoitus on tarkoituksenmukaista aloittaa yleiskaavoituksen rinnalla, jotta voidaan mahdollistaa suunnitteilla olevien teollisten hankkeiden toteuttaminen, ja jotka alustavien aikataulujen mukaisesti ajoittuvat vuodesta 2024/25 eteenpäin. Osayleiskaavan kanssa samaan aikaan laadinnassa olevan Kristiinankaupungin pohjoispuolen asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut yleisesti nähtävillä 13.6. – 4.8.2023.

Vireillä olevan osayleiskaavan lounaisosaan sijoittuu erillinen Kristinestad Solpark Ab:n aurinkovoimahanke, jossa tavoitteena on rakentaa suunnittelualueelle noin 100 MW:n aurinkovoimala. Paneelilenttien tuottama energia kytkettäisiin Fingridin 110/400 kV asemalta kantaverkkoon ja aurinkovoimalan sisäinen sähkönsiirto hoidettaisiin maakaapelein ja Fingridin aseman pohjoispuolelle rakennettaisiin aurinkovoimalan sisäinen 110/33 kV sähköasema. Alueelle on laadittu YVA-tarveharkintahakemus ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on 16.2.2023 antamassaan päätöksessä (EPOELY/2791/20229) todennut, että aurinkovoimahankkeeseen ei tule soveltaa lakia ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVAL 252/2017). Hanke etenee suunnittelutarveratkaisuna ja Ennen asian ratkaisemista, naapureille ja muille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa, varataan tilaisuus kirjallisen muistutuksen tekemiseen MRL 173 §:n ja MRA 86 §:n mukaisesti.

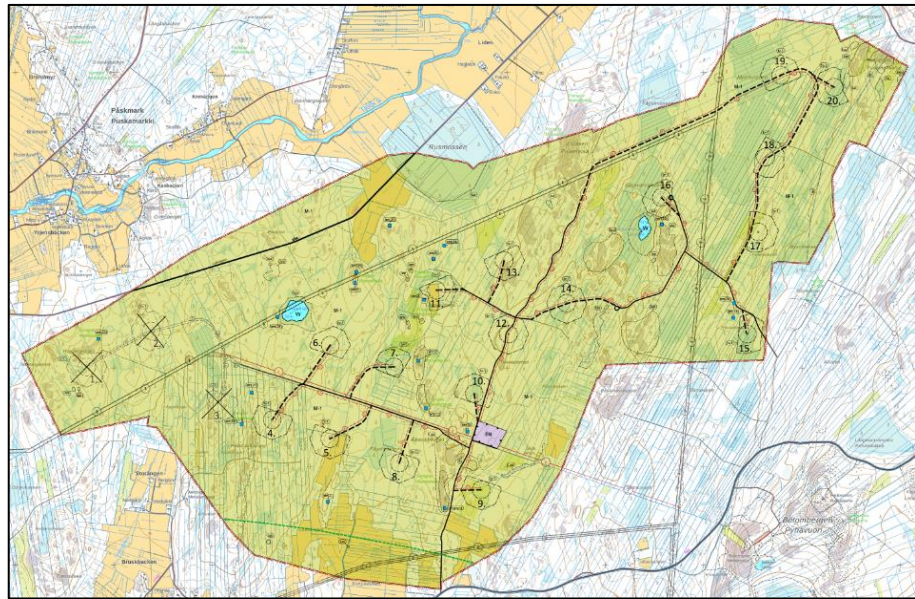

Kristiinankaupungin aurinkovoimalan asemapiirros (Sweco 2023).

Uusiutuvaan energiantuotantoon liittyen Kristiinankaupungissa on laadinnassa Karhusaaren korttelien 1404 a 1045 asemakaavan muutos ja laajennus, jossa asemakaava laaditaan asemakaava-alueella voimassa olevan osayleiskaavan pohjalta. Voimassa olevassa osayleiskaavassa Karhusaaren alueen keskeiset osat on osoitettu laajasti energiahuollon, teollisuuden ja sataman tarpeisiin. Kaupungin tavoitteena on hyödyntää tulevassa käytössä alueelle rakennettua raskasta infrastruktuuria (mm. tiet, satama, voimajohdot ja voimalaitos). Kaavoituksessa huomioidaan osayleiskaavan mukaisesti energiahuolto- ja teollisuusalueiden ja asuinalueiden väliset suojavyöhykkeet, rakennetun kulttuuriympäristön kohteet sekä mahdolliset tulvariskialueet. Toisen vaiheen asemakaavoituksessa tavoitteena on tutkia suunnitellun vety-/metanointilaitoksen sekä teollisuus- ja varastointitoimintojen sijoittamista alueelle sekä osoittaa muulle kaava-alueelle vety-/metanointilaitoksen läheisyyteen soveltuvaa maankäyttöä.

Laajemmin suunnittelualueen lähiympäristön ja Kristiinankaupungin kaupungin alueella uusiutuvaan energiantuotantoon liittyen Kristiinankaupungin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Åbackin tuulivoimapuiston yleiskaavan kokouksessaan 13.2.2023 § 2. Noin 2400 hehtaarin tuulivoimapuiston kaava-alue sijaitsee käsillä olevan kaava-alueen, valtatie 8 sekä Tiukan taajamakeskuksen kaakkoispuolella. Åbackin tuulivoimapuiston yleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikut-

teisena yleiskaavana, jolloin yleiskaavaa voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueella (tv-alueilla). Yleiskaava mahdollistaa laajimmillaan yhteensä 17 tuulivoimalan rakentamisen kaava-alueelle. Osayleiskaavaa vastaan on jätetty kaksi valitusta Vaasan hallinto-oikeuteen.

Åbackin tuulivoimapuiston osayleiskaava (FCG 2023).

1.4. Kaavan tarkoitus ja keskeiset tavoitteet

Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteiseksi yleiskaavaksi ja on luonteeltaan yleispiirteinen. Kaavatyön ensisijaisena tavoitteena on mahdollistaa aurinkovoimalan sekä teollisuuden, erityisesti edellä mainitun vihreän vedyn tuotantolaitoksen sijoittuminen osayleiskaava-alueelle sekä osoittaa tarpeelliset aluevaraukset luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen. Kaavatyön muita tavoitteita on mahdollistaa mm. uuden pientaloalueen sijoittuminen Pormestarinniityn alueelle. Osayleiskaavatyön yhteydessä tutkitaan myös tällä hetkellä kaava-alueen itäosassa sijaitsevan Kristiinankaupungin moottoriurheilun alueen sekä Kristiinankaupungin ampumaradan mahdollista sijoittamista nykyiseltä paikalta yleiskaava-alueen koillisosaan.

Maakuntakaavamääräyksien mukaan johto- ja tiealueilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Osayleiskaavalla ei arvioida olevan sellaisia valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä vaikutuksia, että ne olisivat

Kristiinankaupunki: Kristiinankaupungintien pohjoispuolen osayleiskaava

Kaavaselostus, Versio 0.9 (Luonnos)

6.10.2023

valtion viranomaisen toteuttamisvelvollisuuden kannalta erityisen tärkeitä.

2. Lähtökohdat

2.1. Suunnittelutilanne ja kaavatyötä ohjaavat suunnitelmat

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätöksellä valtioneuvosto korvasi valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Päätös tuli voimaan 1.4.2018.

Kaavahanketta koskevat uusista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ainakin seuraavat:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen

Tehokas liikennejärjestelmä

- Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Valtakunnalliset ilmastotavoitteet – Hiilineutraali Suomi 2035- kansallinen ilmasto- ja energiastrategia

EU on sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta. Euroopan unionin ilmasto- ja energialainsäädännön velvoitteet ja poliittiset päätökset sitovat myös Suomea. Suomen hiilineutraaliustavoite tarkoittaa, että vuonna 2035 kasvihuonekaasupäästöjen ja nettohiilinielun tulee olla samalla tasolla ja siitä eteenpäin nettohiilinielun tulee olla päästöjä suurempi. Valtioneuvoston selonteon *Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallinen ilmasto- ja energiastrategia* (6/2022 vp) mukaan Suomen kansallinen ilmasto- ja energiastrategia kattaa yhteiskunnan kaikki kasvihuonekaasupäästöt ja nielujen aikaansaamat poistumat. Strategia muodostaa kokonaisvaltaisen toimintaohjelman, jolla edetään hiilineutraaliin ja myöhemmin hiilinegatiiviseen yhteiskuntaan.

Joulukuussa 2019 Euroopan komissio antoi tiedonannon Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta (European Green Deal), jonka tavoitteena on tehdä EU:sta moderni ja kilpailukykyinen talous, jossa ei vuonna 2050 enää aiheuteta kasvihuonekaasujen nettopäästöjä. Poliittikkaohjelma on samalla myös kokonaisvaltainen kasvustrategia, joka sisältää komission suunnitelmat tulevista toimista ja aloitteista useilla sektoreilla muun muassa energiaan, liikenteeseen, metsiin ja maatalouspolitiikkaan liittyen. Ilmastoneutraaliuden vuonna 2050 lisäksi ohjelman tavoitteita ovat myös yritysten kilpailukykyyn edistäminen ja niiden auttaminen globaaleiksi johtajiksi puhtaissa tuotteissa ja teknologioissa sekä oikeudenmukainen ja kaikki mukaan ottava siirtymä. Lainsäädännön ohella ohjelman keskeinen kokonaisuus on rahoituksen suuntaaminen, jotta voidaan varmistaa riittävät investoinnit uusiin, päästöjä vähentäviin teknologioihin sekä innovaatioihin eri talouden sektoreilla ja siten ohjelman tavoitteiden toteutuminen.

Selvityksen mukaan yhteiskunnassa ja erityisesti teollisuudessa ja energiajärjestelmässä tarvittavat muutokset toteutuvat vain mitattavien investointien kautta. Tässä strategiassa linjattavin toimin parannetaan yritysten mahdollisuuksia tehdä pitkäjänteisesti investointeja edistyneeseen puhtaaseen teknologiaan. Ennakoitava ja vakaa toimintaympäristö mahdollistaa paitsi investoinnit myös suomalaisen teknologian kehittämistä ja vientiä globaaleille markkinoille. Näin kasvatetaan Suomen ja suomalaisten yritysten hiilikädenjälkeä. Kansainvälisen ilmastohyödyn eli hiilikädenjäljen kasvattaminen pitääkin asettaa Suomen ilmastopolitiikan tavoitteeksi

kansallisten päästöjen vähentämisen ohella. Etusija tulisi antaa toimille, jotka auttavat tuottamaan maailmalle uusia ratkaisuja ja joiden mahdollisuudet maailmanlaajuisesti ovat erityisen suuria. Suomalaisen yritysten hiilikädenjäljen merkitystä on korostettu myös hallituksen kestävyystiekartassa. Kaiken kaikkiaan on olennaisen tärkeää valmistautua ja varautua uusien teknologioiden laaja-alaiseen käyttöönottoon, riippuen luonnollisesti vahvasti niiden yleisestä kehittämisestä ja erityisesti kaupallisesta kannattavuudesta.

Uusiutuvan energian edistämisen osalta uusina poliittisina linjauksina mainitaan mm. uuden energiatukiasetuksen valmisteleminen vuoden 2022 aikana sekä suorien tukien suuntaaminen ensi sijassa uusiin teknologioihin uusiutuvan energian tuotantoteknologioiden kaupallistuessa. Lisäksi vihreän siirtymän investointien lupamenettelyjä vauhditetaan voimavaroja lisäämällä lupaviranomaisiin (AVI, ELY, TUKES) ja kunnille sekä maakuntien liitoille suunnataan avustuksia vihreän siirtymän investointien lupa- ja kaavoitusmenettelyjen ja tuulivoimarakentamisen vauhdittamiseksi. Energiatehokkuuden edistämisen linjauksina mainitaan mm. riittävän energiatuen kohdistaminen energiatehokkuuden edistämiseen, autokannan uudistaminen energiatehokkaammaksi, koko liikennejärjestelmän energiatehokkuuden parantaminen liikenteen palveluja kehittämällä (kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantaminen, maantiekuljetusten energiatehokkuuden parantaminen) sekä uusien ja rakennusten ja luvanvaraisen korjausrakentamisen energiatehokkuuden vaatimusten tarkastaminen viimeistään 2023.

Vety- ja sähköpolttoaineita koskevinä uusina linjauksina mainitaan mm. vedyn siirtoon ja jakeluun tarvittavien investointien edistäminen hyödyntäen myös EU-rahoitusta ja EU:n luomia mahdollisuuksia, vetyverkkojen ja siihen liittyvän infrastruktuurin kehittämiseen varautuminen kansallisesti koordinoitusti, valmistautuminen ja varautuminen kattavasti koko arvoketjun osalta vetyratkaisujen käyttöönottoon siinä vaiheessa, kun ne saavuttavat kaupallisen kannattavuuden, uusiutuvan ja vähähiilisen, eli yhdessä puhtaan vedyn ja sähköpolttoaineiden käyttö pyritään suuntaamaan ennen kaikkea Suomessa toimivan teollisuuden, liikenteen ja energiajärjestelmän tarpeisiin sekä Edistetään puhtaan vedyn tuotantokapasiteetin syntymisen edistäminen, jossa vedynvalmistuksessa käytettäville elektrolyysilaitteistoille asetetaan tavoitteeksi vuodelle 2025 vähintään 200 MW (vuonna 2021 9 MW) ja vuodelle 2030 vähintään 1 000 MW ottaen huomioon vetyteknologian kaupallistuminen.

Strategian vetyä koskeva erityisteemaluku toimii myös erillisenä kansallisena vetystrategiana, jonka taustalla on mittava Vetytalouden mahdollisuudet ja rajoitteet -selvitys. Ilmastomuutoksen haasteen edessä energiatalous on suuren muutoksen edessä, mikä on herättänyt laajan kiinnostuksen vetyyn vähähiilisen talouden yhtenä mahdollistajana. Vetyä ovat omissa ilmasto- ja energiaskenaarioissaan tarkastelleet mm. hallitusten välinen ilmastopaneeli (IPCC) ja OECD- maiden välinen energiajärjestö (IEA). Lisäksi vetyä on tarkasteltu lukuisissa kansainvälisissä tutkimuslaitosten energiaskenaarioissa. Suomen vahvuutena mainitaan mm. vahva teollinen ja energia-alan osaaminen, kuten esimerkiksi laajojen teollisuusprosessien, digitalisaation ja energiatehokkuutta parantavien ratkaisuiden suunnittelu, valmistus ja käyttöönotto. Suomella on lisäksi osaamista vetyteknologian eri osa-alueilta sekä myös kokonaisten energiajärjestelmien hallinnasta. Vetystrategian mukaan Suomessa on edellytykset kehittää ja kaupallistaa vetyratkaisuja globaaleille markkinoille ja riittävä puhtaan sähkön tuotantokapasiteetti ja investoinnit siirtoverkkoihin mahdollistavat myös sen, että Suomesta voi pitkällä aikavälillä kehittyä teknologisten ratkaisujen lisäksi vedyn ja sähköpolttoaineiden vientimaa.

EU:n biodiversiteettistrategia

Euroopan komission vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia on kattava ja kunnianhimoinen pitkän aikavälin suunnitelma luonnon suojelemiseksi ja ekosysteemien rappeutumisen estämiseksi. Strategiaan sisältyy erityisiä sitoumuksia ja toimia, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2030 mennessä. Komissio edellyttää, että jäsenmaat antavat kaksi sitoumusta strategian toimeenpanoon liittyen. Suomen kansalliset sitoumukset tulevat kuvaamaan, miten Suomi aikoo edistää EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteiden saavuttamista suojelualueverkoston kehittämisen sekä luonto- ja lintudirektiivin liitteiden lajien ja luontotyyppien tilan turvaamista ja parantamista koskien.

Pohjanmaan ilmastostrategia 2040

Pohjanmaan ilmastostrategia sisältää Pohjanmaalle muodostetun ilmastovision "Energiarannikko 2040". Ilmastostrategia nostaa esille vision saavuttamisen edellyttämät tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet vuosiksi 2015–2020. Strategian on tavoitteineen ja toimenpiteineen tarkoitus toimia oppaana matkallamme kohti energiatehokkaampaa ja pitkällä aikavälillä kestävämpää yhteiskuntaa – eli yhteiskuntaa, joka kykenee vastaamaan haasteisiin ja

hyödyntämään muuttuvan ilmaston tuomia mahdollisuuksia. Strategia tarjoaa myös ohjeistusta ja tukea muiden suunnitelmien ja ohjelmien laadinnassa sekä maakunnan kehittämistä koskevista priorisoinneista ja päätöksistä. Strategiatyön tärkeimpiä lähtökohdista ovat kansainväliset ja EU:n ilmastotavoitteet, kansallinen energia- ja ilmastostrategia sekä muut kansalliset ilmastolinjaukset. Pohjanmaan maakuntastrategia ja Pohjanmaan energiastrategia ovat muodostaneet työn alueelliset lähtökohdat.

Maakuntastrategia

Pohjanmaan maakuntastrategia 2022 - 2025 on maakunnan kehittämistahdon ilmaus, jonka tavoitteena on maakunnan toimijoiden yhteisen vision ja kehittämisenäkemyksen vahvistaminen sekä kehittämisen voimavarojen suuntaaminen strategisiin kohteisiin. Maakuntastrategia koostuu maakuntasuunnitelmasta, jossa määritellään maakunnan kehittämisen visio ja pitkän aikavälin tavoitteet vuodelle 2050 sekä maakuntaohjelmasta, joka sisältää tarkennetut tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2022–2025. Pohjanmaan maakuntastrategian lähtökohtana on luoda perusta ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestäväälle Pohjanmaalle, jossa pitkän aikavälin tavoitteita ovat mm. hyvä elinympäristö, asukas keskiössä sekä kukoistava aluetalous.

Kukoistavan aluetalouden tavoitetilan 2050 osana mainitaan mm. monipuolinen elinkeinoelämä, jossa Pohjanmaalla on useita globaalisti toimivia kestävän teollisuuden keskittymiä sekä monipuolisesti erikokoisia yrityksiä eri toimialoilla. Maakunnan kehittämisen painopisteitä ovat resurssiviisas yhteiskunta, digitalisaatiosta kasvua, riittävästi osaajia sekä kaikki mukaan. Keskeisinä maakunnan muutosilmiöinä mainitaan mm. vihreä siirtymä, joka tukee talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalin hyvinvointiyhteiskunnan rakentamista osana Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteita.

Pohjanmaan innovaation ja kasvun strategia 2022-2025

Pohjanmaan innovaation ja kasvun strategia perustuu älykkääseen erikoistumiseen alueellisen kehittämistyön menetelmänä. Älykkäässä erikoistumisessa pyritään tunnistamaan ja panostamaan sellaisiin elinkeinoelämän, tutkimuksen ja uuden teknologian priorisointialoihin, joissa alue on menestynyt ja jotka voivat luoda alueelle uusia mahdollisuuksia ja vahvuuksia. Älykkään erikoistumisen tavoitteena on vahvistaa alueen kestävän, osallistavan ja älykkään taloudellisen kasvun edellytyksiä. Keskiössä on sellaisen osaami-

sen kehittäminen, joka luo edellytyksiä uusien ratkaisujen ja toimintamallien käyttöönotolle ja uuden liiketoiminnan luomiselle. Strategiassa tukeudutaan yritysten, koulutuksen ja julkisen sektorin välisen tiiviin alueellisen yhteistyön voimaan sekä alueen kykyyn sitouttaa kansalaisia sekä kansalaisyhteiskuntaa kehittämiss työhön.

Strategiassa nostetaan esiin neljä temaattista priorisointialuetta, joiden avulla voidaan luoda kasvua innovaatioiden kautta:

- Kehittyneet tuotantomenetelmät
- Digitaaliset ratkaisut
- Energiateknologia ja uusiutuvan energian järjestelmäratkaisut
- Kiertotalous ja hiilineutraali talous

Pohjanmaan valitut priorisointialueet perustuvat elinkeinoelämän, tutkimuksen ja kehittämisen sekä koulutuksen nykyisiin vahvuuksiin. Samalla priorisoinnit perustuvat kolmeen maailmanlaajuiseen trendiin, jotka vaikuttavat Pohjanmaan innovaatiojärjestelmään ja tuleviin innovaatioihin perustuviin kasvumahdollisuuksiin. Trendejä ovat: digitalisaatio, ilmastonmuutos ja uusiutuva energia sekä teollisuuden kehittäminen ja teollisuus 4.0. Valitut priorisointialueet tarjoavat alueen toimijoille mahdollisuuksia toimia laajasti kansainvälisillä kentillä. Nostamalla selkeästi esille alueella määritellyt priorisoinnit strategia toimii myös työkaluna kytkennöissä eurooppalaisiin kumppanuuksiin ja EU:n yhteistyön alustoihin alueiden välillä. Strategian yleisinä tavoitteina mainitaan

- parantaa pk-yritysten innovaatio- ja kilpailukykyä ja sitä kautta myös suurten globaalien yritysten toimintaedellytysten parantaminen alueen ekosysteemissä
- alueen korkeakoulujen kyvyn parantaminen tukea pk-yritysten innovaatiotoimintaa sekä täydentää suuryrityksissä tehtävää tutkimusta
- monipuolisen elinkeinoelämän luominen ja uusien toimintojen ja vientitoimialojen syntymisen edistäminen alueelle

Merialuesuunnitelma 2030

Suomessa merialuesuunnittelusta säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa. Maakuntaliitot vastaavat merialuesuunnitelmien laatimisesta, ja ympäristöministeriön tehtävänä on merialuesuunnittelun yleinen kehittäminen ja ohjaus sekä yhteistyö muiden valtioiden kanssa merialuesuunnitelmien yhteensovittamiseksi niiden

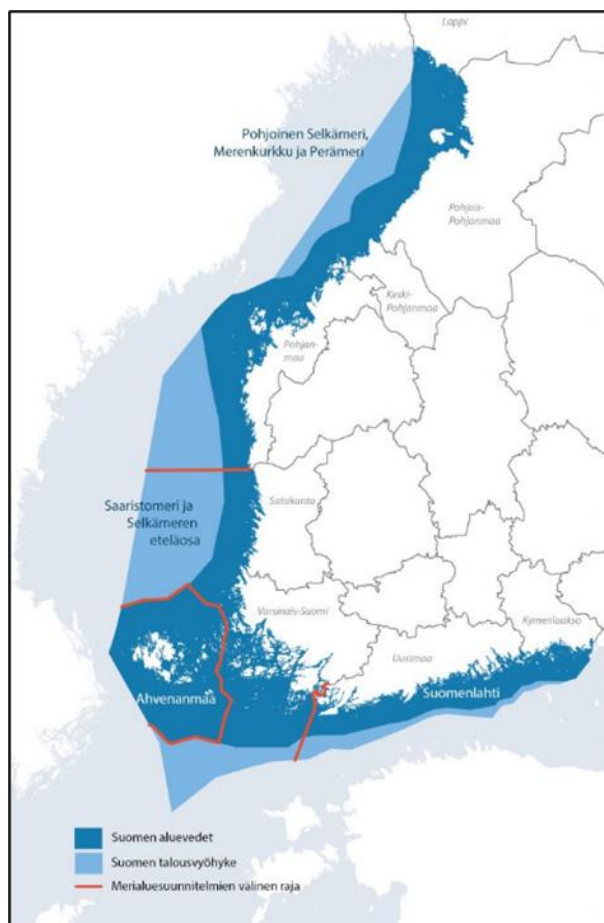
kanssa. Merialuesuunnitelman päivitys tapahtuu vähintään 10 vuoden välein. Merialuesuunnittelun tarkoituksena on edistää merialueen eri käyttömuotojen kestävästä kehitystä ja kasvua, merialueen luonnonvarojen kestävästä käyttöä sekä meriympäristön hyvän tilan saavuttamista. Merialuesuunnitelma on meriympäristön hyvää tilaa vaaliva, sinisen talouden toimintojen strateginen kehittämissiisakirja, jota havainnollistetaan kartalla. Karttamerkinnöillä kuvataan merialueiden arvoja ja nykyisten ja mahdollisten uusien toimintojen tulevaisuuden potentiaaleja ja niiden vaihtoehtoista sijoittumista koko Suomen merialueilla. Suunnitelma ei ole oikeusvaikutteinen, mutta sen välillisten vaikutusten ja vaikuttavuuden arviointi sisältyvät suunnitteluprosessiin.

Merialuesuunnitelma on yhdessä sidosryhmien kanssa muodostettu strateginen näkemys merialueen kestävästä käytöstä ja meriympäristön hyvän tilan tukemisesta. Rannikon maakuntien liitot ovat valmistelleet merialuesuunnitelman kolmessa osassa, joista Pohjanmaan liitto on ollut mukana Pohjoisen Selkämeren, Merenkurkun ja Perämeren alueiden suunnittelussa. Pohjanmaan liiton maakuntavaltuusto hyväksyi osaltaan suunnitelmaehdotuksen 2.11.2020. TEN-T- ydinverkon sekä kattavan verkon satamat kytkevät Suomen osaksi Euroopan ja muun maailman toimintaa. TEN-T- kattavan verkon satamia ovat Kemin, Oulun, Raahen, Kokkolan, Pietarsaaren ja Kaskisen satamat. Muita merkittäviä satamia ovat Tornion, Kalajoen, Vaasan ja Kristiinankaupungin satamat. Suunnitelmassa *satama* -merkinnällä osoitetaan muiden alueellisesti merkittävien satamien lisäksi myös satamaa käyttävät teollisuuslaitokset.

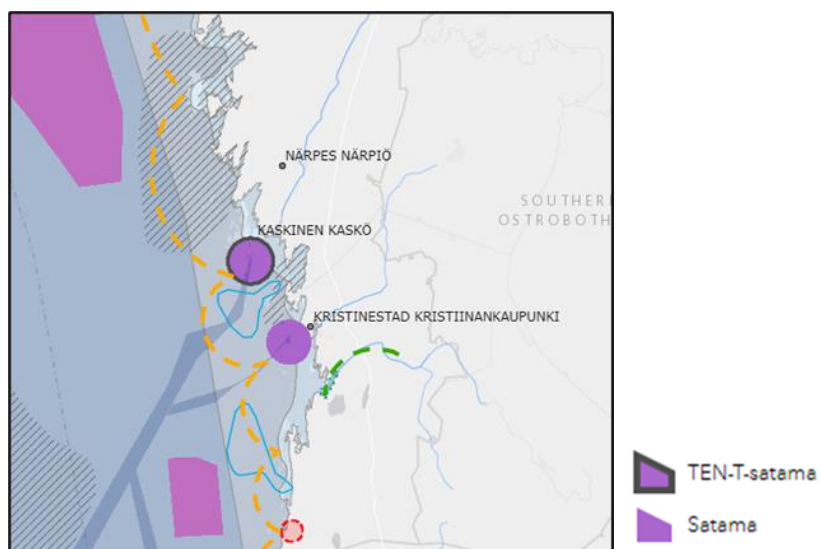
Kristiinankaupunki: Kristiinankaupungintien pohjoispuolen osayleiskaava

Kaavaselostus, Versio 0.9 (Luonnos)

6.10.2023

Lähde: <https://meriskenaariot.info/merialuesuunnitelma/lainsaadanto-ja-ohjaus/>

Lähde: <https://meriskenaariot.info/merialuesuunnitelma/suunnitelma-johdanto/>

Kristiinankaupunki 2025

Kristiinankaupungin strategisina tavoitteina vuodelle 2025 mainitaan mm.:

- Kristiinankaupunki on vetovoimainen turvallinen asuinpaikka. Työpaikat, elinvoimainen elinkeinoelämä, tasokkaat palvelut, monipuoliset asuinalueet, sekä vapaa-ajan mahdollisuudet lisäävät paikkakunnalle muuttoa. Elävä kaksikielisyys on vahvuus.
- Kaupunki on itsenäinen ja toimii innovatiivisesti elinvoimaisuuden vahvistamiseksi. Toimintaa ohjaa taloudellinen kehitys, joka mahdollistaa kehityksen. Yhteistyö seutukunnan alueella yli seuturajojen on tärkeää. Kristiinankaupunki tarjoaa ja kehittää monipuolisia ja hyviä palveluita.
- Kaupunki luo elinkeinoelämän hyvät edellytykset kaavoittamalla, hinnoitteleamalla tontteja, lisäämällä tonttitarjontaa, jossa kiinnitetään huomio logistiikkaan ja hyvään infrastruktuuriin. Työvoiman saatavuuteen panostetaan. Kaupunki huolehtii, että yrittäjien näkökulma huomioidaan kaupungin suunnittelussa, kehittämisessä ja päivittäisessä toiminnassa.
- Kaupunki parantaa asukkaidensa hyvinvointia ja viihtyvyyttä; kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajanpalvelut, varhaiskasvatus, koulutus, tapahtumat, organisaatioiden välinen yhteistyö.

Kuntalaisten hyvinvoinnin kehittymistä sekä osallistumista ja vaikuttamista seurataan eri mittareiden avulla (mm. hyvinvointikertomus, kuntalaiskyselyt, asukaskyselyt, kuntaosien kokoukset, yrittäjien ja kaupungin järjestämät tapahtumat).

Maakuntakaava**Pohjanmaan maakuntakaava 2040**

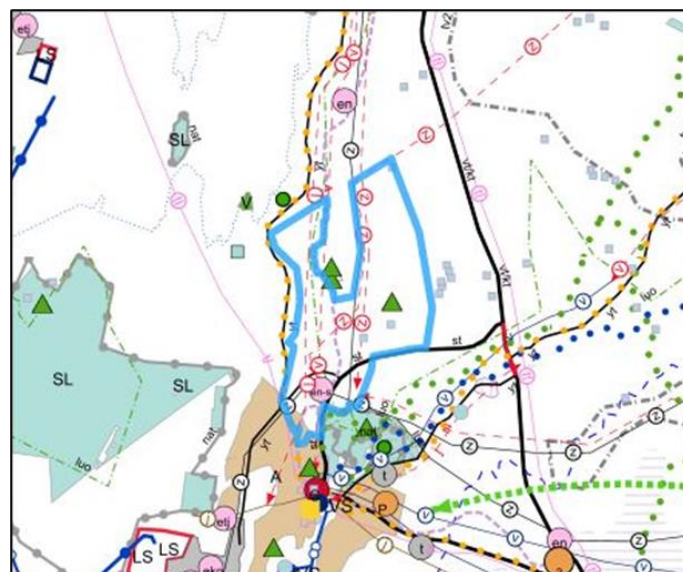
Pohjanmaan maakuntakaava 2040 hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 15.6.2020 ja tuli voimaan 11.9.2020 maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n mukaisesti. Voimaan tullessaan Pohjanmaan maakuntakaava 2040 korvasi Pohjanmaan maakuntakaavan ja sen vaihekaavat. Pohjanmaan maakuntakaava 2040 sai lainvoiman 8.1.2022.

Suunnittelualueelle kohdistuvat maakuntakaavamerkinnot taajamatoimintojen alue (A), suurmuuntoasema (en-s), muinaismuisto-

lailla suojeltu muinaisjäännöskohde, kulttuurihistoriallisesti merkittävä tielinjaus, virkistys-/matkailukohde, luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo), voimansiirtojohto, voimansiirtojohtoon-, päävesijohdon ja siirtoviemärin yhteystarpeet (z, v, j), ohjeellinen ulkoilureitti, ohjeellinen pyöräilyreitti, seututie/pääkatu (st) sekä yhdystie (yt).

Suunnittelualue sijoittuu osin valtakunnallisesti tärkeälle linnusto-alueelle (FINIBA), *Suupohjan metsät* (720069), joka on maakuntakaavassa osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeänä luo-alueena. FINIBA-alueet ovat kansallisesti merkittäviä uhanalaisten, silmälläpidettävien ja kansainvälisen erityisvastuun lintulajien pesimis- tai kerääntymisalueita. Suunnittelualue rajautuu osin etelässä ja kaakossa *Pohjoislahden metsät* Natura 2000-verkoston alueeseen (FI0800154), joka on maakuntakaavassa osoitettu luonnonsuojelulain nojalla suojelluksi tai suojeltavaksi tarkoitetuksi alueeksi merkinnällä SL sekä Natura 2000 -verkostoon kuuluvaksi alueeksi (nat). Maakuntakaavan SL-aluetta suojelumääräyksen mukaan erityistä huomiota on kiinnitettävä alueen luonnonarvojen säilyttämiseen ja turvaamiseen sekä sellaisten toimenpiteiden välttämiseen, jotka vaarantavat niitä arvoja, joiden perusteella alue on muodostettu tai on tarkoitus muodostaa luonnonsuojelualueeksi. Natura-alueen suunnittelumääräyksen mukaan maankäyttö ja toimenpiteet tulee suunnitella ja toteuttaa niin, etteivät ne merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

Ote Pohjanmaan maakuntakaavayhdistelmästä 2040, jossa suunnittelualueen suurpiirteinen rajausta sinisellä:

Taajamatoimintojen alue

Aluevarausmerkinnällä osoitetaan alueita asumiselle ja muille taajamatoiminnoille kuten palveluille, työpaikoille ja teollisuudelle, liikennealueille, kävely- ja pyöräilyväylille, virkistys- ja puistoalueille sekä erityisalueille.

Suunnittelumääräys: Alue tulee tarkemmassa suunnittelussa suunnitella ensisijaisesti asumiselle, palveluille ja työpaikoille. Eheämpää yhdyskuntarakennetta tulee edistää taajaman luonne huomioiden. Asumista ei tule sijoittaa yhtenäisille peltoalueille, jos se ei eheyttä taajamarakennetta. Joukkoliikennettä ja kävelyyn ja pyöräilyyn tarkoitettua verkostoa tulee kehittää, jotta julkisten ja kaupallisten palvelujen sekä virkistysalueiden saavutettavuutta voidaan parantaa. Täydennysrakentaminen on sopeutettava olemassa olevaan asutukseen sekä kulttuuriympäristö-, maisema- ja luonnonarvoihin. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

Suurmuuntoasema

Kohdemerkinnällä osoitetaan Tuovilan ja Kristiinankaupungin suurmuuntoasemat, jotka kuuluvat 400 kV:n sähköverkkoon. Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Muinaismuistolailla suojeltu muinaisjäännöskohde

Ominaisuusmerkinnällä osoitetaan muinaismuistolain (295/1963) nojalla rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Suojelumääräys: Muinaisjäännökseen vaikuttavasta maankäytön ja toimenpiteiden suunnittelusta tulee neuvotella museoviranomaisen kanssa. Määräys koskee kaikkia kiinteitä muinaisjäännöksiä, myös niitä, joita ei vielä ole viety Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin.

Kulttuurihistoriallisesti merkittävä tielinjaus

Ominaisuusmerkinnällä osoitetaan Liikenneviraston kulttuuriarvokohteiksi nimeämät museotiet sekä muut kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat tielinjaukset. Nämä ovat Rantatie ja Kyrönkankaan tie sekä Kolpin ja Ähtävän välisen tien vanha linjaus.

Suunnittelumääräys: Maankäytön ja toimenpiteiden suunnittelussa tulee huomioida tielinjauksen maisemalliset ja kulttuurihistorialliset arvot. Mahdollisuudet käyttää historiallista reittiä matkailun ja virkistykseen tulee huomioida.

Virkistys-/matkailukohde

Kohdemerkinnällä osoitetaan yleiseen virkistykseen, urheiluun ja matkailuun tarkoitettuja alueita.

Suunnittelumääräys: Maankäyttö ja toimenpiteet alueella tulee suunnitella niin, että turvataan edellytykset käyttää aluetta yleiseen virkistykseen, urheiluun ja matkailuun ja varmistetaan alueen saavutettavuus sekä riittävä palvelu- ja varustustaso. Alue tulee suunnitella niin, että se tukee luontomatkailuelinkeinoa. Virkistys-/matkailukohteita suunniteltaessa on huomioitava niiden merkitys viheraluejärjestelmässä, ja niiden tulisi muodostaa pyöräily- ja ulkoilureittien kautta yhteistoiminnallinen maakunnallinen verkosto. Suunnittelussa ja toimenpiteissä tulee huomioida kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvot.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue

Ominaisuusmerkinnällä osoitetaan tärkeimmät valtakunnallisesti merkittävät linnustoalueet (FINIBA).

Suunnittelumääräys: Maankäyttö ja toimenpiteet tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että edistetään biologisen monimuotoisuuden ja luonnonarvojen säilymistä alueella. Alueen sisällä voi olla useita eri maankäyttömuotoja. Merkintä ei rajoita alueen käyttöä maa- ja metsätaloudessa.

Voimansiirtojohto

Viivamerkinnällä osoitetaan 110 kV:n tai 400 kV:n voimansiirtojohtot. Johtoalueilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Voimansiirtojohtojen yhteystarve

Kehittämisperiaatemerkinnällä osoitetaan vähintään 110 kV:n voimansiirtojohtojen yhteystarpeita. Johtolinjauksen tarkka sijainti määräytyy tarkemmassa suunnittelussa.

Suunnittelumääräys: Vahvistettaessa ja rakennettaessa voimansiirtojohtoja tulee ensisijaisesti käyttää nykyisiä johtoaukeita. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida maisema-, kulttuuriympäristö- ja luontoarvot sekä turvata alkutuotannon toimintaedellytykset.

Suunnittelusuositus: Mahdollisuuksien mukaan tulisi käyttää maakaapeleita.

Päävesijohdon yhteystarve

Kehittämisperiaatemerkinnällä osoitetaan tarpeelliset vesijohtoyhteydet eri vesijohtoverkostojen välille talousveden riittävyyden ja jakelun varmistamiseksi myös poikkeus- ja häiriötilanteissa. Johtolinjauksen tarkka sijainti määräytyy tarkemmassa suunnittelussa.

Suunnittelumääräys: Jatkosuunnittelussa tulee johtolinjalle selvittää tarkoituksenmukaisin vaihtoehto, jossa huomioidaan muu maankäyttö sekä maisema-, kulttuuriympäristö- ja luontoarvot.

Siirtoviemärin yhteystarve

Kehittämisperiaattemerkinnällä osoitetaan siirtoviemäreiden yhteystarpeita. Johtolinjauksen tarkka sijainti määräytyy tarkemmassa suunnittelussa.

Suunnittelumääräys: Jatkosuunnittelussa tulee johtolinjalle selvittää tarkoituksenmukaisin vaihtoehto, jossa huomioidaan muu maankäyttö sekä maisema-, kulttuuriympäristö- ja luontoarvot.

Ohjeellinen ulkoilureitti

Kehittämisperiaattemerkinnällä osoitetaan ulkoilureittejä.

Suunnittelumääräys: Ulkoilureitin yksityiskohtainen suunnittelu ja merkintä tulee tehdä yhteistyössä maanomistajien ja viranomaisten kanssa. Ulkoilureittiä suunniteltaessa on huomioitava sen merkitys viheraluejärjestelmässä, ja sen tulee, jos mahdollista, yhdistää virkistysalueita, virkistys- ja matkailukohteita, arvokkaita kulttuuriympäristöjä ja luonnonsuojelualueita yhteistoiminnalliseksi maakunnalliseksi verkostoksi. Suunnittelussa ja toimenpiteissä tulee huomioida kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvot.

Ohjeellinen pyöräilyreitti

Kehittämisperiaattemerkinnällä osoitetaan pyöräilyreittejä.

Suunnittelumääräys: Pyöräilyreitit yksityiskohtainen suunnittelu ja merkintä tulee tehdä yhteistyössä maanomistajien ja viranomaisten kanssa. Reittiä suunniteltaessa tulee pyrkiä käyttämään olemassa olevia teitä ja kevyen liikenteen väyliä. Pyöräilyreittiä suunniteltaessa on huomioitava sen merkitys viheraluejärjestelmässä, ja sen tulee, jos mahdollista, yhdistää virkistysalueita, virkistys- ja matkailukohteita, arvokkaita kulttuuriympäristöjä ja luonnonsuojelualueita yhteistoiminnalliseksi maakunnalliseksi verkostoksi. Suunnittelussa ja toimenpiteissä tulee huomioida kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvot.

st

Seututie tai pääkatu

Viivamerkinnällä osoitetaan seututeitä tai pääkatuja. Tiealueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

yt

Yhdystie

Viivamerkinnällä osoitetaan merkittävimmät yhdystiet (keskimäärin vähintään 350 ajoneuvoa vuorokaudessa). Tiealueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Maakuntakaavan yleisiä suunnittelumääräyksiä ja suosituksia:

Aurinkoenergiaa koskeva yleinen suunnittelumääräys

Suunniteltaessa laajoja aurinkoenergian tuotantoalueita tulee ne ensisijaisesti sijoittaa tarvittavan infrastruktuurin läheisyyteen. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon asumiseen, virkistykseen ja alkutuotantoon sekä maisema-, kulttuuriympäristö- ja luontoarvoihin kohdistuvat vaikutukset.

Happamia sulfaattimaita koskeva yleinen suunnittelumääräys

Maankäytön suunnittelun tulee perustua riittävään tietoon happamien sulfaattimaiden sijainnista ja laadusta sekä niiden aiheuttamista riskeistä. Uusi toiminta tulee sijoittaa niin, että vältetään lisäämstä kuivaustarvetta erityisesti kaikkein ongelmallisimmilla alueilla.

Tulvavaaran huomioimista koskeva yleinen suunnittelumääräys

Maankäytön ja toimenpiteiden suunnittelussa tulee pyrkiä sään ääriolosuhteista ja tulvista aiheutuvien riskien minimoimiseen. Uutta rakentamista ei tule sijoittaa tulvauhanalaisille alueille. Tästä voidaan poiketa, jos voidaan osoittaa, että tulvariskit pystytään hallitsemaan. Maankäytön ja toimenpiteiden suunnittelussa suositellaan käytettäväksi Tulvakeskuksen tulvakarttapalvelua. Hulevesisuunnitelmia tulisi laatia tarkemman kaavoituksen yhteydessä.

Soita koskeva yleinen suunnittelumääräys

Suoalueet, jotka soidensuojelutyöryhmän raportissa on ehdotettu luokiteltavaksi valtakunnallisesti arvokkaiksi, tulee huomioida tarkemmassa kaavoituksessa siten, että niiden luontoarvot eivät tule uhatuiksi. Yksityismailla olevien soiden suo-
jelu tulee toteuttaa vapaaehtoisin keinoin.

Pohjanmaan maakuntakaava 2050

Pohjanmaan liitto on siirtynyt rullaavaan kaavoitukseen, ja siksi maakuntahallitus päätti 28.9.2020 aloittaa Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 laatimisen. Pohjanmaan maakuntakaava 2050 on strateginen kaava, jossa valtakunnalliset tavoitteet yhdistetään maakunnallisiin tavoitteisiin. Kaava laaditaan koko maakunnan kattavana kokonaismaakuntakaavana, jossa käsitellään kaikki yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön merkittävästi vaikuttavat osa-alueet. Maakuntahallituksen päätöksen mukaan energiahuolto ja maa-aineisten otto pitää ensisijaisesti päivittää. Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma 2050 osoittaa, mitkä ovat liikenteen päivittämistarpeet. Tavoitteena on saada maakuntakaava hyväksyttyä maakuntavaltuustossa vuoden 2024 lopussa. Kun Pohjanmaan maakuntakaava 2050 astuu voimaan, korvaa se Pohjanmaan maakuntakaavan 2040. Maakuntakaavaluonnos on ollut nähtävillä 27.4. – 31.5.2023. Maakuntaliiton laatiman vastineen kaavaluon-

noksesta mukaan Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 Kristiinankaupunkiin perustettavat tehtaat huomioidaan mm. Suupohjan liikenteen kehittämisvyöhykkeen muotoilussa.

Vireillä olevan maakuntakaavan 2050 tueksi laadittu *Energiantuotanto Pohjanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla 2050* -selvitys toimii keskeisenä taustaselvityksenä maakuntien strategisessa suunnittelussa. Selvityksessä on tutkittu mahdollisuuksia siirtyä energiantuotantojärjestelmään, joka perustuisi päästöttömään energiaan. Selvityksen mukaan energiantuotannon vaihtoehtoja tulevaisuudessa ovat sähköntuotannon osalta ovat maatuulivoima, merituulivoima, biosähkö, aurinkosähkö ja aaltovoima. Maankäytön ja kaavoituksen synergioita voivat selvityksen mukaan olla esimerkiksi tuuli- ja aurinkovoimaloiden sijoittaminen samalle alueelle, saman siirtoverkon / verkkoinfran hyödyntäminen, aurinkovoimaloiden sijoittaminen entisille turvetuotannon alueille sekä bioenergian tuotantolaitosten polttoainekuljetuksiin liittyvät synergiat. Maakuntien strategisessa suunnittelussa huomioitavia asioita ovat esimerkiksi aluevaraukset ja sijoituspaikat laajempia maa-alueita edellyttävälle rakenteille, kuten maatuulivoimaloille sekä Pohjanmaalla myös merituulivoimaloille sekä laajoille aurinkoenergia-alueille ja alueellisille sähkö- ja lämpövarastoille.

Maakuntien alueidenkäytön suunnittelussa on huomioitava esimerkiksi aluevaraukset ja sijoituspaikat laajempia maa-alueita edellyttävälle rakenteille, kuten maatuulivoimaloille sekä Pohjanmaalla myös merituulivoimaloille, laajoille aurinkoenergia-alueille sekä alueellisille sähkö- ja lämpövarastoille. Energiantuotantoalueiden sijoittelussa tulisi mahdollisuuksien mukaan huomioida liityntämahdollisuudet olemassa olevaan sähköverkkoon. Lisäksi todetaan, että sähköistyminen edellyttää vahvempaa sähköverkkoa sekä sähköjen jakelu- ja siirtoverkon laajempia tilavarauksia – myös mahdollinen tuleva vetyverkosto on huomioitava suunnittelussa. Hukkalämmön hyödyntäminen edellyttää lämpöverkkojen aiempaa vahvempaa ulottamista esimerkiksi teollisuusalueille. Datayhteyksiä tulee kehittää älykkään energiaverkon turvaamiseksi.

Selvityksessä *Aurinkoenergian tuotanto maankäytön ja aluesuunnittelun kysymyksenä Pohjanmaalla* tarkastellaan maakunnallisesti merkittävien aurinkoenergian tuotantoalueiden sijoittamiseen liittyviä tekijöitä sekä aurinkoenergiatuotannon ohjaustarvetta ja -keinoja Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050. Selvityksen mukaan kiinnostus teollisen mittakaavan aurinkoenergiaa kohtaan on

kasvanut hyvin nopeasti ja kysyntä aurinkoenergian tuotantoalueiden kytkemiseksi sähkönsiirtoverkkoon tulee osaltaan lisäämään painetta kantaverkon vahvistamiselle. Aurinkoenergiահankkeet käsittelevät nykyään jopa satojen hehtaarien laajuisia tuotantoalueita. Maakunnallisesti merkittävän, teollisen kokoluokan kriteerit liittyvät ensisijaisesti sekä tuotantoalueen pinta-alan että tuotantokapasiteetin edellyttämään sähköverkkoliityntään. Aiemmin laadittujen selvitysten perusteella maakunnallisesti merkittäväksi aurinkoenergian tuotantoalueeksi määritellään hanke, joka on joko kooltaan yli 60 hehtaaria, nimellisteholtaan vähintään 30 MW tai sähköverkkoon liittymiseen tarvittavat voimajohdot ovat vähintään 110 kV suurjännitejohtoja.

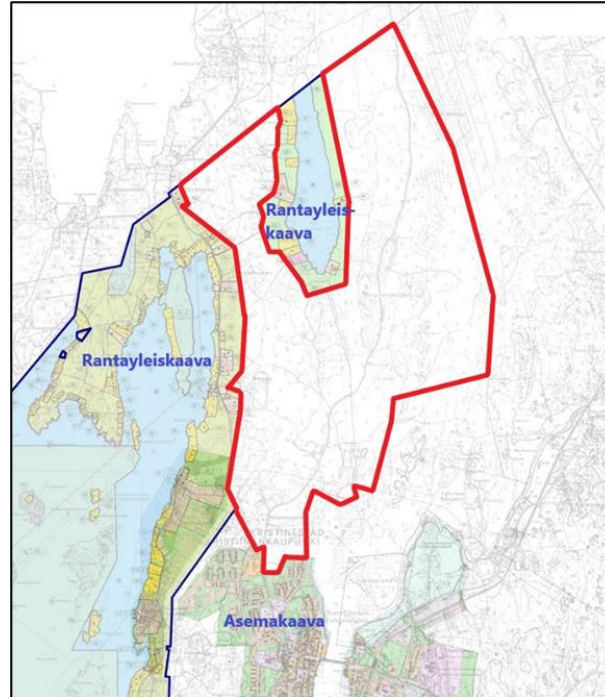
Selvityksessä todetaan, että vaikka potentiaalisia alueita on laajasti ympäri maakuntaa, nähdään aurinkoenergian tuotanto potentiaalisimmaksi siellä, missä se on teknistaloudellisesti kannattavaa. Tällaisia ovat alueet, joissa tuotettu sähkö voidaan joko hyödyntää suoraan, varastoida tai jossa sähkönsiirtoyhteydet ovat lähellä. Pohjanmaan maakuntakaavan 2040 kaavaratkaisua, eli koko kaava-alueita koskevaa suunnittelumääräystä aurinkoenergian osalta voidaan myös pitää soveltuvana lähtökohtana Pohjanmaan maakuntakaavaa 2050 ajatellen.

Yleiskaava

Suunnittelualueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Osalla suunnittelualuetta on voimassa oikeusvaikutuksen vuonna 1998 laadittu osayleiskaava (Suunnittelukeskus Oy). Yleiskaava on vanhentunut, eikä sillä ole enää ohjausvaikutusta.

Suunnittelualue rajautuu lännessä ja osin pohjoisessa vuonna 2000 hyväksyttyyn Kristiinankaupungin rantayleiskaavaan. Suunnittelualueella ei ole voimassa asemakaavoja. Suunnittelualue rajautuu etelässä asemakaavoitettuun keskusta-alueeseen.

Ote Kristiinankaupungin karttapalvelusta, jossa näkyy suunnittelualueen ympäristön voimassa oleva kaavoitustilanne. Ohjeellinen suunnittelualue on rajattu kuvassa punaisella:

Asemakaava

Suunnittelualueella ei ole voimassa asemakaavaa. Osalla suunnittelualueella on vireillä Kristiinankaupungintien pohjoispuolen asemakaava, jonka osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 13.6. – 4.8.2023.

Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestys on kokonaisuudessaan hyväksytty kaupunginvaltuustossa 21.9.2000. Tämän jälkeen on hyväksytty pieniä muutoksia erikseen 30.3.2006 sekä 27.4.2009.

Rakennuskiellot

Maakuntakaavamääräyksien mukaan johto- ja tiealueilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Osayleiskaavalla ei arvioida olevan sellaisia valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä vaikutuksia, että ne olisivat valtion viranomaisen toteuttamisvelvollisuuden kannalta erityisen tärkeitä.

2.2. Selvitys suunnittelualueen oloista

Luonnonympäristö ja maisema

Maiseman yleiskuvaus

Alue on suurimmaksi osaksi talousmetsäkäytössä olevaa metsämaata ja koostuu eri-ikäisistä metsikkökuvioista. Alueen itäreuna on alun perin ollut suota, joka on metsitetty ojittamalla. Avointa peltomaisemaa on selvitysalueen eteläkärjessä ja Storträsketin länsirannalla. Alueen liikenteelliset pääväylät ovat eteläosaan sijoittuvat Kristiinankaupungintie ja Karhusaarentie sekä alueen länsireunan tuntumassa kulkeva Skrattnäsintie. Storträsket-järven molemmiin puolin pohjoisesta etelään kulkevilla Carlsröntiellä ja Vanhalla Närpiöntiellä on merkitystä kiinteistöille kulkemisen mahdollistavina paikallisteinä.

Luontoselvityksen (Envibio Oy 2023) kuva kaava-alueen koillisosassa sijaitsevalta Giller mossenin ojitetulta rämealueelta.

Selvitysalueen rakennuskanta on vähäistä. Alueella sijaitsee neljätoista omakotitalon pihapiiriä, suurmuuntoasema, ravirata, moottorirata ja ampumarata. Alueen eteläkärjen halki kulkee voimalinja, jonka yhteydessä sijaitsee sähköasema.

Suunnittelualueella ei sijaitse maiseman arvokohteita. Lähin valtakunnallinen merkittävä maisema-alue, *Härkmeren kulttuurimaisema*, sijaitsee suunnittelualueesta noin 10 km etelään.

Maisemarakenne

Suunnittelualue sijaitsee Pohjanmaan maisemamaakunnan Etelä-Pohjanmaan rannikkoseudun alueella. Pohjanmaan maakunnan alue sijoittuu lakeus- ja rannikkovyöhykkeelle. Lakeusvyöhyke on

paljastunut veden alta noin 7 000–3 000 vuotta sitten ja sijaitsee 20–90 metriä merenpinnan yläpuolella. Rannikkovyöhykkeeseen kuuluvat viimeksi veden alta noussut maisema sekä saaristo. Pohjanmaan maisemarakenteeseen vaikuttaa voimakkaasti ainutlaatuinen ja yhä jatkuva maankohoaminen, jonka nopeus on paikasta riippuen 5–8 mm vuodessa. Maiseman perusrakenne harjuselänteineen ja jokilaaksoineen ohjaa veden kulkua ja maisema on laakea ja laaja ja muodostuu vedenjakajaselänteisiin rajautuvista jokimaisemista, jotka ulottuvat maakuntarajan yli sisämaahan, sekä laajasta saaristosta lukuisine saarineen, luotoineen ja kareineen. Loiviin pinnanmuotoihin yhdistyneenä nopea maankohoaminen on tuottanut poikkeuksellisen laajan, rikkonaisen, matalan ja karikkaisen saariston, jonka tyypillisiä maisemaelementtejä ovat laajat kiviset rantaniityt ja järkäleiset lohkariekit. Varsinkin Vaasan saaristossa tiheiden päätemoreenivyöhykkeiden, ns. De Geer -moreeniselänteiden aiheuttama pyykkilautamainen veden ja saarten mosaiikki.

Närpiönjokilaakso ja Teuvanjokilaakso suuntautuvat koillisesta lounaaseen, muut jokilaaksot pääosin kaakosta luoteeseen ja jokilaaksojen harjut ovat usein savi- ja silttikerrosten peittämiä. Suunnittelualue sijoittuu osin Teuvanjoen (Tiukanjoen) valuma-alueelle. Maasto kohoo suunnittelualueen itäosan Bergmansbergetin kohdalla parhaimmillaan yli 30 mmpy.

Maa- ja kallioperä

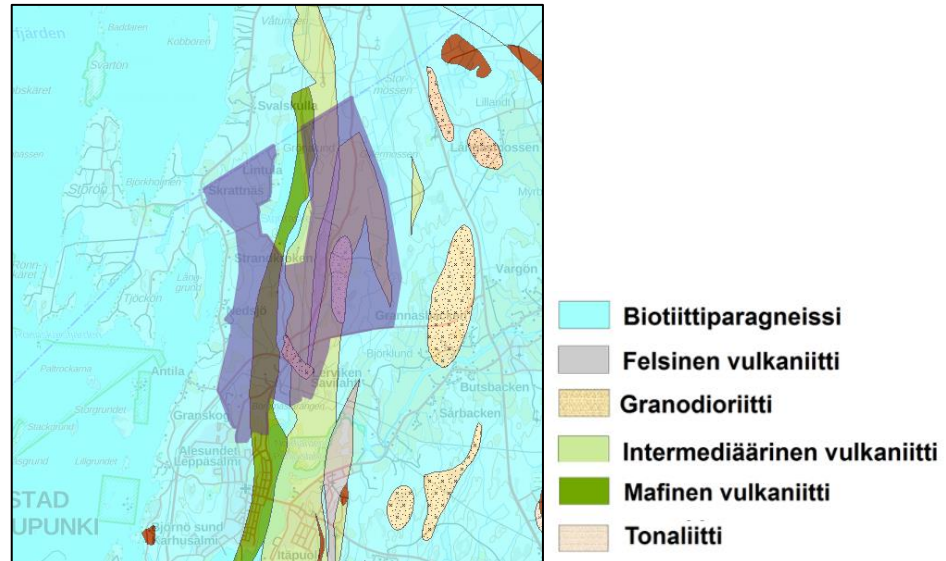
Vaasan seudun eteläpuolinen alue kuuluu Pohjanmaan svekofenniinseen liuskejaksoon. Vaasan ulkosaaristossa on kaksi 3–4 km:n levyistä diabaasivyöhykettä. Nuorimpia graniitteja Suomessa edustavat rapakivigraniitit, joita esiintyy Siipyyssä Kristiinankaupungissa.

Kristiinankaupunki: Kristiinankaupungintien pohjoispuolen osayleiskaava

Kaavaselostus, Versio 0.9 (Luonnos)

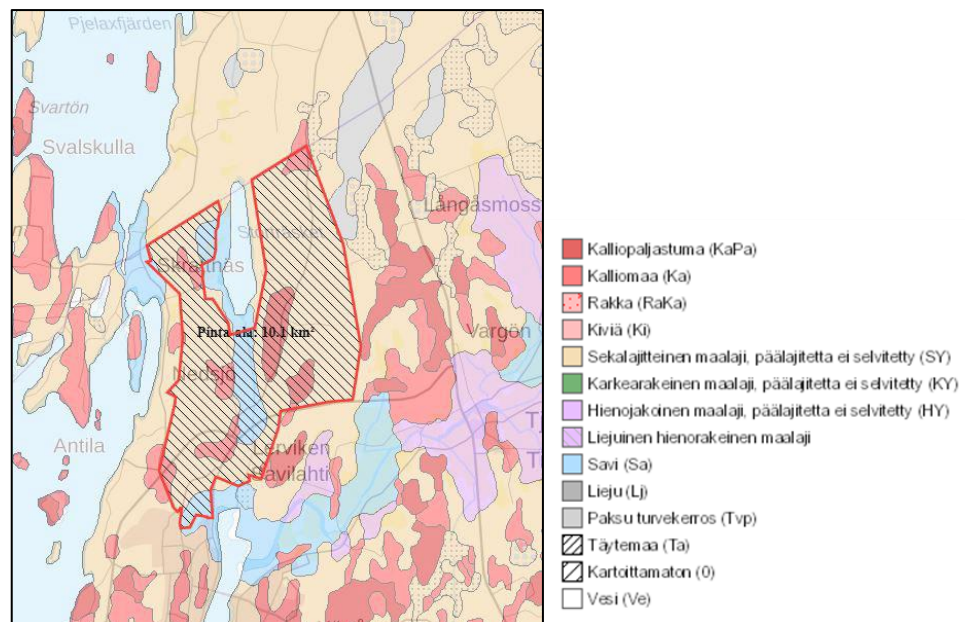
6.10.2023

Suunnittelualueen kallioperä koostuu pääosin gneissistä sekä vulkaanisista kivilajeista:

Lähde: Kallioperä 1:200 000, GTK. Paikkatietoikkuna.

Alueen maaperä on pääosin moreenia (sekalajitteinen maalaji) ja vähäisemmiltä osin savea sekä kalliomaata:

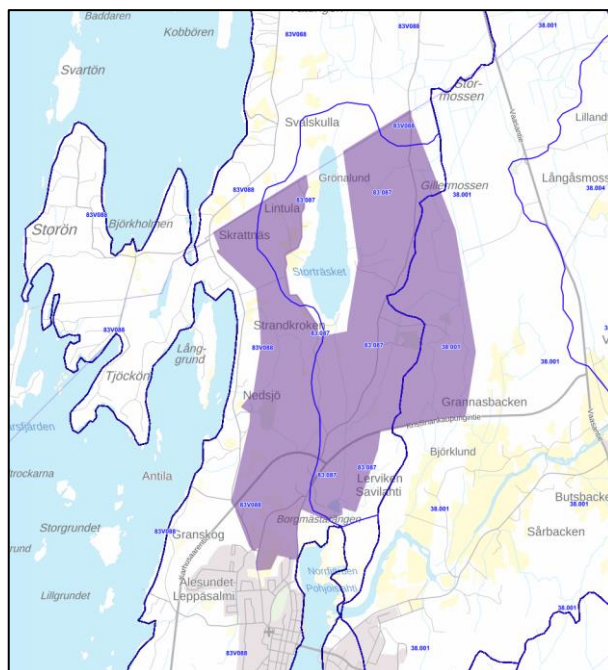

Lähde: Maaperä 1:200 000, GTK. Maankamara-karttapalvelu, <https://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html>. Selite: GTK, Paikkatietoikkuna.

Radon ja happamat sulfaattimaat

Pohjanmaan rannikkoalue tai Kristiinankaupungin kaupunki eivät kuulu korkean radonpitoisuuden riskialueisiin. Suunnittelualueen

Suunnittelualue sijoittuu kahdelle päävesistöalueelle *Teuvanjoki* ja *Selkämeren rannikkoalue* sekä osin Teuvanjoen alaosan alueen, Flybäcksdiketin sekä välialueen 83V088 valuma-alueisiin. Storträsket-järven eteläpuolelta erkanee Flybäckinoja, joka virtaa suunnittelualueen halki etelään kohti Pohjoislahtea. Teuvanjoki, joka lähempänä suunnittelualuetta muuttuu Tiukanjoeksi, laskee Flybäckinajan tavoin Pohjoislahteen. Rannikkoalueen vedet laskevat pääosin länteen Tjökköfjärdeniin.

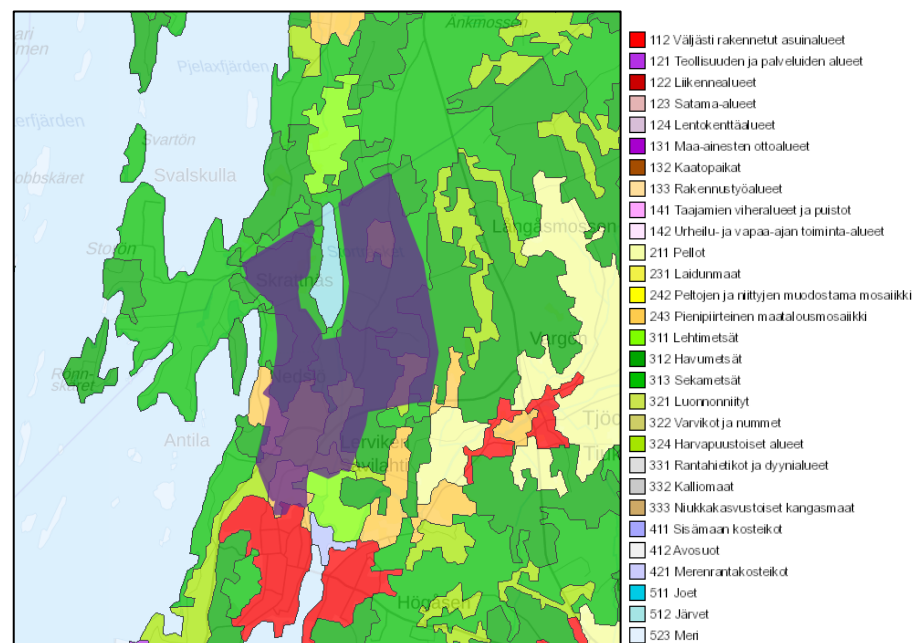
Yleiskaavan suunnittelualueeseen ei lukeudu merialueita, mutta suunnittelualue sijoittuu rannikon välittömään läheisyyteen. Pohjoinen Selkämeri ulottuu Kristiinankaupungin etelärajalta Korsnäsän pohjoisrajalle. Rannikon vesimuodostumat kuuluvat Selkämeren ulompiin ja sisäisiin rannikkovesiin ja alueen rannikkovyöhyke on kapea. Vesi on täällä suolaisempaa kuin Merenkurkussa tai Perämerellä, mikä näkyy mereisten lajien runsaampana esiintymisenä. Selkämeri on myös herkempi sinileväkukinnoille kuin Merenkurkku tai Perämeri. Alueen merkitys kalataloudelle, virkistyskäytölle sekä merenkululle on erittäin suuri ja alueella on laajoja suojelu- ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita. Suomen ympäristökeskuksen vesikartan mukaan Selkämeren uloimpien rannikkovesien tila on tyydyttävä (2023).

Muuhun Suomeen verrattuna Länsi-Suomen pohjavesiesiintymät ovat huonolaatuisia ja jakautuneet erittäin epätasaisesti. Suunnittelualueella ei sijaitse pohjavesialueita. Lähimmät pohjavesialueet sijaitsevat noin 10 km säteellä suunnittelualueesta.

Ilmasto ja kasvillisuus

Suunnittelualue sijaitsee eteläborealisella ilmastovyöhykkeellä, jossa valtapuuna on kuusi. Meri vaikuttaa vahvasti alueen ilmastoon. Keväällä ja alkukesällä meri viilentää rannikkoseutuja ja saaristoa, kun taas syksyllä ja alkutalvella meren lämpö lauhduttaa ilmastoa merkittävästi. Vuoden keskilämpötila on noin +4 - +5 astetta ja vuotuinen sademäärä noin 500 mm. Kasvukauden pituus on tyypillisesti 160 – 180 päivää. Eteläborealiselle vyöhykkeelle tyypillisiä eläinlajeja ovat muun muassa siili, metsäkauris, rusakko ja mustarastas. Pohjanmaan rannikolla linnusto on runsas ja koostuu sekä pesivistä että merenkurkun kautta muuttavista lintulajeista, jotka vierailevat alueella keväisin ja kesäisin. Pohjanmaan maakunnan alueella esiintyy lisäksi eniten liito-oravia Suomessa.

Pääosa suunnittelualueen metsämaasta on umpeenkasvaneiden peltojen sekametsää, mutta alueella kasvaa myös nuorta talousmetsää sekä vanhempaa luonnonmetsää. Suunnittelualuetta halkovat lisäksi lukuisat pienehköt ojat ja lasku-uomat. Alueen itäreuna on alun perin ollut suota, joka on metsitetty ojittamalla. Avointa peltomaisemaa on selvitysalueen eteläkärjessä ja Storträsketin länsirannalla. Kaava-alueen kasvillisuuden yleispiirteitä luonnehtiva CorineLandCover (2018) –maanpeiteluokittelussa erottuvat mm. havu- ja sekametsien sekä maatalouteen tarkoitettujen alueiden ja rakennettujen asuinalueiden sijoittuminen:

Maanpeite Corine Land Cover 2018, SYKE (Paikkatietoikkuna 2023).

Luonnonsuojelu- ja suojelualueet

Suunnittelualueelle on Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo), jossa ominaisuusmerkinnällä osoitetaan tärkeimmät valtakunnallisesti merkittävät linnustoalueet (FINIBA). Suunnittelumääräyksen mukaan maankäyttö ja toimenpiteet tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että edistetään biologisen monimuotoisuuden ja luonnonarvojen säilymistä alueella. Alueen sisällä voi olla useita eri maankäyttömuotoja. Merkintä ei rajoita alueen käyttöä maa- ja metsätaloudessa. Suunnittelualue sijoittuu osin valtakunnallisesti tärkeälle linnustoalueelle (FINIBA), *Suupohjan metsät* (720069). FINIBA-alueet ovat kansallisesti merkittäviä uhanalaisten, silmäläpidettävien ja kansainvälisen erityisvastuun lintulajien pesimistä tai kerääntymisalueita.

- Nationellt betydande fågelområden
- Valtakunnallisesti merkittävät linnustoalueet

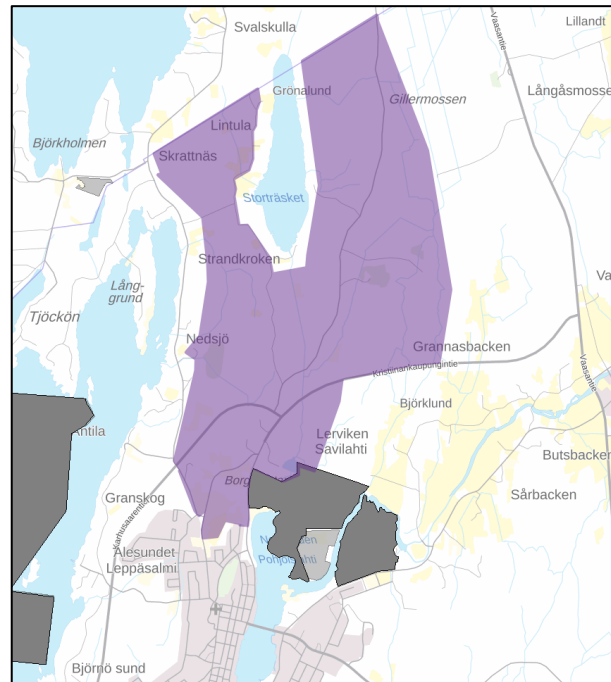
Ote Pohjanmaan maakuntakaavan 2040 luonnonsuojelu-teemakartasta.

Suunnittelualueella ei sijaitse Natura 2000-verkoston alueita erityisiä luonnonsuojelukohteita, mutta suunnittelualue rajautuu etelässä Natura 2000-verkoston alueeseen *Pohjoislahden metsä* (SACFI0800154), jonka kaakkoispuolella sijaitsevat *Fjärdsgrundin* yksityismaiden luonnonsuojelualue (YSA) sekä *Tegelbruksbackenin* Natura 2000-verkoston kuuluva alue (SACFI0800140). *Kristiinankaupungin saariston* Natura 2000-alue (SAC/SPA FI0800134) sijaitsee suunnittelualueesta noin kilometri länteen.

Pohjoislahden metsän Natura 2000-alueen (SAC) tietolomakkeen mukaan alue käsittää Kristiinankaupungin keskustan itäpuolella sijaitsevan matalaan merenlahteen rajoittuvan metsäalueen ja alueesta suuri osa on varttunutta kuusivaltaista tuoretta kangasta. Alueeseen kuuluu myös maankohoamisrannikolle tyypillistä primäärisuksessiovaiheen lehtipuuvaltaista metsää, josta osa on lehtoa, sekä merenrantaniittyä ja rantasuota. Alue on tärkeä boreaalisten metsien ja kosteikkoluonnon suojelukohde, joka täydentää merkittävästi aiempaa Tiilitehtaanmäen Natura-aluetta. Alueella esiintyy useita eri luontotyyppejä, jotka muodostavat hyvin monimuotoisen kokonaisuuden.

Tegelbruksbacken (Tiilitehtaanmäki) Natura 2000-alue (SAC) on monipuolinen, laaja alue, joka muodostaa arvokkaan perinnemaisemakokonaisuuden. Tiilitehtaanmäen aluetta luonnehtivat aukeat pellot ja niityt, runsaat pensastot sekä rehevät lehti- ja sekametsät. Osa alueesta on pitkään ollut laidunnuksen piirissä ja perinnemaiseman erityispiirteet ovat vielä selvästi havaittavissa. Tiilitehtaanmäen eteläosassa sijaitsee arvokas, laiduntamisen muovaama, kuivien ja tuoreiden niittyjen luonnehtima puolikulttuurimaisema. Alue on ollut pitkään laidunkäytössä ja perinnemaiseman erityispiirteet voidaan yhä erottaa. Alueen linnusto on monipuolinen ja pesiviä lajeja on havaittu liki 50, parimäärän ollessa yhteensä noin 230. Umpeenkasvun estämiseksi alueelle on luonnonhoitotoimeenpiteinä tehty niittyjen ja hakamaiden raivausta ja laidunnusta. Osa alueesta on ollut laidunnettuna vuodesta 1997 lähtien. Kaupunginläheinen sijainti nostaa alueen arvoa virkistys- ja opetuskohteena ja alueen toimenpidesuunnitelmaan kuuluu mm. alueen kehittäminen ympäristökasvatuskohteeksi.

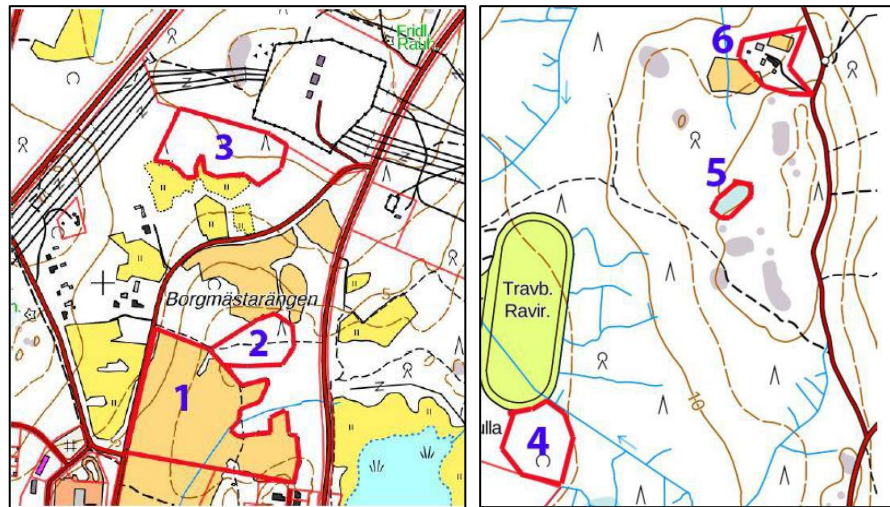
Kristiinankaupungin saariston Natura 2000-alue (SAC/SPA) on näyte lähes rakentamattomana ja luonnontilaisena säilyneen Selkämeren rannikon kapean, kallioisen saariston luontotyypeistä. Alue on tärkeä linnuston pesimäalueena ja osalla alueesta merkitystä myös muutonaikaisena levähdyspaikkana. Alueella on edustavia ja kasvistoltaan rikkaita rantaniittyjä, näyttäviä rakkolevävalleja sekä vanhoja mäntyvaltaisia havumetsiä. Osa alueesta on tärkeä myös virkistyskäytön kannalta.

Suunnittelualan lähiympäristössä sijaitsevat Natura 2000-verkoston alueet sekä yksityismailla sijaitsevat luonnonsuojelualueet.

Luontoselvitykset

Suunnittelualan eteläosassa on laadittu luontoselvitys 6/2022 osayleiskaava-alueella erikseen käynnissä olevan aurinkovoimalahankkeen yhteydessä ja selvitysalue on kattanut pääosin käsillä olevassa osayleiskaavassa aurinkovoiman tuottoon osoitetut alueet. Selvityksen on laatinut Mattias Kanckos Essnaturesta ja selvitystä on täydennetty liito-oravaan liittyen 8/2023. Selvitys on selostuksen liitteenä 3. Luontoselvityksessä arvokkaina luontokohteina on mainittu muun muassa suunnittelualan eteläosassa sijaitseva luonnonsuojelulain suojelema liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka ja suunnittelualan länsiosassa Nedsjön raviradan koillispuolella sijaitseva metsälain mukainen luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä elinympäristö, vähäpuustoinen suo. Liito-oravaan liittyvässä täydennyskartoituksessa selvitettiin lajin mahdollinen esiintyminen Karhusaarentien länsipuolella aivan kaava-alueen länsiosassa. Selvityksen tulosten mukaan liito-oravat käyttävät vuonna 2023 löydettyä aluetta kuitenkin vain tilapäisesti.

Ote luontoselvityksen (2022) kuvista 29 ja 30, joissa liito-oravan lisääntymis- ja levähdysalue osoitettu numerolla 3 ja metsälain mukainen kohde numerolla 5.

Osayleiskaava-alueelta on laadittu luontoselvitys 23.9.2023. Selvityksen on laatinut FM (biologi) Turkka Korvenpää Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy:stä ja selvitys on selostuksen liitteenä 4. Työ aloitettiin syksyllä 2022 perehtymällä alueelta ennestään tiedossa olleisiin lajihavaintoihin, mutta varsinaisesti luontoselvitys laadittiin helmi-elokuussa 2023, jolloin myös kaikki maastotyöt tehtiin. Aurinkovoimalan hankealuetta ei enää selvityksessä erikseen kartoitettu, vaan sen osalta viitataan vuoden 2022 selvitysraporttiin. Poikkeuksena on kuitenkin tummaverkkoperhoskartoitus, joka koski selvityksen osalta koko osayleiskaava-aluetta. Luontotyyppiselvityksessä kartoitettiin luonnonsuojelulain suojaamat luontotyypit, metsälain mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt, vesilain suojaamat pienvedet, Metso-kriteerit täyttävät luontotyyppikuviot, uhanalaisten luontotyyppien edustamat esiintymät sekä muuten luontoarvoiltaan merkittävät kuviot. Arvokkaat luontotyypit arvotettiin neljään luokkaan: 1) lainsäädännöllä turvatut kohteet 2) erityisen tärkeät kohteet 3) monimuotisuutta turvaavat kohteet 4) monimuotoisuutta tukevat kohteet. Osayleiskaava-alueen itäosassa on tällä hetkellä laadinnassa Kristiinankaupungintien pohjoisosan asemakaava, jonka vuoksi tämän alueen luontotyypejä kartoitettiin yksityiskohtaisemmin mukaan lukien myös tavanomaiset ja luontoarvoiltaan vähäiset kohteet. Asemakaavoitettava alue jaettiin kokonaisuudessaan luontotyyppikuvioihin, joista laadittiin kuvaukset.

Luontoselvitys sisälsi luontotyyppiselvityksen lisäksi liito-oravakartoituksen, lepakkoselvityksen, pesimälinnustoselvityksen, tumma-

verkkoperhoskartoituksen, saukkokartoituksen Flybäckinojalla, viitasammakkokartoituksen sekä muiden uhanalaisten ja luontodirektiivin IV-liitteen lajien esiintymien selvityksen.

Arvokkaat luontotyyppikohteet

1 Solvängenin länsipuolen lehto

Solvängenin umpeutuvan entisen pellon ja Vanhan Närpiöntien välissä kasvaa edustavaa tuoretta keskiravinteista (paikoin jopa kosteaa) lehtoa, joka on kehittynyt entisille pelloille ja niityille. Lehto ei ole luonnontilainen, vaan syntynyt umpeenkasvun kautta, joten kohde ei ole varsinaisesti metsälain tarkoittama erityisen tärkeä elinympäristö. Tuore keskiravinteinen lehto on kuitenkin vaarantunut luontotyyppi. Solvängenin länsipuolen lehto on kasvistollisesti arvokas ja sopisi hyvin liito-oravan elinympäristöksi. Viereisen liito-oravareviirin liito-oravat varmasti ruokailevatkin lehdossa. Kohteella on myös hyvin vanha mänty, joka lienee edelleen rauhoitettu, vaikka rauhoituksesta kertova kyltti onkin huonossa kunnossa. Kohde kuuluu arvoluokkaan 3 ja rauhoitettu puu kohdeluokkaan 1. Maankäyttösuosituksen mukaan lehto tulisi säilyttää rakentamattomana ja luonnontilaisena.

2 Solvängenin vanha metsä

Solvängenin pohjoispuolella on vanha, hyvin edustava kuusikko. Puusto on vanhaa, eri-ikäisrakenteista ja tiheää. Sekapuuna tavataan jonkin verran haapaa, joista monet ovat järeitä sekä hiukan koivua, harmaaleppää ja mäntyä. Järeää maapuuta esiintyy paikoin runsaasti. Myös pystyyn kuolleita kuusia on jonkin verran. Metsätyyppi vaihtelee tuoreesta kankaasta lehtomaiseen kankaaseen ja jopa eteläreunan tuoreeseen lehtoon. Vanhaan metsään sisältyy myös hyvinkin luonnontilaisena säilynyt pieni metsäkortekorpi. Kuusikossa on liito-oravan reviiri ja siellä pesii varpuspöllö sekä salassa pidettävä, häiriöherkkä lintulaji. Eteläreunalla oli kesällä 2023 harvinaisen pikkusiepon reviiri. Metsä sopisi myös pohjantikalle (EU:n lintudirektiivin I-liitteen laji). Solvängenin vanha metsä on huomattavasti tavanomaista luonnontilaisempi vanha kuusikko, joka täyttää kirkkaasti Metso I-luokan kohteen kriteerit. Edustavat vanhat havupuuvaltaiset tuoret ja lehtomaiset kankaat ovat erittäin uhanalaisia luontotyyppisiä. Lehtojen ja metsäkortekorven osalta metsä on myös metsälain erityisen tärkeää elinympäristöä. Vanhan metsän eteläosassa sijaitsevat vanhat maa-aineksenottokuopat eivät vähennä metsän luontoarvoja. Luonto-

tyyppi kuuluu arvoluokkaan 1 (liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka). Maankäyttösuosituksen mukaan Solvängenin vanha metsä on säilytettävä rakentamattomana ja luonnontilaisena.

Luontoselvityksen kuva Solvängenin vanhasta metsästä (Envibio Oy 2023).

3 Bergmansberget

Bergmansbergetillä on hyvin edustavaa kalliometsää, jonka valta-
puusto on vanhaa mäntyä. Puustossa on eri-ikäisyyttä ja muutamia
keloja. Topografia vaihtelee voimakkaasti, vaikka laajempia jyr-
känneseinämiä ei olekaan. Bergmansbergetin kalliometsä täyttää
Metso I luokan kriteerit. Se on myös metsälain erityisen tärkeä
elinympäristö. Kalliometsä on silmälläpidettävä luontotyyppi.
Kohde kuuluu arvoluokkaan 3. Maankäyttösuosituksen mukaan
kalliometsä tulee säilyttää luonnontilaisena.

4 Flybäckinojan kosteikko

Flybäckinojan varrelle voimalinja johtoaukealle hieman Vanhan
Närpiöntien sillasta pohjoiseen on perustettu kosteikko, johon on
ehtinyt kehittyä jo monimuotoista kosteikkokasvillisuutta. Elo-
kuussa kosteikolla lenteli kirjoukonkorento, joka on yleinen laji,
mutta kertoo osaltaan siitä, että kosteikko on alkanut muistuttaa
luonnontilaista. Kosteikko vaikuttaa sopivalta myös viitasammakon
kutupaikaksi ja siellä oli pajusirkun reviiri. Kohde kuuluu arvoluok-
kaan 4 (uusympäristö). Maankäyttösuosituksen mukaan kosteikko
olisi hyvä säilyttää.

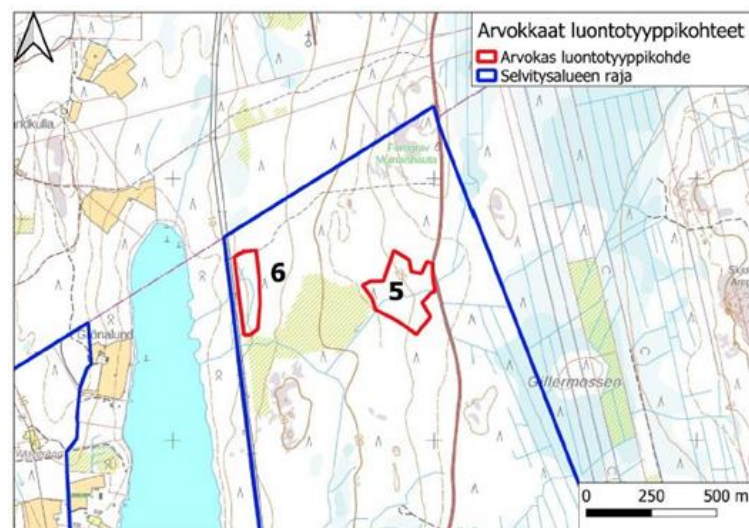
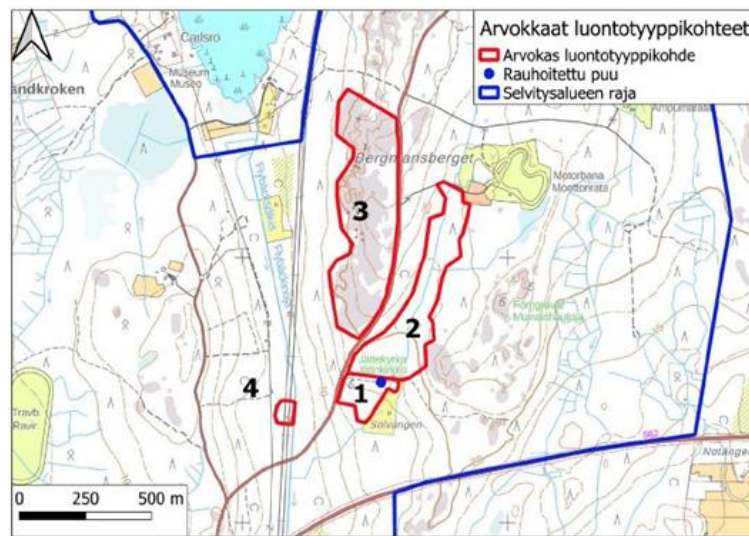
Luontoselvityksen (Envibio Oy 2023) kuva Flybäckinojan kosteikosta.

5 Vanhan Närpiöntien länsipuolen vanha metsä

Vanhan Närpiöntien länsipuolella lähellä Närpiön rajaa sijaitsee luontoarvoiltaan merkittävä vanha kuusikko. Osa kuusista on hyvin järeitä ja puustossa on eri-ikäisyyttä. Vanhan Närpiöntien varrella kasvaa kookkaita haapoja, ja metsä sopii hyvin liito-oravan elinympäristöksi sekä myös kanahaukalle ja pohjantikalle. Järeää kuusimaapuuta on runsaasti ja metsässä on myös pystyyn kuolleita kuusia. Paikoin esiintyy kangaskorpilaikkuja. Metsän läpi virtaavaa puroa on aikoinaan perattu ja korkeat perkuuvallit erottuvat selvästi. Uoma on kuitenkin alkanut hyvää vauhtia palautua luonnontilaisen kaltaiseksi. Vanha metsä on huomattavasti tavanomaista luonnontilaisempi vanha kuusikko, joka täyttää kirkkaasti Metso I-luokan kohteen kriteerit. Edustavat vanhat havupuuvalliset tuoreet ja lehtomaiset kankaat ovat erittäin uhanalaisia luontotyyppejä. Kohde kuuluu arvoluokkaan 3. Maankäyttösuosituksen mukaan vanha metsä tulee säilyttää luonnontilaisena.

6 Voimalinjan kostea lehto

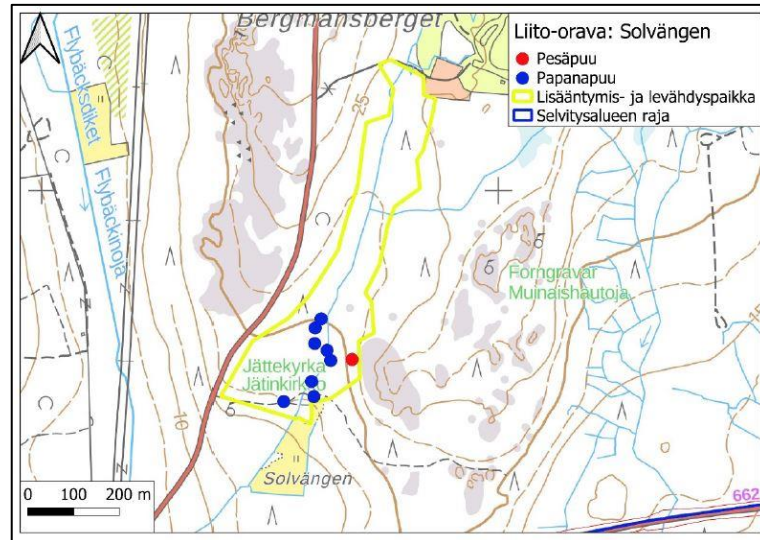
Kyseessä on ojitettu, mutta edelleen kosteana suurruoholehtona säilynyt luontotyyppikuvio voimalinjan johtoauekan itäreunalla. Paikoin kuviolla esiintyy selvää luhtaisuutta. Puusto on nuorta ja tiheää lehtimetsää (harmaaleppää ja koivua), jossa kasvaa myös hiukan kuusta. Lehto on säilyttänyt ojituksesta huolimatta keskeiset ominaispiirteensä. Kosteaa runsasravinteinen lehto on vaarantunut luontotyyppi. Kohde kuuluu arvoluokkaan 3. Maankäyttösuosituksen mukaan voimalinjan kostea lehto tulisi jättää rakentamatta eikä osia tulisi enää kunnostaa.

Liito-orava

Selvitysalueelta löytyi kaksi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa, Solvängen ja Lintula). Lisäksi vuoden 2022 (Kanckos) selvityksessä löydettiin yksi lisääntymis- ja levähdyspaikka Borgmästarängenin (Pormestarinniitty) ja sähköaseman väliltä sekä vuoden 2023 (Kanckos) täydennyskartoituksessa yksi liito-oravan käyttämä alue Karhusaarentien länsipuolelta osayleiskaava-alueen länsireunalta. Kanckoksen tulkin mukaan liito-oravat käyttävät vuonna 2023 löydettyä aluetta tilapäisesti. Myös aivan kaava-alueen vierestä Närpiön puolelta löytyi tässä työssä liito-oravan papanoita. Kristiinankaupungin puolella ei tuolla kohdalla kuitenkaan ole liito-oravalle hyvin sopivaa metsää, joten lisääntymis- ja levähdyspaikka ei ulotu tällä hetkellä Kristiinankaupungin alueelle. Maankäyttösuosituksen mukaan Solvängenin ja Lintulan liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat tulee jättää rakentamatta ja myös

metsän käsittelyssä liito-orava tulee huomioida. Solvängenin lisääntymis- ja levähdyspaikka tulee säästää myös muiden luonto-arvojen vuoksi. Molemmat kohteet kuuluvat arvoluokkaan 1.

Lepakot

Kaikki Suomessa esiintyvät lepakkolajit sisältyvät EU:n luontodirektiivin IV-liitteeseen, joten niiden lisääntymis- ja levähdyspaikojen heikentäminen ja hävittäminen on kielletty. Selvitysalueella havaittiin vain niukasti lepakoita. Kaikilla kartoituskerroilla havaittiin kuitenkin muutamia pohjanlepakoita ja elokuussa kaksi viikisiippaa / isoviikisiippaa. Havainnot eivät keskittyneet millekään tietylle alueelle. Lepakoille sopivia päiväpiiloja ei muutamaa kolo-puuta lukuun ottamatta löydetty. Muutamia alueella sijaitsevia rakennuksia ei kuitenkaan tutkittu. Lepakoiden esiintymiseen perustuvia maankäyttösuosituksia ei ole tarpeen antaa.

Linnusto

Selvitysalueella ja sen välittömässä lähiympäristössä tulkittiin pesivän kaikkiaan 53 lintulajia. Pesimälajisto painottuu metsä- ja toisaalta avointen pensaikkomaiden lintuihin, joiden reviirit sijoittuvat mm. voimalinjojen johtoaukeille ja avohakkuille. Pääosa lajeista on tavallisia, mutta alueella pesii myös useita uhanalaisiksi tai silmäläpidettäväksi luokiteltuja lajeja. Uhanalaisista metsätiaisista hömötiaisia pesii arviolta 4 paria ja töyhtötiaisia 7 paria. Erityisesti hömötiainen pesii vanhoissa kuusikoissa, joista lajille parhaimmin sopivat Solvängenin vanha metsä (arvokas luontotyyppikuvio 2) ja Vanhan Närpiöntien länsipuolen vanha metsä (arvokas luontotyyppikuvio 5). Näiden metsien säilyminen on tärkeää metsätiaisille. Pajusirkulla oli kolme reviiriä Flybackinjoen varrella voimalinjan

johtoaukealla. Flybäckinojan varrelle perustetun kosteikon (arvokas luontotyyppikuvio 4) linnustoon kuuluvat pajusirkun lisäksi ruokokerttunen ja metsäviklo. Siellä nähtiin myös kurki, jonka pesää ei kosteikolta kuitenkaan löytynyt. Molemmat pikkulepinkäisen reviirit sijaitsivat voimalinjalla ja myös punavarpunen keskittyy sinne. Pensaskerttu on voimalinjojen johtoaukeiden tyypillinen pesimälintu, minkä lisäksi useita reviiirejä oli alueen eteläosan pelloilla sekä Lintulan avohakkuilla ja taimikoissa. Eteläosan pelloilla oli myös yksi ruokokerttusen ja yksi viitakerttusen reviiiri. Lintulan alueen pelloilla oli yksi pensastaskureviiri.

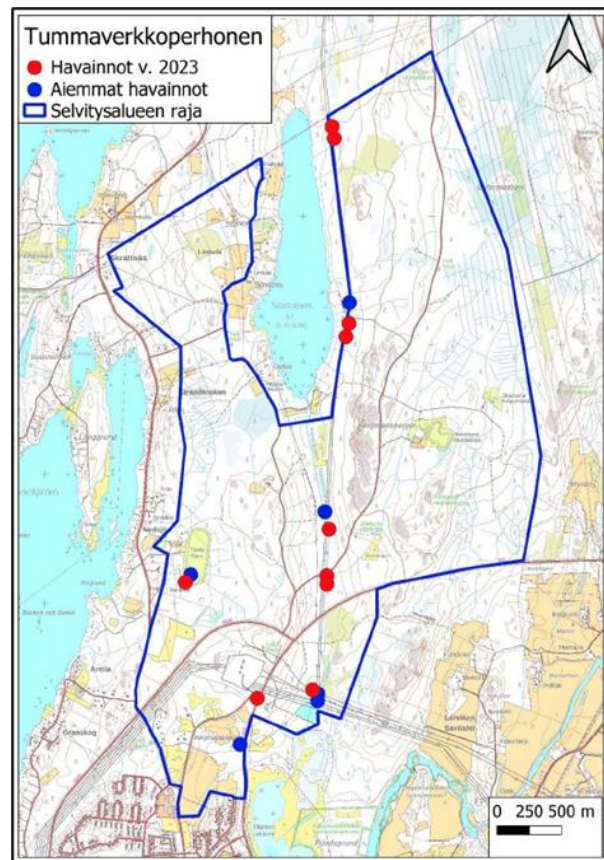
Selvitysalueen metsälinnustoon kuuluvat mm. närhi, pyy (arviolta 4 paria) ja palokärki. Solvängenin vanhan metsän eteläreunalla lauloi pikkusieppo lajille tyypillisessä pesimäympäristössä. Varpuspöllö pesii Solvängenin vanhassa metsässä, jossa on myös salassa pidettävän lajin monivuotinen reviiiri. Toinen varpuspöllö kuultiin pohjoisempana Vanhan Närpiöntien varrella, mutta sen pesää ei löydetty. Bergmansbergetillä (arvokas luontotyyppikuvio 2) oli kaksi kehrääjäreviiriä, minkä lisäksi kehrääjä kuultiin selvitysalueen itärajan tuntumassa lähellä Närpiön rajaa. Varpushaukan reviiiri sijaitsee Carlsron länsipuolisessa kuusikossa.

Suupohjan metsien FINIBA -alue sijaitsee Kristiinankaupungissa ja Närpiössä ja sen kokonaispinta-ala on runsaat 51 000 ha. Alueen valintaperusteina olevat lajit ovat metso, kuukkelikeli ja pohjantikka, joista erityisesti kuukkelikeli ja pohjantikka ovat vanhojen kuusivaltaisten metsien lajeja. Luontoselvityksen maastotöissä ei havaittu yhtäkään näistä lintulajeista, eikä kuukkelista ja metsästä ole mainintoja myöskään Suomen Lajitietokeskuksen aineistoissa. Pohjantikassa on selvitysalueelta yksi talvinen havainto vuodelta 2021 (Suomen Lajitietokeskus 2023). Pohjantikalle soveltuvia kuusikoita on alueella kaksi: Solvängenin vanha metsä ja Vanhan Närpiöntien länsipuolen metsä. Nämä molemmat tulee säästää luonnontilaisina muiden luontoarvojen vuoksi. Metso ja kuukkelikeli vaativat laajoja metsäalueita, joissa vanhojen metsiköiden osuus on suuri. Erityisesti tämä koskee kuukkelia.

Tummaverkkoperhonen

Tummaverkkoperhonen on erittäin uhanalainen, rauhoitettu ja erityisesti suojeltava päiväperhoslaji, joka elää kosteilla niityillä, joilla kasvaa sen toukan ravintokasvia virmajuurta. Lajia tavataan Suomessa nykyisin vain suppealla alueella Pirkanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla. Kristiinankaupunki on tummaverkkoperhosen esiinty-

misaluetta, ja selvitysalueelta on lajista aiempia havaintoja. Tum-maverkkoperhoset keskittyvät voimalinjojen johtoaukeiden niille kohdille, joilla kasvaa kosteaa niittykasvillisuutta. Kaikilla havain-topaikoilla esiintyy myös virmajuurta. Lisäksi tummaverkkoperho-sia on edelleen raviradan reunalla. Umpeutuvilta entisiltä niityillä tummaverkkoperhosia ei sen sijaan havaittu. Maankäyttösuosituk-sen mukaan tummaverkkoperhoset tulee huomioida voimalinjan huoltotöissä siten, ettei niiden elinympäristöjä hävitetä. Toisaalta esiintymispaikkojen pensoittuminen tulisi estää.

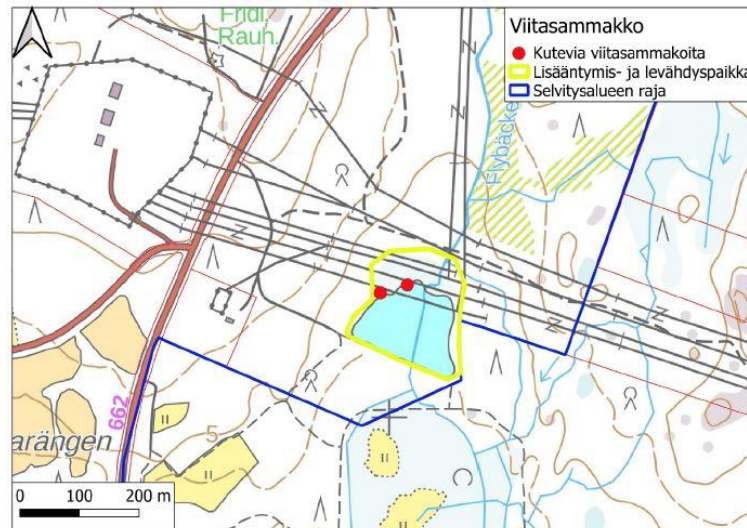
Saukko

Luontoselvityksessä Flybäckinojan varrella ei havaittu merkkejä saukosta, vaikka alue sopisi osaksi saukon reviiriä

Viitasammakko

Viitasammakko sisältyy EU:n luontodirektiivin IV-liitteeseen ja sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Selvityksen mukaan selvitysalueella on varsin niukasti potentiaalisesti viitasammakon kutupaikoiksi soveltuvia kohteita, sillä esimerkiksi Storträsketin rannat eivät sisälly selvitysalueeseen. Selvityksen kartoituksessa tarkastettaviksi kohteiksi valittiin

Flybäckinojan varrelle hiljattain rakennettu kosteikko sekä selvitysalueen kaakkoiskulman pieni tekolampi. Kummaltakaan kohteelta ei ollut Suomen Lajitietokeskuksen aineistoissa aiempia viitasammakkohavaintoja, mutta selvityksessä havaittiin yhteensä noin 15 kutevaa viitasammakkokoirasta selvitysalueen kaakkoiskulman tekolammella. Sen sijaan Flybäckinojan kosteikolla ei kuultu viitasammakoita. Kosteikko näyttää kuitenkin lajille hyvin sopivalta, joten viitasammakko voi levitä sinne pianikin. Maankäyttösuositusten mukaan Selvitysalueen kaakkoiskulman tekolammen vedenlaatu tulisi pystyä säilyttämään ilman merkittäviä muutoksia. Lisäksi lammen rantojen kasvillisuuden tulee antaa kehittyä luonnontilassa. Flybäckinojan kosteikko on samoin syytä säilyttää, koska se on viitasammakolle hyvin sopiva, potentiaalinen kutupaikka.

Muu lajisto

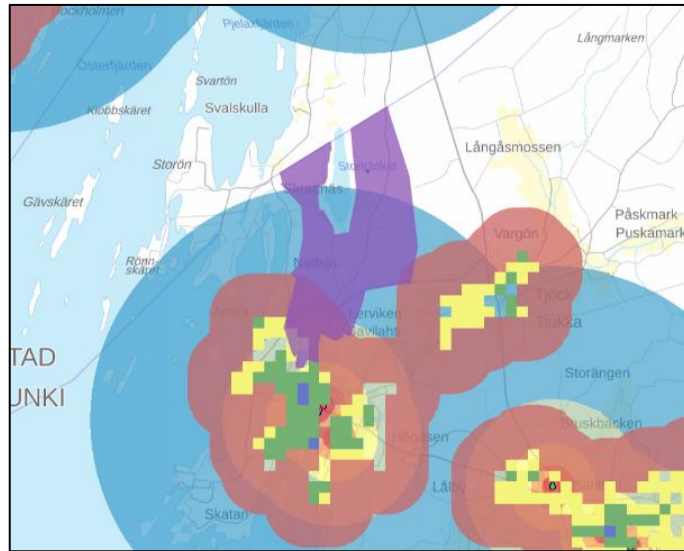
Selvitysalueen tekolammella havaittiin yksi lummelampikorentokoiras. Havainto osoittaa, että laji lisääntyy lammessa. Lummelampikorento sisältyy EU:n luontodirektiivin IV-liitteeseen, ja sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Lummelampikorenon lisääntymis- ja levähdyspaikaksi rajattiin sama alue kuin viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikaksi.

Rakennettu ympäristö

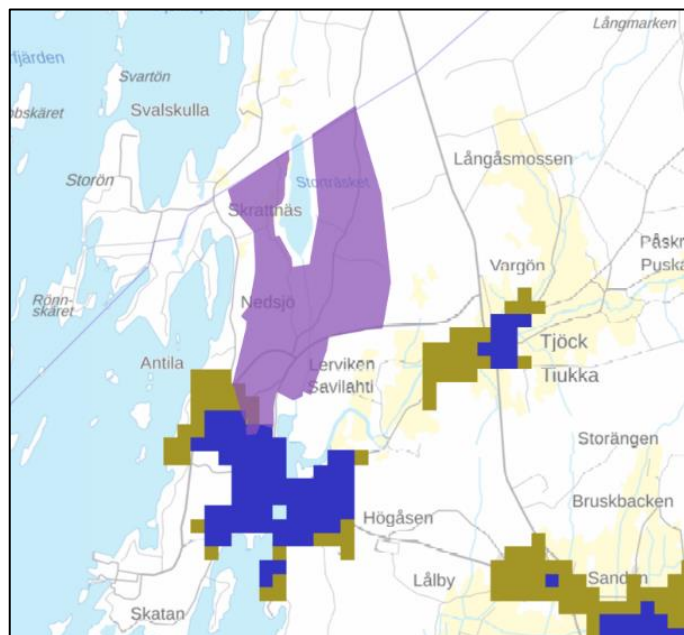
Väestö ja asuminen

Suunnittelualue on metsäistä haja-asutusaluetta, joka rajautuu lännessä ja osin pohjoisessa rantayleiskaavan mukaiseen loma-asutukseen ja etelässä kaupungin asemakaavoitettuun taajama-

asutukseen. Asuminen ja päivittäistavarakaupan palvelut ovat suunnittelualueen lähiympäristössä keskittyneet pääosin kaupungin keskustaan sekä Tiukan ja Lapväärtin alueille. Tilastokeskuksen mukaan Kristiinankaupungin väkiluku vuonna 2022 oli 6244. Tilastokeskuksen mukaan alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä vuonna 2021 oli 12,3 %, 15–64-vuotiaiden osuus 50,8 % ja yli 64-vuotiaiden osuus 36,9 % (Kuntien avainluvut, Tilastokeskus).

Kuvassa asuinalueiden (2021) ja päivittäistavarakauppojen keskittyneisyys sekä taajaman lievealue (punaisella) ja päivittäistavarakaupan saavutettavuusvyöhyke (sinisellä). SYKE, Liiteri-tietopalvelu.

Harva- ja tiheä taajama-alue 2021. Suomen ympäristökeskuksen taajamarajaus jakautuu tiheään taajama-alueeseen ja harvaan taajama-alueeseen. Taajamalla tarkoitetaan vähintään 200 asukkaan taajaan rakennettua aluetta. Tiheä taajama-

alue vastaa aluete-hokkuudeltaan yleisesti jo rakennettua asemakaavoitettua taajama- aluetta ja harva taajama-alue pääosin asemakaavoittamatonta alhaisen tehokkuuden taajama- aluetta. SYKE, Liiteri-tietopalvelu. Tilastokeskuksen mukaan Kristiinankaupungin taajama-aste vuonna 2021 oli 68,4 %. Taajama-aste tarkoittaa taajamissa asuvien osuutta väestöstä, jonka sijainti tunnetaan. Lähde: Väestörakenne, Tilastokeskus.

Suunnittelualueella asutusta sijaitsee pääosin alueen eteläosassa Karhusaarentien ja Närpiöntien välisellä alueella sekä alueen keskiosassa Flybäckinojan länsipuolella. Suunnittelualueen pohjoispuolen rantayleiskaavan alueella sijaitsee sekä loma- että vakituista asumista. Suunnittelualueen lähiympäristössä asutusta sijaitsee myös Kristiinankaupungintien eteläpuolella Teuvanjoen varrella Grannasbackenin, Sårbackenin ja Savilahden (Lerviken) alueilla sekä valtatie 8 itäpuolella Tiukan taajamakeskuksen alueella. Kristiinankaupungin keskustaajaman palvelut ja työpaikat sijaitsevat alle kilometrin etäisyydellä suunnittelualueen eteläosasta etelään.

Elinkeinoelämä ja työpaikat

Kristiinankaupungin työttömyysaste vuonna 2022 oli 5,7 %. Kristiinankaupungin suurin työnantaja on kaupungin verkkosivujen mukaan kaupunki ja elinkeinoelämän ydin muodostuu palveluelinkeinoista, teollisuudesta sekä maa- ja metsätaloudesta. Kristiinankaupungista on hyvät tieyhteydet esimerkiksi Porin, Vaasan, Seinäjoen ja Tampereen kaupunkien työpaikka-alueille. Tilastokeskuksen mukaan alkutuotannon työpaikkojen osuus alueen työpaikoista vuonna 2020 oli 11,3 %, jalostuksen työpaikkojen osuus 17,0 % ja palvelujen työpaikkojen osuus 69,6 % (Kuntien avainluvut, Tilastokeskus).

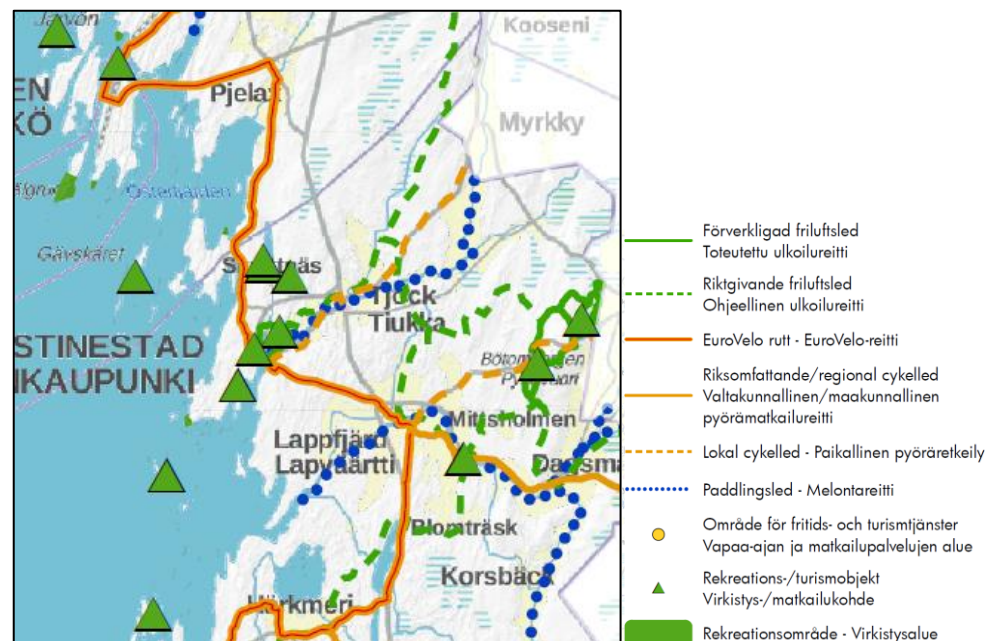
Virkistys ja alueen toiminnot

Suunnittelualue on pääosin rakentamatonta ja yleiseen virkistykseen soveltuvaa metsäaluetta. Suunnittelualueen kaakkoispuolelle Natura 2000-alueelle (Pohjoislahden metsä) ja pieneltä osin suunnittelualueelle sijoittuu Metsähallituksen ylläpitämä Norrfjärden-Tegelbruksbacken- luontopolku.

Kristiinankaupungin moottoriurheilurata on Pohjanmaan maakuntaakaavassa 2040 osoitettu virkistys/matkailukohteeksi. Lisäksi Storträsketin järven ympäristössä sijaitseva Carlsron museoalue sekä järven länsirannalle sijoittuva kalastus/laavupaikka on maakuntakaavassa osoitettu virkistys/matkailukohteiksi. Museo- ja laavualue sijaitsevat varsinaisen suunnittelualueen ulkopuolella. Maakuntakaavamääräyksen mukaan kohdemerkinnällä osoitetaan

yleiseen virkistykseen, urheiluun ja matkailuun tarkoitettuja alueita. Suunnittelumääräyksen mukaan maankäyttö ja toimenpiteet alueella tulee suunnitella niin, että turvataan edellytykset käyttää aluetta yleiseen virkistykseen, urheiluun ja matkailuun ja varmistetaan alueen saavutettavuus sekä riittävä palvelu- ja varustustaso. Alue tulee suunnitella niin, että se tukee luontomatkailulinkeinoja. Virkistys-/matkailukohteita suunniteltaessa on huomioitava niiden merkitys viheraluejärjestelmässä, ja niiden tulisi muodostaa pyöräily- ja ulkoilureittien kautta yhteistoiminnallinen maakunnallinen verkosto. Suunnittelussa ja toimenpiteissä tulee huomioida kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvot.

Maakunnan rannikkoa pitkin kulkeva pyöräilyreitti on luokiteltu Retkeily GT -ulkoilukartassa EuroVelo-reitiksi, mikä merkitsee sitä, että kansallisten pyöräilyjärjestöjen kattojärjestön (European Cyclists' Federation) tavoitteena on saada se osaksi Euroopan laajuisista pyöräilyreittien verkostoa. Pyöräilyreitti myötäilee varsinaisen osayleiskaava-alueen länsipuolelle Skrattnäsintien linjausta.

Lähde: Pohjanmaan maakuntakaava 2050 virkistysreitit-teemakartta.

Suunnittelualueen keskiosassa sijaitsee Pohjanmaan alueelta laaditun ampumarataselvityksen sekä Lipas.fi-palvelun mukaan kaupungin maapohjalle 1986 rakennettu Kristiinankaupungin metsästysseuran (Kristinestads Jaktförening) ylläpitämä *Kristiinankaupungin ampumarata*. Ampumarata-alueen pinta-ala on noin 1,9 ha ja arvioitu rataluokitus on vähäinen (alle 10 000 laukausta/vuosi).

Keskeinen ampumasuunta on pohjoiseen. Ampumaradan käyttäjäseuroja ovat mm. alueen metsästysseurat, poliisi ja merivartiosto ja ampumaratoina on listattu haulikko-(skeet) kivääri- (hirvi 50-100 m) sekä pistooliammuntarata (25 m). Alueella sijaitsee kolme suojakatosta (5 x 2,5 m), pieni toimistorakennus, pieni varastorakennus sekä skeet-tornit.

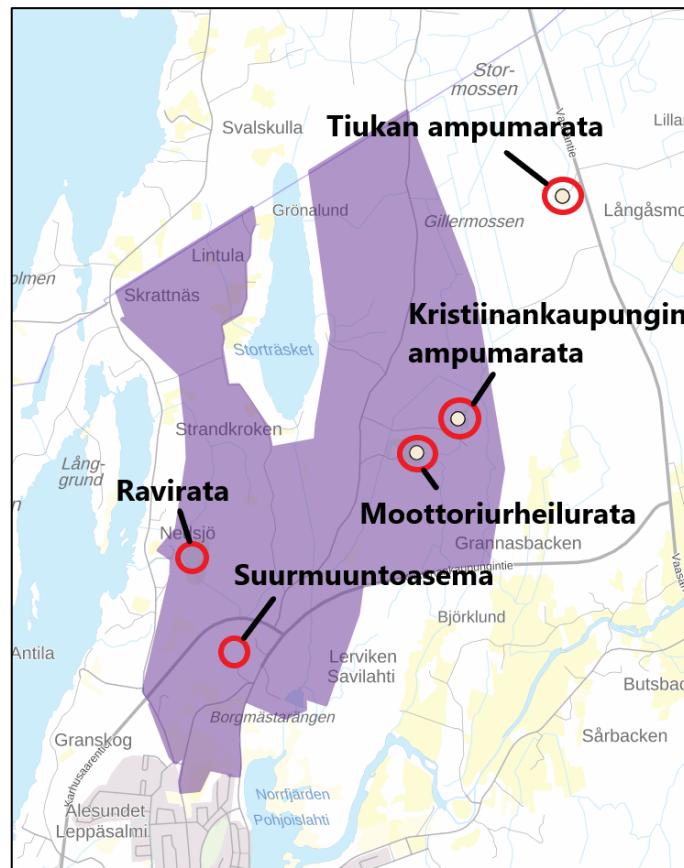
Suunnittelualueen ulkopuolella lähellä valtatieä 8, Kristiinankaupungin ampumaradasta noin 2 km koilliseen, sijaitsee 1986 rakennettu Tiukan metsästysseuran (Tjock Jaktklubb) ylläpitämä *Tiukan ulkoampumarata*. Ampumarata-alueen pinta-ala on noin 1,7 ha ja arvioitu rataluokitus vähäinen. Keskeiset ampumasuunnat ovat lounaaseen ja luoteeseen. Ampumaradan käyttäjäseuroja ovat alueen metsästysseurat ja ampumaratoina on listattu kivääri- (hirvi 100 m) ja haulikkorata (skeet). Alueella sijaitsee 100 metrin ampumakoppi, pieni varastorakennus sekä liikkuvan hirven säilytyskoppi.

Ampumaradan lounaispuolella sijaitsee 1984 rakennettu *Kristiinankaupungin moottoriurheilualue*, joka on Pohjanmaan maakunta-kaavassa 2040 osoitettu virkistyskohteeksi. Suunnittelualueen länsiosassa sijaitsee Nedsjön ravirata sekä Kristiinankaupungin 400 kV suurmuuntoasema. Suurmuuntoasema on maakunta-kaavassa osoitettu kaavamerkinnällä en-s, jolla osoitetaan Tuovilan ja Kristiinankaupungin suurmuuntoasemat, jotka kuuluvat 400 kV:n sähköverkkoon. Kaavamääräyksen mukaan alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Fingridin kantaverkon voimansiirtojohdot kulkevat suurmuuntoaseman kohdalla itä-länsisuuntaisesti sekä Storträsket-järven itäpuolella etelä-pohjoissuuntaisesti.

Kristiinankaupunki: Kristiinankaupungintien pohjoispuolen osayleiskaava

Kaavaselostus, Versio 0.9 (Luonnos)

6.10.2023

Lähde: Lipas-palvelu, MML Taustakarttasarja (Paikkatietoikkuna 2023).

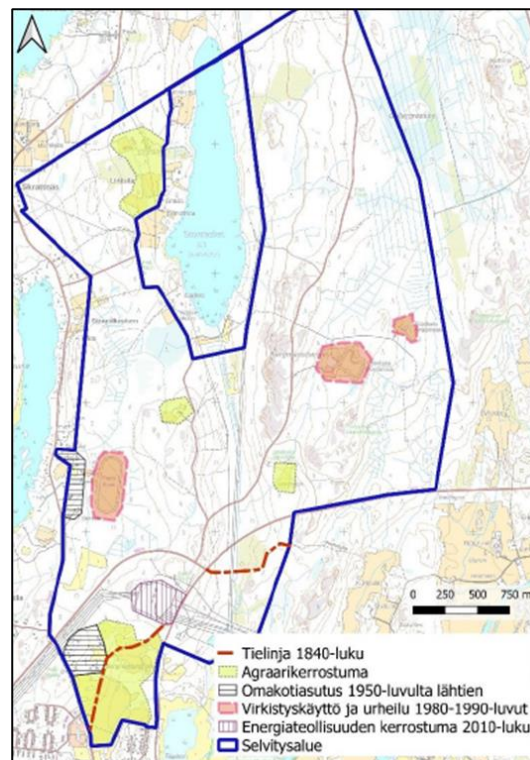
Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualueelta ei tunneta aiemmin osoitettuja rakennetun kulttuuriympäristön arvoja. Storträsket-järven alueella voimassa olevassa rantayleiskaavassa järven länsirannalle on osoitettu yhteensä kolme MRL:n tai rakennussuojelulain nojalla suojeltua tai suojeltavaksi tarkoitettu kohdetta (sr) sekä rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokas alueen osa (s). Järven itärannalla on rantayleiskaavassa osoitettu yksi sr-kohde. Rantayleiskaavan mukaiset kohteet sijaitsevat käsillä olevan osayleiskaava-alueen ulkopuolella.

Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys

Suunnittelualueelta on osayleiskaavatyön tueksi laadittu rakennetun kulttuuriympäristön selvitys 28.4.2023. Selvityksen on laatinut Kristian Tuomainen Heilu Oy:stä ja selvitys on selostuksen liitteenä 5. Historiallisista tielinjoista on kartta-aineiston perusteella säilynyt varmuudella 1840-luvun pitäjänkartalla näkyvä itä-länsisuuntainen linjaus Tiukan kylästä Kristiinankaupungin pohjoispuolelle, josta tie

on kaartanut etelään kohti kaupunkia. Tiukasta johtanut linjaus näkyy nykykartalla polkuna ja tunnetaan Postitien nimellä. Pohjanmaan maakuntakaava 2040:ssa selvitysalueelle on osoitettu kulttuurihistoriallisesti merkittävän tien linjaus, joka kulkee pohjois-eteläsuunnassa alueen halki. Tielinjaus seuraa nykyisten Carlsrontien ja alueen eteläosassa Närpiöntien linjauksia. Närpiöntieltä pohjoiseen pitkin nykyistä Carlsrontietä johtava tielinja on maakuntakaavan suunnitteluaineiston mukaan osa Ulvilasta Mustasaareen johtanutta Rantatien linjausta. Selvityksen mukaan karttatarkastelun perusteella vanhin tielinja alueella Tiukasta tulleen Postitien jälkeen vaikuttaisi kuitenkin kulkeneen Storträsket-järven itäpuolelta.

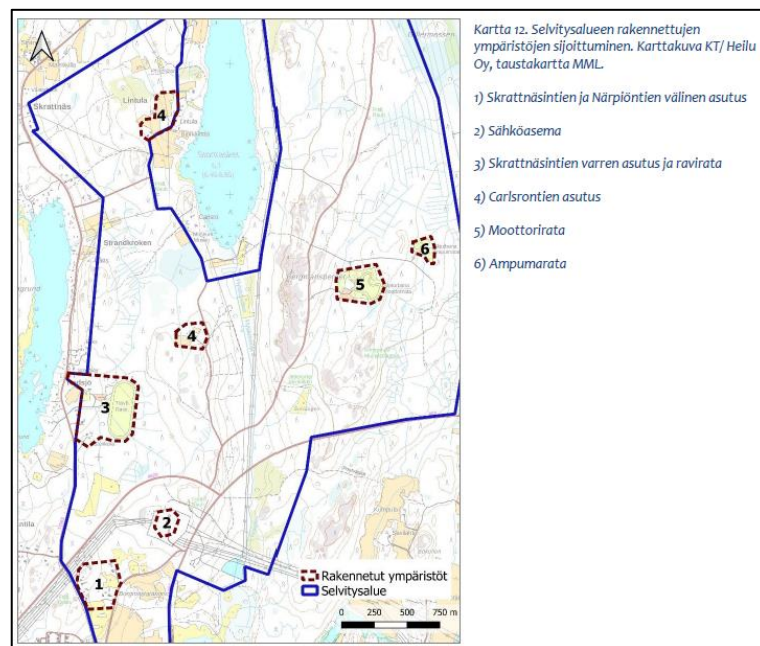

Lähde: Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys, Heilu Oy 2023

Selvityksen mukaan Kristiinankaupunki koki kukoistuskautensa 1800-luvun puolivälissä, joka oli purjelaivojen, höyrykoneiden ja teollistumisen läpimurron aikakautta. Varakkaat kaupunkilaiset rakensivat näyttäviä kesähuviloita, joista monet olivat ryhmittyneet suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitsevan pitkänomaisen Storträsket-järven ympärille. Ensimmäinen huvila rakennettiin järven itärannalle luultavasti jo 1830-luvulla, jonka jälkeen huviloita rakennettiin järven rannoille lisää 1800-luvun puolivälissä ja loppupuolella. Carlsrontien länsipuolelle sijoittuu rannan asutukseen kuuluvia talousrakennuksia eri vuosikymmeniltä sekä kahden

1900-luvun alun maanviljelystilan pihapiirit. Molemmat tilat sijaitsevat kaupungin vuokratonteilla (Kristiinankaupungin lahjoitusmaa, 287-401-14-0). Storträsketin tunnetuin huvila, Villa Carlsro, rakennettiin järven länsirannalle 1890-luvulla. Länsirannalle rakennettiin myös pysyvästi asuttuja maanviljelystiloja.

Suurin osa alueen nykyisestä omakotiasutuksesta on rakentunut 1950-luvun lopun ja 1970-luvun alun välillä, mutta talojen rakentaminen on jatkunut 2000-luvullakin. Paikoin uusi asuinrakennus on tehty vanhan talon paikalle ja vanhat piharakennukset ovat jääneet kertomaan tilan historiasta. Harvaan sijoitettujen talojen lomassa on myös hevosaitauksia ja hevestalleja. Selvitysalueen eteläosassa, Skrattnäsintien ja Närpiöntien välisellä kiilamaisella alueella sijaitsee seitsemästä omakotitalon pihapiiristä koostuva pienimuotoinen asutus. Alue on kaupungin omistamaa maata, Kristiinankaupungin lahjoitusmaata (kiinteistö 287-401-14-0). Vain Pormestarinkatu 17 on lohkottu omaksi kiinteistöksi vuonna 2017. Alueen ensimmäiset talot rakennettiin Skrattnäsintien varteen kaupungin vuokratonteille 1950-luvun puolivälissä. Lähes kaikki alueen taloista on rakennettu 1970-luvun alkuun mennessä. Selvitysalueen länsilaidalla, Skrattnäsintien itäpuolella sijaitsee neljä omakotitaloa talousrakennuksineen. Skrattnäsintie 191 sijaitsee kaupungin omistamalla maalla (Kristiinankaupungin lahjoitusmaa, 287-401-14-0), muut asuintontit on erotettu omiksi kiinteistöiksi.

Suunnittelualueen asutus. Kulttuuriympäristöselvitys, Heilu Oy 2023.

Kulttuuriympäristön arvokohteet

Inventoinnissa rajattiin kaava-alueen rakennetun ympäristön aluekokonaisuudet, joista I-luokkaan sijoitetut alueet ja kohteet tulee huomioida yleiskaavassa. II-luokan alueet ja kohteet edustavat alueella keskeisiä, säilytettäviä ominaispiirteitä, joiden huomiointi yleiskaavassa on harkinnanvaraista. III-luokan kohteet kuvaavat alueen ominaispiirteitä ja historiaa, mutta eivät edellytä huomioimista yleiskaavassa. Storträsketin länsirannalla on säilynyt avointa viljelymaisemaa, jonka poikki kulkee hiekkapintainen Carlsrontie. Tilojen pihapiirit sijoittuvat tien varrelle ja muodostavat pienimuotoisen kylämiljöön. Tiloilla on säilynyt rakennuskantaa 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alusta ja eri-ikäiset talousrakennukset rajaavat tietä.

Lähde: Kulttuuriympäristöselvitys, Heilu Oy 2023.

Carlsrontie 268:n päärakennus on luultavasti 1900-luvun alusta. Rakennus on perinteinen, puolitoistakerroksinen asuinrakennus, jossa on lohkokiviperustus, harjakatto, punamullattu pystyrima-

vuoraus valkoisin nurkin ja pulpettikattoinen, keltainen kuisti keskellä julkisivua. Katteena on saumapelti. Rakennus on ollut 2000-luvulla vuorotellen loma-asuntona ja vakituksena asuntona. Taloon on tehty sisätilamuutoksia, mutta julkisivuiltaan rakennus on säilyttänyt alkuperäiset piirteensä. Päärakennus on inventoinnissa arvotettu luokkaan I ja länsirannan asutus sekä Carlsrontien 268 maaseutuympäristö/avoin viljelymaisema luokkaan II.

Rakennetun kulttuuriympäristöselvityksen (Heilu Oy 2023) kuva Carlsrontien 268 päärakennuksesta.

Carlsrontie 80 on entinen maatalousympäristö 1900-luvun alkupuolelta. Talon paikka näkyy 1930-luvun taloudellisessa kartassa peltoaukion laidalla. Kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella pihaa ympäröineiden talousrakennusten määrä ja paikat ovat vaihdelleet vuosikymmenten kuluessa, mutta päärakennuksen ja pitkänmallisen piharakennuksen muodostama pihapiiri on säilynyt ennallaan. Pitkänmallisen päärakennuksen idänpuoleinen, puolitoistakerroksinen poikkipääty on laajennusosa 1980-luvun lopulta. Autohallirakennus on samalta ajalta. 1900-luvun alun maatalousympäristö/pihapiiri on inventoinnissa arvotettu luokkaan III.

Erityisesti selvitysalueen eteläosan avoin maatalousmiljö on todennäköisesti alkanut muotoutua jo 1600-luvulla kaupunkilaisten laidunkäytössä. Kristiinankaupunki kasvoi 1700-luvun aikana voimakkaasti, ja kaupungin väkiluku liki kolminkertaistui. Varakkaat kaupunkilaiset – merikapteenit, laivanvarustajat ja kauppiat – rakensivat näyttäviä huviloita, joista monet sijoittuivat Storträsketjärven rannoille. Storträsketille perustettiin myös pysyvästi asuttuja maanviljelystiloja. Lisäksi selvitysalueen keskiosissa Carlsrontien ja Vanhan Närpiöntien varsilla sijaitsi kaksi 1900-luvun alku-

puolella perustettua tilaa. Selvitysalueen rakennuskanta pysyi hyvin vähäisenä 1950-luvulle saakka, jolloin kaupungin vuokraamille tonteille alettiin rakentaa omakotitaloja. Alueen etelä- ja länsiosiin rakentui pienimuotoinen, kerroksellinen omakotiasutus 1950-luvun lopun ja pääosin 1970-luvun alun välisenä aikana. 1980- ja 1990-lukujen taitteessa alueelle syntyi urheilu- ja virkistyskäytön ympäristöjä, kun sinne perustettiin ravirata, moottorirata ja ampumarata.

Kulttuuriympäristöarvoiltaan keskeiset ympäristöt selvitysalueella ovat eteläosan avoimena säilynyt vanha pelto- ja niittyalue (Pormestarinniitty) sekä Storträsketin länsirannan avoin viljelymaisema rakennuksineen. Rakennushistoriallisilta arvoiltaan merkittävin rakennus selvitysalueella on Carlsrontie 268:n päärakennus 1900-luvun alusta. Rakennus edustaa perinteistä rakennustyyppiä ja on säilyttänyt alkuperäiset piirteensä.

Alueen keskeiset kulttuuriympäristöarvot

Maisemalliset:

- Pormestarinniityn avoimina säilyneet vanhat pelto- ja niittyalueet selvitysalueen eteläosassa
- Storträsketin länsirannan kulttuurimaisema

Historialliset:

- Alueen maaomistuksen kehitys Koppön ja Tiukan kylien alueista Kristiinankaupungin lahjoitusmaaksi
- tiestön kehittyminen 1800-luvulta alkaen

Rakennushistorialliset:

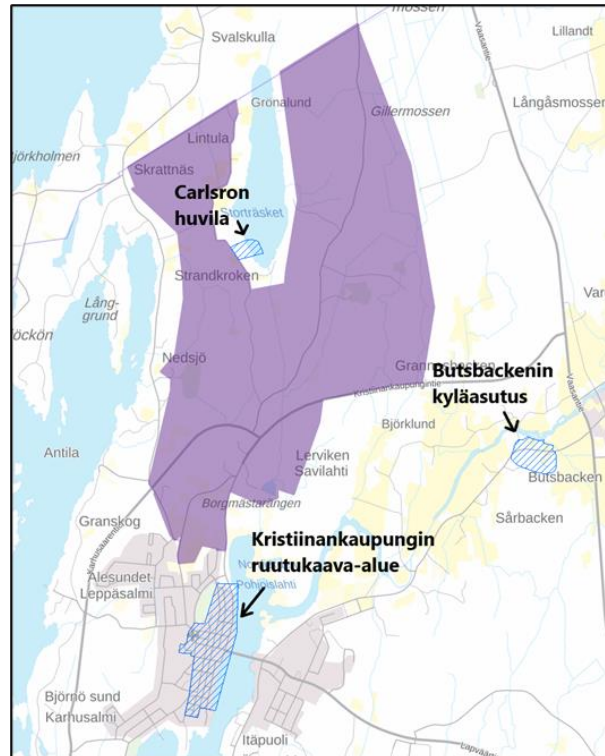
- Carlsrontie 268:n päärakennus: perinteinen, puolitoistakerroksinen asuinrakennus, joka on säilyttänyt alkuperäiset piirteensä.

Lähde: Kulttuuriympäristöselvitys, Heilu Oy 2023.

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö RKY

Suunnittelualueen lähiympäristössä sijaitsee yhteensä kolme Pohjanmaan maakuntakaavassakin osoitettu valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY). Lähin RKY-alue,

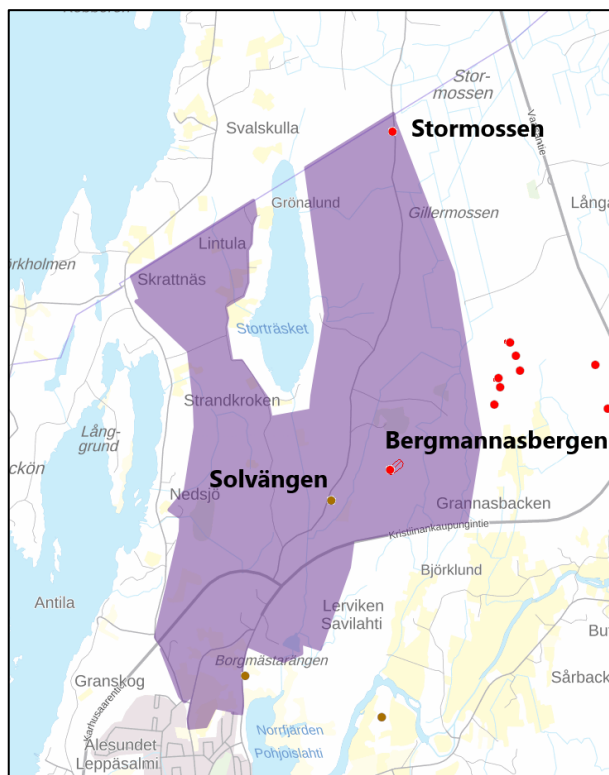
Carlsron huvila, sijaitsee suunnittelualueen pohjoisosan välittömässä läheisyydessä Storträsket-järven länsirannalla. Kaupungin keskusta-alueella sijaitsee *Kristiinankaupungin ruutukaava-alueen* valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY). *Butsbackenin kyläasutuksen* valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY) sijaitsee suunnittelualueesta noin 1,3 km kaakkoon Tiukanjoen eteläpuolella.

Suunnittelualueen lähiympäristössä sijaitsevat valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY). Lähde: Museovirasto, MML taustakarttasarja (Paikkatietoikkuna 2023).

Muinaisjäännökset

Suunnittelualueella lähellä Närpiön kunnanrajaa sijaitsee kiinteä muinaisjäännös pronssi/rautakautinen hautapaikka *Stormossen* (287010002) ja lähellä moottoriurheilurataa sijaitsee kiinteä muinaisjäännös pronssi/rautakautinen hautapaikka *Bergmannasberget* (287010001). Bergmannasbergetin lounaispuolella sijaitsee muu kulttuuriperintökohde historiallinen kivrakennus *Solvängen* (287010003). Välittömästi suunnittelualueen itä- ja eteläpuolella sijaitsee useampi kiinteä muinaisjäännöskohde.

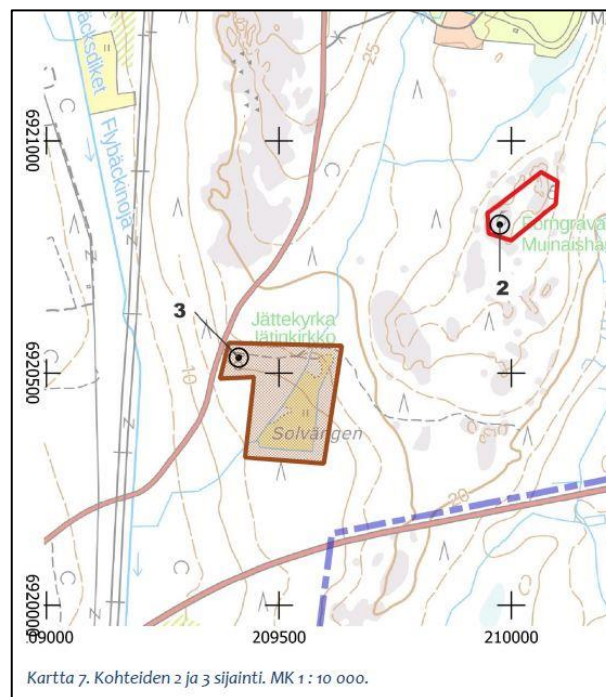
Lähde: kulttuuriympäristön palveluikkuna, Kyppi, Museovirasto.

Arkeologiset selvitykset

Osayleiskaavan lounaisosaan sijoittuvan erillisen aurinkovoimahankkeen yhteydessä on laadittu arkeologinen selvitys (Mikroliitti 2022). Osayleiskaavahankkeen yhteydessä on laadittu koko yleiskaava-alueen kattava arkeologinen selvitys (Heilu Oy 2023), joka on selostuksen liitteenä 6. Inventoinnin maastotyöt suoritettiin 11.5.2023 FM arkeologi Kalle Luodon toimesta. Maastotarkastukset keskittyivät metsäalueille inventointialueen pohjois- ja itäosaan, koska alueen länsi- ja eteläosa oli jo selvitetty vuoden 2022 inventoinnin yhteydessä.

Suunnittelualueelle sijoittuu selvityksen mukaan kaksi jo edellä mainittua muinaisjäännösrekisterin mukaista kiinteää muinaisjäännöskohdetta *Stormossen* ja *Bergmannasbergen*, joista Stormossen kaava-alueen koillisosassa ja Bergamannasbergen kaava-alueen kaakkoisosassa. Stormossenia ei tarkistettu inventoinnin yhteydessä. Bergmannasbergenin kohde käsittää kaksi näyttävää kiviröykkiötä avokallion laella. Eteläisempi röykkiö on kooltaan noin 8 x 8 metriä ja korkeudeltaan noin 1,5 metriä ja röykkiö on koottu halkaisijaltaan noin 20–50 cm kokoisista kivistä. Pienempi koillisen puoleinen röykkiö on muodoltaan soikea ja kokoa röykkiöllä on noin 6 x 3 metriä ja korkeutta vajaa metri.

Selvityksen kolmas kohde Solvängen kaava-alueen keskiosassa on muinaisjäännösrekisterissä ja näin ollen myös arkeologisessa selvityksessä arvioitu muuksi kulttuuriperintökohteeksi. Kyseessä on kivistä ladattu, itä-länsi-suuntainen muuri ja heti sen pohjoispuolella siihen liittyvät kehämäiset kivivallit. Muuri on n. 60 m pitkä ja paikoin 1,5 m korkea, leveys on 1–3 metriä. Aiemmin tunnistettujen kivivallien lisäksi selvityksen inventoinnissa havaittiin kohteen itäpuolella itä-länsi-suunnassa noin 150 metriä leveä ja pohjois-etelä suunnassa 450 metriä leveä kivistä ladottu aitaus, joka vaikuttaisi liittyvän kohteeseen. Kiviaidan leveys vaihtelee noin 3 – 8 metrin välillä ja korkeutta sillä on noin 1 – 1,5 metriä. Aidattu alue muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden ja siihen kuuluu myös rakennuksen jäännöksiä aitauksen koillisosassa. Selvityksen mukaan kohde on ehdolla valtakunnallisesti arvokkaaksi arkeologiseksi kohteeksi (VARK), joten sen suojeluun on hyvä kiinnittää erityistä huomiota.

Lähde: Arkeologinen selvitys (Heilu Oy 2023).

Liikenne

Liikenteellinen sijainti

Kristiinankaupungin pohjoisosia koskeva osayleiskaava-alue sijaitsee lähellä valtatiä 8 ja pääosin seututien 662 (Kristiinankaupungintie) varrella. Seututien ja valtatie 8 liittymä on nykytilanteessa kanavoitu. Seututie 662 on valtatieltä 8 pohjoisesta päin tultaessa

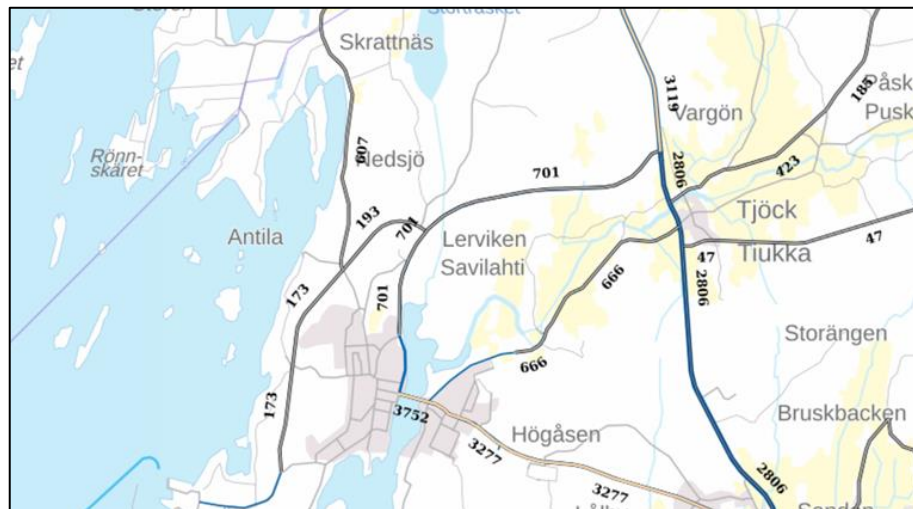
pääväylä Kristiinankaupungin keskustajamaan, joka sijaitsee kaava-alueen etelä-/lounaispuolella. Kaava-alueella kulkee myös yhdystie 6620 (Karhusaarentie), joka johtaa Kristiinankaupungin satamaan sekä Närpiöntie, joka kulkee lounais-koillinen-suuntaisesti seututieltä 662 valtatielle 8.

Suunnittelualueella ei ole erillisiä jalankulku- ja pyöräilyväyliä. Suunnittelualueen läpi Kristiinankaupungintietä pitkin kulkee aamuisin ja iltapäivisin työssäkävijöitä ja koululaisia palvelevat va-kiolinjat välillä Kristiinankaupunki - Närpiö - Vaasa.

Liikennemäärät

Seututiellä 662 (Kristiinankaupungintiellä) keskimääräinen vuorokausiliikenne oli noin 700 ajoneuvoa ja valtatiellä 8 pohjoiseen päin noin 3100 ajoneuvoa ja etelään päin noin 2800 ajoneuvoa vuonna 2021. Yhdystien 6620 keskimääräinen vuorokausiliikenne oli suunnittelualueella vuonna 2011 noin 190 ajoneuvoa.

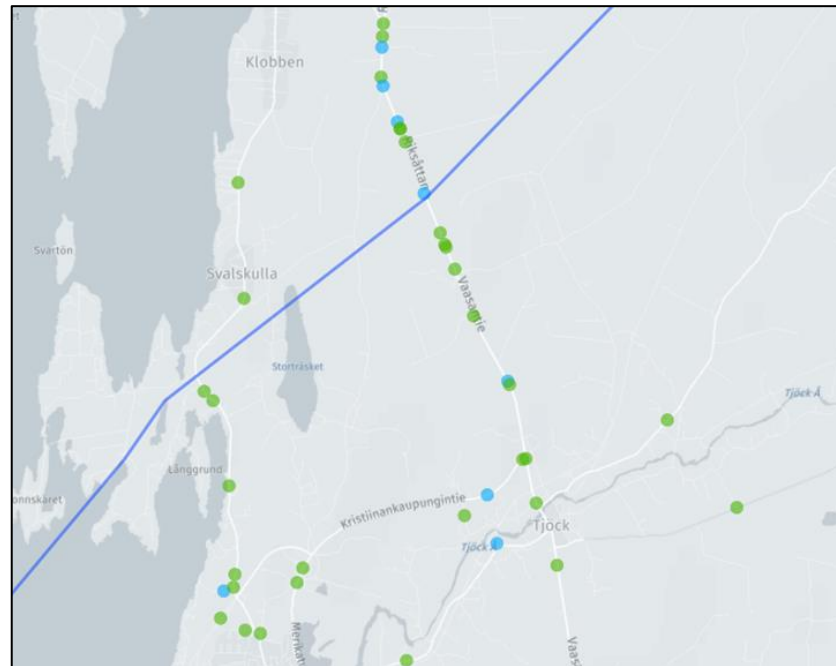
Raskaan liikenteen osuus seututien 662 liikenteestä on noin 10 prosenttia ja valtatiellä noin 17-20 prosenttia.

Liikennemäärät suunnittelualueella ja sen lähitieverkolla vuonna 2011.

Liikenneonnettomuudet

Suunnittelualueella ja sen läheisyydessä on tapahtunut joitain yksittäisiä onnettomuuksia (pl. hirvieläinonnettomuudet) vuosina 2018-2022. Alueella ei ole selkeitä onnettomuuskasaumia. Valtatien 8 Närpiöntien ja seututien 662 liittymissä on tapahtunut kummassakin kaksi poliisin tietoon tullutta onnettomuutta.

Suunnittelalueen ja sen lähialueen liikenneonnettomuudet 2018-2022. Sinisellä loukkaantumiseen johtaneet onnettomuudet ja vihreällä onnettomuudet, jotka eivät ole johtaneet henkilövahinkoihin. Mukana eivät ole hirvieläinonnettomuudet. Lähde: Ramboll 2023.

Valtatie 8 osa pääväyläverkostoa

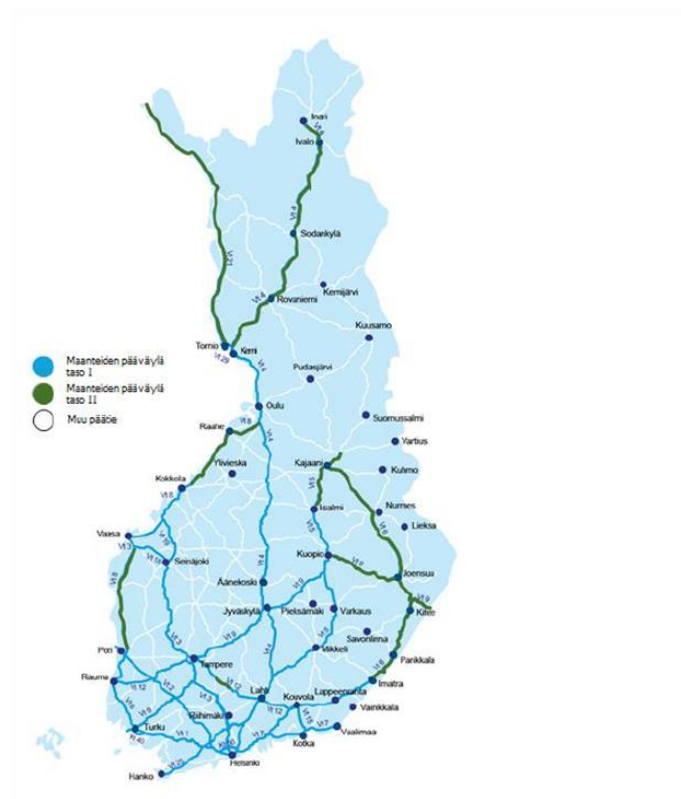
Väyläviraston julkaiseman *Pääteiden kehittämisen periaatteet ja tulevaisuuden tarpeet* valtatie 8 tieosuutta Pori-Vaasa koskevan strategiakortin mukaan pitkämatkaisen liikenteen osuus on yhteysväylillä 50 prosentin luokkaa, ja seudullista liikennettä on myös tasisesti noin 40 prosenttia. Paikallista liikennettä on vähän.

Vuoden 2018 valtakunnallisen liikenne-ennusteen mukaan I luokan pääväylien liikennemäärä on vuonna 2035 noin neljänneksen suurempi kuin vuonna 2021 ja II luokan pääväylillä liikenne lisääntyy 14 prosenttia.

Valtatie 8 on yksi Suomen maantieverkoston pääväylistä. Suunnittelalueen kohdalla tieosuus kuuluu maanteiden pääväylien palvelutasoluokkaan II. Yhteysvälin palvelutasotavoitteilla pyritään ensisijaisesti turvaamaan pitkämatkaisten kuljetusten hyvä palvelutaso sekä parantamaan liikenneturvallisuutta. Verrattuna muihin maanteiden pääväyliin yhteysväylillä on hieman keskimääräistä parempi liikenteellinen palvelutaso, mutta turvallisuuspuutteita on huomattavan paljon.

Elinkeinoelämän kuljetukset

Valtatie 8 yhdistää Turun ja Oulun väliset länsirannikon satama-kaupungit ja toimii rannikon liikennejärjestelmän runkona yhdistäen alueen vilkkaan ja monipuolisen teollisuuden ja muun elinkeinoelämän satamien ja lentokenttien kautta Ruotsiin ja Keski-Eurooppaan (E8). Valtatiellä on paljon raskasta liikennettä suhteessa liikennemäärään, ja se on osa tärkeää pohjois-eteläsuuntaista suurten erikoiskuljetusten pääreittiä (SEKV). Valtatien 8 lisäksi myös seututie 662 (Kristiinankaupungintie) sekä yhdystie 6620 (Karhusaarentie) kuuluvat suunnittelualueella erikoiskuljetusten verkkoon.

Maanteiden pääväylät ja hoitoluokat (Väyläviraston julkaisu 75/2022).

Valtatie 8 kuuluu suunnittelualueen kohdalla TEN-T kattavaan verkkoon. TEN-T-verkon tavoitteena on turvallinen ja kestävä EU:n liikennejärjestelmä, joka edistää tavaroiden ja ihmisten saumatonta liikkumista. TEN-T-verkosto koostuu kahdesta tasosta: vuoteen 2030 mennessä tavoitetasoon rakennettavasta ydinverkosta ja vuoteen 2050 mennessä tavoitetasoon rakennettavasta kattavasta verkosta.

Kristiinankaupungin satama

Seututie 662 ja yhdystie 6620 johtavat Kristiinankaupungin satamaan valtatieltä 8. Mereltä päin satamaan johtaa syväväylä, mikä mahdollistaa suurienkin laivojen lastauksen ja purun. Satamassa käsitellään sekä bulk-tuotteita että kappaletavaraa.

Pohjanmaan liikennejärjestelmä 2050

Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on tuotu erille valtatie 8 kehittämisen tarve erityisesti Vaasan ja Oulun välillä. Lisäksi liikennejärjestelmäsuunnitelmassa painotetaan keinoja parantaa kestävien liikennemuotojen edellytyksiä.

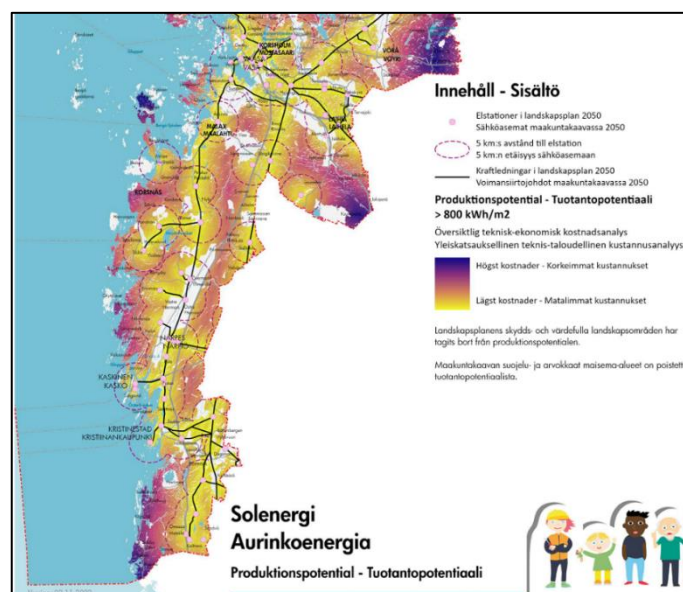
Energiantuotanto

Laadinnassa olevan Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 yhteydessä laaditun *Energiantuotanto Pohjanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla* -raportin mukaan sähkön tuotanto on keskittynyt Pohjanmaan isoihin voimalaitoksiin ja maakunnassa on paljon sekä yhteistuotantoa teollisuudessa että erillistä lämpövoimaa. Pohjanmaalla energiaa tuotetaan lisäksi vesivoiman ja jätteenpolton avulla. Etelä-Pohjanmaalla biopolttoaineet sekä turpeenpoltto ovat merkittäviä energianlähteitä. Voimassa olevassa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 on osoitettu yhteensä 29 tuulivoima-alueita, joista 5 sijaitsee Kristiinankaupungin alueella ja yksi sekä Kristiinankaupungin että Närpiön kaupunkien alueella. Maakuntakaavassa ei ole osoitettu erikseen aurinkoenergian tuotantoalueita, mutta maakuntakaavassa on kuitenkin suunnittelumääräys koskien aurinkoenergiaa. Määräyksen mukaan suunniteltaessa laajoja aurinkoenergian tuotantoalueita tulee ne ensisijaisesti sijoittaa tarvittavan infrastruktuurin läheisyyteen. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon asumiseen, virkistykseen ja alkutuotantoon sekä maisema-, kulttuuriympäristö- ja luontoarvoihin kohdistuvat vaikutukset.

Myöskään laadinnassa olevassa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 ei ole erikseen osoitettu aurinkoenergian tuotantoalueita. Maakuntakaavassa 2050 osoitetaan suuri määrä seudullisesti merkittäviä tuulivoima-alueita maalla ja laajoja alueita merellä ja aurinkoenergian tuotantoa ohjataan yleisellä suunnittelumääräyksellä. Maakuntakaavaselostuksen mukaan maakuntakaava luo täten edellytykset Pohjanmaan energiaomavaraisuudelle ja sille, että kaikki energia voidaan tuottaa uusiutuvista energialähteistä. Lisäksi maakuntakaavassa osoitettavat sähköasemat sekä sähkön-

siirron ja kaasuputken yhteystarpeet ovat osa kasvavan energiantarpeen huoltovarmuutta. Maakuntakaavaselostuksen mukaan selvityksen ja keskustelutilaisuuden perusteella aurinkoenergian laajoja tuotantoalueita tulisi ensisijaisesti sijoittaa ihmisen muokkamille, intensiivisessä käytössä olleille alueille, eli brownfield -alueille. Esimerkkeinä ovat käytöstä poistuneet teollisuus-, turkis- ja turvetuotantoalueet. Soveltuvien alueiden sijaintien tarkemmassa määrittelyssä painottuivat erityisesti teknistaloudelliset tekijät, kuten sähköverkon, sähköasemien ja teiden läheisyys. Aurinkoenergian tuotantoalueen rakentaminen muun toiminnan, kuten teollisuuden tai tuulivoimapuiston yhteyteen tuo mahdollisesti paitsi alueidenkäytöllisiä, myös toiminnallisia ja taloudellisia synergiahyötyjä.

Maakuntakaavan 2050 yhteydessä laaditussa aurinkoenergieselvityksessä todetaan, että Energiantuotanto on ollut 1970-luvun puolivälistä lähtien tärkeä osa Pohjanmaan rannikolla sijaitsevan Kristiinankaupungin strategiaa. Pohjan Voiman hiilivoimala aloitti toimintansa vuonna 1974 ja jatkoi sähköntuotantoa vuoteen 2015 asti. 2010-luvulla kaupunki alkoi investoida yhä enemmän tuulivoimaan, minkä johdosta Kristiinankaupunki on tällä hetkellä Suomen kymmenen suurimman tuulivoimakunnan joukossa. Kristiinankaupunki nähdään myös aurinkopuistoille ihanteellisena kaupunkina, jonka energiantuotannon kasvattamista tukevat Fingridin kantaverkko ja sähköasemat.

Lähde: Pohjanmaan maakuntakaava 2050 – Aurinkoenergieselvitys (Pohjanmaan liitto 2022). Kartta-analyysi aurinkoenergielle potentiaalisista alueista, kun tuotantoalueiden sijoittamisessa painotetaan teknistaloudellisia tekijöitä, kuten olemassa olevaa sähkönsiirtoverkkoa ja sähköasemia.

Teollisuusalueet

Kristiinankaupunkiin on maakuntakaavassa 2040 osoitettu yhteensä neljä teollisuusaluetta (Läpväärtin, Karhusaaren, Tiukantien sekä Åsändanin teollisuusalueet). Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 osoitetaan aluevarauksina seudullisesti merkittävät työpaikka-alueet keskustatoimintojen alueiden ulkopuolella sekä teollisuus- ja varastoalueet. Ne teollisuus- ja varastoalueet, joilla on Seveso III -direktiivin mukaisia laitoksia ja joilla on vähintään 1 km:n konsultaatiovyöhyke, merkitään lisämerkinnällä /kem. Laadinnassa olevan Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 tavoitteena on luoda edellytykset riittävien alueiden varaamiselle teollisuutta ja työpaikkoja varten. Monikeskuksinen aluerakenne, hyvä saavutettavuus ja tehokas liikennejärjestelmä ovat tärkeitä tekijöitä, kun perustetaan uusia teollisuus- ja työpaikka-alueita. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitetaan aluevarauksina seudullisesti merkittävät työpaikka-alueet keskustatoimintojen alueiden ulkopuolella sekä teollisuus- ja varastoalueet. Kaavaratkaisussa on erityisesti painotettu työpaikka- ja teollisuusalueiden hyvää saavutettavuutta, sekä niiden sijoittumista suurten liikenneväylien läheisyyteen. Jokaiselle pendelöintialueelle osoitetaan uusia alueita teollisuuden laajenemistarpeita varten. Kaavaratkaisussa on myös laitettu painoarvoa sille, että jokaisen taajaman läheisyyteen tulee sijoittua teollisuusalueita.

Edelliseen liittyen Kristiinankaupungissa on laadinnassa Karhusaaren korttelien 1404 a 1045 asemakaavan muutos ja laajennus, jossa asemakaava laaditaan asemakaava-alueella voimassa olevan osayleiskaavan pohjalta. Voimassa olevassa osayleiskaavassa Karhusaaren alueen keskeiset osat on osoitettu laajasti energiahuollon, teollisuuden ja sataman tarpeisiin. Kaupungin tavoitteena on hyödyntää tulevassa käytössä alueelle rakennettua raskasta infrastruktuuria (mm. tiet, satama, voimajohdot ja voimalaitos).

3. Suunnittelun vaiheet

3.1. Kaavan suunnittelun tarve, suunnittelun käynnistäminen

Osayleiskaavan laatiminen on lähtenyt liikkeelle kaupungin aloitteesta. Kristiinankaupungin kaupunginhallituksen kaavoitusjaosto on päättänyt kokouksessaan 8.6.2022 (§ 22) aloittaa Kristiinankaupungintien pohjoispuolella sijaitsevan alueen yleiskaavoituksen perustuen 20.12.2021 ja 16.5.2022 jätettyihin valtuustoaloitteisiin. Kaupunginhallitus on vahvistanut päätöksen 20.6.2022 ja kaupunginvaltuusto 12.9.2022. Aloitteet ovat koskeneet uusiutuvan energian ja kiertotalouden tarpeita sekä riittävän suuren teollisuusalueen kaavoittamista teollisuuden yrittäjien houkuttelemiseksi paikkakunnalle. Kaavoitusjaosto on päätöksessään todennut, että kaavoitus aloitetaan yleiskaavan laatimisella, jonka jälkeen alueelle tulee laatia asemakaava. Yleiskaava-alueelle lähes samanaikaisesti laadittavan asemakaavan tarkoituksena on tarkentaa vireillä olevan osayleiskaavan tavoitteita liittyen kunnan teollisuustonttien tarjontaan ja erityisesti mahdollistaa vihreän vedyn tuotantolaitoksen (Plug Power Inc.) sijoittuminen yleiskaava-alueen itäosaan.

Vireillä olevan osayleiskaavan lounaisosaan sijoittuu erillinen Kristinestad Solpark Ab:n aurinkovoimahanke, jossa tavoitteena on rakentaa suunnittelualueelle noin 100 MW:n aurinkovoimala. Suunnittelutarveratkaisusta on kuulutettu MRL 173 §:n ja MRA 86 §:n mukaisesti ja osallisilla on ollut mahdollisuus esittää hankkeesta kirjallisia muistutuksia 15.6.2023 mennessä. Erillinen suunnittelutarveratkaisu aurinkovoimalan rakentamista varten huomioidaan osayleiskaavassa tarkoituksenmukaisilla aluevarauksilla.

Viranomaisyhteistyö ja vuorovaikutus

Osayleiskaavaprosessin aikana järjestetään viranomaisneuvotte-luja tarpeen mukaan. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa on järjestetty työneuvottelu kaavahankkeesta 9.3.2023.

Osayleiskaavasta pyydetään viranomaislausunnot kaavaluonnos- ja kaavaehdotusvaiheessa.

Kaavatyön alkuvaiheessa osallisille suunnattu lähtötietokysely on ollut avoinna 8.3.2023 saakka osoitteessa <https://s.surveyplanet.com/0kcd59j0>. Kyselyn tarkoituksena on ollut kerätä lähtötie-

toja sekä kehittämisideoita osayleiskaavatyön valmisteluun. Kaavatyön lopulliset tavoitteet täydentyvät kaavan laadintaprosessin aikana yhteistyössä osallisten kanssa. Kyselyssä korostuneet seikat on esitetty tiivistetysti kaavaselostuksen liitteessä 7.

Ennen kaavaluonnoksen käsittelyä ja nähtäville asettamista on Kristiinankaupungin raatihuoneella järjestetty yleisötilaisuus 27.10.2023, jossa osayleiskaavan tavoitteita sekä erikseen aurinkovoimalahanketta on esitelty kaavatyön osallisille.

Kaavatyön osalliset, osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS, liite 1) on laadittu 20.1.2023 ja päivitetty 6.10.2023. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on lueteltu osallisina eri tahoja. Kaavatyön osallisia ovat kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaava koskee.

Vireille tulo sekä kaavaluonnos

Kristiinankaupungin kaupunginhallituksen kaavoitusjaosto on tehnyt kaavatyön vireilletulopäätöksen 8.6.2022 § 22.

Kaavatyön vireilletulosta on kuulutettu 9.2.2023 kunnan ilmoituslehdissä ja tiedoksi kaavatyön osallisille. 20.1.2023 päivätty osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut nähtävillä 9.2. - 13.3.2023 välisenä aikana.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut mielipiteet ja lausunnot sekä mielipiteisiin ja lausuntoihin laadittu vastine on koostettu erikseen kaavan erilliseen ja täydentyvään palauteraporttiin, joka on kaavaselostuksen liitteenä 8.

Kaavaehdotus

Kristiinankaupungin kaupunginhallituksen kaavoitusjaosto on käsitellyt _____. päivätyt kaavaehdotuksen kokouksessaan _____. § ____.

Kaavaehdotus on ollut nähtävillä _____. - _____. välisenä aikana.

Kaavan hyväksyminen

(TÄYDENNETÄÄN HYVÄKSYMISVAIHEESSA)

4. Yleiskaavan kuvaus

4.1. Kaavan kokonaisrakenne ja sisältö

Osayleiskaava on laadittu oikeusvaikutteiseksi yleiskaavaksi ja on luonteeltaan yleispiirteinen. Kaavatyössä on ennen kaikkea tarkasteltu paikallisten energiaratkaisujen mahdollistamista kaava-alueelle siten, että voidaan optimoida suuria energiavirtoja. Näiltä osin kaavaratkaisu on joustava. Osayleiskaavassa mahdollistetaan aurinkovoimalan sekä teollisuuden, erityisesti edellä mainitun vihreän vedyn tuotantolaitoksen sijoittuminen kaava-alueelle luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen.

Osayleiskaavassa on mahdollistettu aurinkovoimalan sijoittuminen kaava-alueen länsi- ja keskiosaan osoittamalla aurinkopaneeliken-tille tarkoituksenmukaiset aluevaraukset (EN-aur) ja kaavamääräykset. Vetyteollisuuden sekä laajemman teollisuuspuiston sijoittuminen kaava-alueen itäosaan on osoitettu/mahdollistettu osoittamalla alueelle teollisuus- ja varastoaluetta, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem). Kristiinankaupungin moottoriurheiluradalle sekä ampumaradalle on osoitettu aluevaraukset teollisuusalueen pohjoispuolelta Vanhan Närpiöntien varrelta kaava-alueen koillisosasta. Pormestarinmäen alueelle on mahdollistettu uuden pientaloalueen rakentuminen (AP), jonka eteläpuolelle on osoitettu lähivirkistysaluetta (VL). Osayleiskaavassa on myös vahvistettu alueella olemassa oleva pientalorakentaminen osoittamalla kaavassa pääosin omakotitalojen aluetta (AO).

Osayleiskaavassa on pyritty huomioimaan alueen kulttuuriperintöarvot riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Alueelta laaditun rakennetun kulttuuriympäristöselvityksen mukainen Carlsrontie 268:n 1900-luvun päärakennus on osoitettu suojeltavaksi rakennukseksi, jota ei saa purkaa (sr) ja Storträsketin länsirannan avoin viljelymaisema rakennuksineen on osoitettu kaupunki- tai kyläku- vallisesti arvokkaaksi alueeksi (sk), jossa uudis- ja korjausraken- taminen tulee sopeuttaa olemassa olevaan kyläkuvaan ja raken- nusperinteeseen. Pormestarinniityn avoimena säilynyt vanha pelto- ja niittyalue kaava-alueen eteläosassa on osoitettu maise- mallisesti arvokkaaksi alueeksi (ma), joka tulee säilyttää avoi- mena. Museoviraston muinaisjäänösrekisterin ja alueelta laaditun arkeologisen inventoinnin mukaiset kiinteät muinaisjäänöskoh-

teet Stormossen (1) ja Bergmannasbergen (2) on osoitettu merkinnällä sm (1, 2) sekä kohteen muinaisjäännösalue tarvittaessa tarkoituksenmukaisella viivarasterimerkinnällä. Solvängen on osoitettu muuksi kulttuuriperintökohteeksi s ja kohteen yhteydessä on huomioitu myös arkeologisen inventoinnin mukainen aluerajaus tarkoituksenmukaisella viivarasterimerkinnällä.

Suunnittelualueelta laadituissa luontoselvityksissä tunnistetut EU:n luontodirektiivin IV-liitteen lajien lisääntymis- ja levähdysalueet sekä muut luonnon arvokohteet on kaavassa huomioitu luo-merkinnöin. Liito-oravien lisääntymis- ja levähdysalueet on osoitettu kaavamerkinnällä luo-1 ja viitasammakon sekä lummelampikorenon samalle alueelle sijoittuvat lisääntymis- ja levähdysalueet kaavamerkinnällä luo-2. Lisäksi kaavassa on huomioitu metsälain 10 §:n mukainen ja luontoselvityksen arvokas luontotyyppi nro 3 Bergmannsbergerin edustava kalliometsä kaavamerkinnällä luo-3, luontoselvityksen arvokas luontotyyppi nro 1 Solvängenin länsipuolen lehto kaavamerkinnällä luo-4, luontoselvityksen arvokas luontotyyppi Flybackinojan kosteikko kaavamerkinnällä luo-5 ja erittäin uhanalaisen tummaverkkoperhosen esiintymisalueet kaavamerkinnällä luo-6.

Mitoitus

Kaava-alueen pinta-ala on noin 1010 hehtaaria.

Asuntoaluetta (AM, AO, AP) on noin 43 ha, teollisuus- ja varastoaluetta (T/kem) noin 237 ha, virkistysaluetta (VL) noin 17 ha, eritysalue (E, EN, EN-aur) noin 198 ha, maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M) noin 513 ha ja vesialuetta (W) noin 2 ha.

Palvelut

Kaava-alueella ei ole palveluja. Lähimmät palvelut sijaitsevat Kristiinankaupungin keskustan alueelle alle kilometrin päässä kaava-alueen etelärajasta etelään.

4.2. Aluevaraus- ja kohdemarkinnat

Kaavamerkinnot ovat ympäristöministeriön voimassa olevien ohjeiden mukaisia.

Liitteenä ovat kaavakartta, kaavamerkinnot ja -määräykset (liite 2).

Aluevarausmerkinnät**Asuminen**

OMRÅDE FÖR LANTBRUKSLÄGENHETERS DRIFTCENTRA.
MAATILOJEN TALOUSKESKUSTEN ALUE.

BOSTADSOMRÅDE DOMINERAT AV SMÅHUS.
Området planeras mer ingående i detaljplanläggningen.

PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE.
Alueen tarkempi suunnittelu ratkaistaan asemakaavoituksessa.

OMRÅDE FÖR EGNÄHEMSHUS.
OMAKOTITALOJEN ASUNTOALUE.

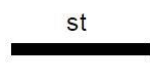
Teollisuus- ja varastoalueet

INDUSTRI- OCH LAGEROMRÅDE DÄR EN BETYDANDE ANLÄGGNING FÖR PRODUKTION ELLER LAGRING AV KEMIKALIER
FINNS / FÅR PLACERAS.
Området planeras mer ingående i detaljplanläggningen.

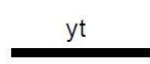
TEOLLISUUS- JA VARASTOALUE, JOLLA ON / JOLLE SAA SJOITTA MERKITTÄVÄN, VAARALLISIA KEMIKALEJA
VALMISTAVAN TAI VARASTOIVAN LAITOKSEN.
Alueen tarkempi suunnittelu ratkaistaan asemakaavoituksessa.

Virkistysalueet

OMRÅDE FÖR NÄRREKREATION.
LÄHIVIRKISTYSALUE.

Liikenne

REGIONVÄG / HUVUDGATA.
SEUTUTIE / PÄÄKATU.

FÖRBINDELSEVÄG / MATARGATA.
YHDYSTIE / KOKOOJAKATU.

FÖRBINDELSEVÄG / MATARGATA, SOM ÄR DEL AV EN HISTORISK VÄGSTRÄCKNING.
Vägsträckningen ska bevaras.

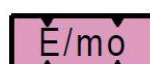
YHDYSTIE / KOKOOJAKATU, JOKA ON OSA HISTORIALLISTA TIELINJAA.
Tielinja tulee säilyttää.

SPÄRLINJE. LÄGET ÄR RIKTGIVANDE, FÖRBINDELSEN BINDANDE.
RAIDELINJA. SIJAINTI OHJEELLINEN, YHTEYS SITOVA.

Erityisalueet

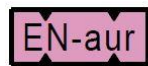
SPECIALOMRÅDE.
ERITYISALUE.

MOTORSPORTOMRÅDE.
MOOTTORIURHEILUALUE.

OMRÅDE FÖR ENERGIFÖRSÖRJNING.
ENERGIAHUOLLON ALUE.

OMRÅDE FÖR ENERGIFÖRSÖRJNING.

Området har reserverats för produktion av solenergi. Servicevägar samt tekniska anordningar och nät som behövs för solkraftverk får genomföras i området. Solpanelerna ska placeras på minst 20 meters avstånd från mittlinjen av närmaste körbana på en gata eller landsväg.

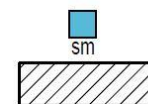
ENERGIAHUOLLON ALUE.

Alue on varattu aurinkosähköenergian tuotantoon. Alueelle saa toteuttaa aurinkovoimalaa varten tarpeellisia huoltoteitä sekä teknisiä laitteita ja verkostoja. Aurinkopaneelit on sijoitettava vähintään 20 metrin etäisyydelle kadun tai maantien lähimmän ajoradan keskilinjasta.

**OMRÅDE FÖR SKJUTBANA.
AMPUMARATA-ALUE.****Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet****JORD- OCH SKOGSBRUKSDOMINERAT OMRÅDE.
MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE.****Vesialueet****VATTENOMRÅDE.
VESIALUE.****VATTENOMRÅDE, DIKE.
VESIALUE, OJA.****Kohdemarkinnät**

Osayleiskaavassa on osoitettu kaksi kiinteää muinaisjäännöstä (sm):

1: *Stormossen* ja 2: *Bergmannasbergen*

SKYDDS- / FORMINNESOBJEKT.

Fast formlämning som avses i och fredats med stöd av lagen om fornminnen (295/63). Det är förbjudet att utgräva, överhölja, ändra, skada, ta bort eller på annat sätt rubba området. Om byggnadsprojekt och större grävningsarbeten i området ska förhandlas med museimyndigheten. Nummereringen hänvisar till förteckningen över fasta fornlämningar i planbeskrivningen.

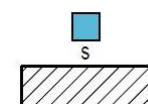
SUOJELU-/MUINAISUISTOKOHDE.

Muinaismuistolain (295/63) tarkoittama ja rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista rakennushankkeista ja isommista kaivutöistä on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa. Numerointi viittaa kaavaselostuksen luetteloon kiinteistä muinaisjäännöksistä.

1: Stormossen (287010002)

2: Bergmannasbergen (287010001)

Osayleiskaavassa on osoitettu muu kulttuuriperintökohde (s) *Sol-vängen*:

ANNAT KULTURARVSOBJEKT.

Arkeologiskt objekt som inte är en fast fornlämning men som ska bevaras. Historiska konstruktioner och skitt får avlägsnas endast av särskild anledning och efter tillräcklig arkeologisk dokumentation. Museimyndigheten ska höras i planer som berör objektet.

MUU KULTTUURIPERINTÖKOHDE.

Säilytettävä arkeologinen kohde, joka ei ole kiinteä muinaisjäännös. Kohteessa sijaitsevien historiallisten rakenteiden ja kerrostumien poistaminen on sallittua vain erityisestä syystä ja riittävän arkeologisen dokumentoinnin jälkeen. Kohdetta koskevista suunnitelmista on kuultava museoviranomaista.

Osayleiskaavassa on osoitettu suojeltava rakennus (sr) *Carlsrontien 268 asuinrakennus*:

sr

BYGGNAD SOM SKA SKYDDAS.

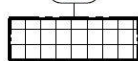
Kulturhistoriskt, arkitektoniskt eller avseende bybildens värdefull byggnad som ska bevaras. Byggnaden får inte rivas. Reparations- och ändringsarbeten ska vara sådana, att byggnadens speciella värden bevaras. Om betydande åtgärder ska utlåtande begäras av museimyndigheten.

SUOJELTAVA RAKENNUS.

Kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti tai kyläkuvan kannalta arvokas rakennus, joka tulee säilyttää. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen erityiset arvot säilyvät. Merkittävistä toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Osayleiskaavassa on osoitettu kaupunki- tai kyläkuvallisesti arvokasta aluetta (sk) *Storträsketin länsirannan kulttuurimaisema*:

sk

FÖR STADS- ELLER BYBILDEN VÄRDEFULLT OMRÅDE.

För bybildens och byggnadstraditionen viktiga byggnads- och områdesdetaljer, vars kulturhistoriska särdrag ska bevaras. Nybyggnad och reparationsbyggnad ska anpassas till den befintliga bybildens och byggnadstraditionen.

KAUPUNKI- TAI KYLÄKUVALLISESTI ARVOKAS ALUE.

Kyläkuvan ja rakennusperinteen säilymisen kannalta merkittävä rakennus- ja aluekokonaisuus, jonka kulttuurihistorialliset ominaispiirteet tulee säilyttää. Uudis- ja korjausrakentaminen tulee sopeuttaa olemassa olevaan kyläkuvaan ja rakennusperinteeseen.

Pormestarinniityn avoimen säilyneet peltoalueet on osoitettu maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi (ma):

ma

LANDSKAPSMÄSSIGT VÄRDEFULLT OMRÅDE.

Landskapet i området ska bevaras öppet.

MAISEMALLISESTI ARVOKAS ALUE.

Alueen maisema tulee säilyttää avoimena.

Osayleiskaavassa on osoitettu liito-oravan lisääntymis- ja levähdysalueita (luo-1):

luo-1

OMRÅDE SOM ÄR SÄRSKILT VIKTIGT MED TANKE PÅ NATURENS MÅNGFALD.

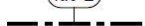
I området finns en förknings- och rastplats för flygekorre. Enligt 78 § i naturvårdslagen (9/2023) är det förbjudet att förstöra eller försämra förknings- eller rastplatser för flygekorre. Åtgärder som eventuellt förändrar området förutsätter en noggrannare plan och en utredning över konsekvenserna för flygekorre.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.

Alueella sijaitsee liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n nojalla kiellettyä. Aluetta mahdollisesti muuttavat toimenpiteet edellyttävät tarkemman suunnitelman ja selvityksen toimenpiteiden vaikutuksista liito-oravaan.

Osayleiskaavassa on osoitettu viitasammakon ja lummelampikorentojen lisääntymis- ja levähdysalue (luo-2):

luo-2

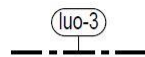
OMRÅDE SOM ÄR SÄRSKILT VIKTIGT MED TANKE PÅ NATURENS MÅNGFALD.

I området finns en förknings- och rastplats för åkergröda och bred kärrtrollslända. Enligt 78 § i naturvårdslagen (9/2023) är det förbjudet att förstöra eller försämra förknings- eller rastplatser för åkergröda och bred kärrtrollslända. Åtgärder som eventuellt förändrar området förutsätter en noggrannare plan och en utredning över konsekvenserna för åkergröda och bred kärrtrollslända.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.

Alueella sijaitsee viitasammakon sekä lummelampikorenon lisääntymis- ja levähdyspaikka. Viitasammakon ja lummelampikorenon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n nojalla kiellettyä. Aluetta mahdollisesti muuttavat toimenpiteet edellyttävät tarkemman suunnitelman ja selvityksen toimenpiteiden vaikutuksista viitasammakkoon sekä lummelampikorentoon.

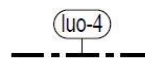
Osayleiskaavassa on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, jolla sijaitsee metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, kalliometsä (luo-3):

OMRÅDE SOM ÄR SÄRSKILT VIKTIGT MED TANKE PÅ NATURENS MÅNGFALD.
I området finns en särskilt viktig livsmiljö som avses i 10 § i skogslagen; bergbunden skog. Området ska bevaras i naturligt tillstånd.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.
Alueella sijaitsee metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, kalliometsä. Alue tulee säilyttää luonnontilaisena.

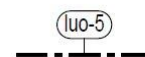
Osayleiskaavassa on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä elinympäristö, lehto (luo-4):

OMRÅDE SOM ÄR SÄRSKILT VIKTIGT MED TANKE PÅ NATURENS MÅNGFALD.
Det finns en lund i området. Området ska bevaras i naturligt tillstånd.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.
Alueella sijaitsee lehto. Alue tulee säilyttää luonnontilaisena.

Osayleiskaavassa on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä elinympäristö, kosteikko (luo-5):

OMRÅDE SOM ÄR SÄRSKILT VIKTIGT MED TANKE PÅ NATURENS MÅNGFALD.
Det finns en våtmark i området. Åtgärder som försämrar naturvärdena får inte vidtas i området.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.
Alueella sijaitsee kosteikko. Alueella ei saa suorittaa alueen luontoarvoja heikentäviä toimenpiteitä.

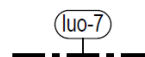
Osayleiskaavassa on osoitettu tummaverkkoperhosen elinympäristöjä (luo-6):

OMRÅDE SOM ÄR SÄRSKILT VIKTIGT MED TANKE PÅ NATURENS MÅNGFALD.
Det förekommer solnätjäril i området. Åtgärder som försämrar artens livsmiljö får inte vidtas i området. När service utförs på kraftlinjen ska hänsyn tas till solnätjäril så, att artens livsmiljöer inte förstörs.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.
Alueella sijaitsee tummaverkkoperhonen. Alueella ei saa suorittaa lajin elinympäristöä heikentäviä toimenpiteitä. Tummaverkkoperhoset tulee huomioida voimalinjan huoltotoissa siten, ettei niiden elinympäristöjä hävitä.

Osayleiskaavassa on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä elinympäristö, jolla sijaitsee metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, vähäpuustoinen suo (luo-7):

OMRÅDE SOM ÄR SÄRSKILT VIKTIGT MED TANKE PÅ NATURENS MÅNGFALD.
I området finns en särskilt viktig livsmiljö som avses i 10 § i skogslagen; en trädfattig myr. Området får inte förändras så att bevarandet av naturtypens särdrag äventyras.

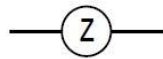
LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.
Alueella sijaitsee metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, vähäpuustoinen suo. Aluetta ei saa muuttaa niin, että luontotyyppin ominaispiirteiden säilyminen alueella vaarantuu.

Osayleiskaava rajautuu Natura 2000-verkoston alueeseen *Pohjoislahden metsä* (SAC FI0800154):

OMRÅDE SOM HÖR ELLER HAR FÖRESLAGITS HÖRA TILL NÄTVERKET NATURA 2000.
NATURA 2000 -VERKOSTOON KUULUVA TAI EHDOTETTU ALUE.

Osayleiskaavassa on osoitettu sähkölinjoja (z) sekä sijainnistaan ohjeellinen putkilinja:

ELLEDNING.
SÄHKÖLINJA.

RÖRLEDNING. LÄGET ÄR RIKTGIVANDE, FÖRBINDELSEN BINDANDE.
PUTKILINJA. SIJAINTI OHJEELLINEN, YHTEYS SITOVA.

Muut merkinnät:

KOMMUNGRÄNS.
KUNNAN RAJA.

GENERALPLANEOMRÅDETS GRÄNS.
YLEISKAAVA-ALUEEN RAJA.

OMRÅDESGRÄNS.
ALUEEN RAJA.

GRÄNS FÖR DELOMRÅDE.
OSA-ALUEEN RAJA.

Osayleiskaava-aluetta koskevat yleiset määräykset:

Osayleiskaava-alueella ei saa suorittaa maisemaa muuttava maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ilman maisematyölupaa. Maisematyölupaa ei kuitenkaan tarvita puiden kaatamiseen EN-aur- eikä M-alueilla.

Osayleiskaava-alueella on turvattava viheralueverkoston jatkuvuus sekä ekologian ja virkistysellinen toimivuus. Viheralueita tulee säilyttää yhtenäisinä aluekokonaisuuksina.

Osayleiskaava-alueen suunnittelussa on otettava huomioon riittävät aluevaraukset hulevesien hallintaan. Hulevedet tulee viivyttaa ja käsitellä tarvittaessa laadullisesti siten, että niiden vaikutukset virtaussuunnan luonnonkokonaisuuksiin ovat hallittuja.

EN-aur-alueilla hulevedet on hallittava laadullisesti laskeuttamalla ja viivästyttämällä hulevesiä erillisissä altaissa ennen niiden johtamista alueen ulkopuolelle. T/kem alueelle tulee jatkosuunnittelun (asemakaavoitus) yhteydessä laatia mas-

sanhallinnan ja hulevesien hallinnan suunnitelmat, joissa käsitellään mahdollisimman laajalti aluetta ja huomioidaan alueen vaihteittainen toteutuminen. Maaston korkeusasemien suunnittelussa tulee huomioida massatasapaino sekä maaston ominaispiirteet ja vedenjakajat.

Maankäytön jatkosuunnittelussa tulee AP-alueella turvata riittävät ja hyvin saavutettavat lähivirkistysalueet sekä riittävät yhteydet muille viheralueille. T/kem-alueella tulee huomioita kiinnittää toimiviin liikenneyhteyksiin sekä alueen saavutettavuuteen joukkoliikenteellä, kävellen ja pyöräillen. Ilmastonmuutokseen varautuminen ja ekosysteemipalvelut (luonnon ihmisille tuottamat hyödyt) on turvattava hyödyntämällä luontopohjaisia ratkaisuja niin julkisilla alueilla kuin kortteleissakin.

4.3. Kaavan vaikutukset

Osayleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Osayleiskaava toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Osayleiskaavassa osoitetut uusiutuvaan energiantuotantoon perustuva ja olemassa olevaan sähköjakeluverkkoon tukeutuva aurinkovoimala sekä vihreään siirtymään tukeutuva teollisuus luovat edellytyksiä vähähiiliselle resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, jotka tukeutuvat olemassa olevaan rakenteeseen. Osayleiskaava edistää valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja. Kaava-alueen välittömässä läheisyydessä sijaitseva ja kaava-alueen muuhun maakuntaan sekä laajemmin valtakunnan suuriin kaupunkikeskuksiin yhdistävä valtatie 8 on valtakunnallisesti yksi tärkeimmistä erikoiskuljetusreiteistä ja ehdolla eurooppalaiseen TEN-verkkoon. Osayleiskaavan keskiössä toimiva Kristiinankaupungintie valtatie 8 ja Karhusaarentien välisellä alueella kuuluu erikoiskuljetusten verkkoon. Osayleiskaavan myötä myös Kristiinankaupungintien asema seututienä uuden teollisuusalueen sekä Karhusaarentien ja sitä kautta Karhusaaren sataman välisenä yhteytenä korostuu. Teollisuusalueelta on lisäksi osayleiskaavassa osoitettu ohjeellinen raideyhteys kohti satamaa.

Turvallinen ja terveellinen elinympäristö on pyritty turvaamaan osoittamalla osayleiskaavan mukainen teollisuus- ja varastoalue riittävän etäälle alueella sijaitsevasta asutuksesta sekä arvokkaista luonnon- ja kulttuuriympäristökohteista mahdollisten onnettomuus- tai häiriötekijöiden riskien minimoimiseksi. Aurinkovoimala-alueiden sekä asutuksen väliin on osoitettu etäisyyttä 30 metriä asumishaittojen minimoimiseksi. Osayleiskaavassa on pyritty huomioimaan ekologiset yhteydet lähiympäristöstä kaava-alueelle sekä kaava-alueelta lähiympäristöön sijoittuville Natura-2000 ver-

koston alueille sekä riittävä virkistykseen soveltuva alue osoittamalla kaavassa riittävästi rakentamisen ulkopuolelle jäävää virkistykseen soveltuvaa aluetta kaava-alueen eri toimintojen välille ja huomioimalla kaavakartalla ja maankäytön suunnittelussa kaava-alueelta laadittujen selvitysten mukaiset luonto- ja kulttuuriympäristöarvot.

Osayleiskaavan suhde Pohjanmaan maakuntastrategiaan 2022 – 2025, innovaation ja kasvun strategiaan 2022 – 2025 sekä Kristiinankaupungin strategiaan

Osayleiskaava toteuttaa Pohjanmaan maakuntastrategian 2022 – 2025 tavoitteita edesauttamalla monipuolisen elinkeinoelämän ja aluetalouden kasvua sekä tukemalla vihreää siirtymää, joka tukee talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalin hyvinvointiyhteiskunnan rakentamista osana Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteita. Osayleiskaava toteuttaa Pohjanmaan innovaation ja kasvun strategiaa 2022 – 2025 mm. vahvistamalla kestävän taloudellisen kasvun edellytyksiä mm. uusiutuvaan energiatuotantoon perustuvien yritysten kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä parantamalla. Osayleiskaava toteuttaa myös Kristiinankaupungin strategisia tavoitteita vuodelle 2025 elinkeinoelämän kasvua ja uusien työpaikkojen syntyä edistämällä.

Osayleiskaavan suhde Pohjanmaan maakuntakaavoitukseen

Osayleiskaava on laadittu voimassa olevan maakuntakaavoituksen tavoitteiden mukaisesti. Osayleiskaava-alue on voimassa olevassa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 osoitettu pääosin alueidenkäyttömerkintöjen ulkopuolelle ja ainoastaan pieni osa kaava-alueen eteläosasta on osoitettu taajamatoimintojen alueeksi. Kaava-alueelle on maakuntakaavassa osoitettu lisäksi esimerkiksi suurmuuntoasema, muinaisjäännöskohteita, luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, kulttuurihistoriallinen tielinjaus, seutuja yhdystiet sekä ohjeellinen ulkoilureitti. Käsillä olevassa osayleiskaavassa on tunnistettu kaava-alueen kulttuurihistorialliset-, arkeologiset- sekä luonnonarvot laadittujen selvitysten perusteella ja osoitettu arvokohteet kaavakartalla tarkoituksenmukaisilla kaavamerkinnoilla ja -määräyksillä.

Osayleiskaavassa Kristiinankaupungintie on osoitettu seututiekseksi ja Carlsrontie yhdystiekseksi, joka on osa historiallista tielinjaa ja joka tulee säilyttää. Lisäksi kaavakartalla on huomioitu olemassa olevat voimansiirtolinjat sekä suurmuuntoasema osoittamalla kaavassa erikseen energiahuollon aluetta. Osayleiskaavassa on lisäksi osoitettu mm. aurinkosähköenergian tuotantoon varattua aluetta, te-

ollisuus- ja varastoaluetta, jolle saa sijoittaa merkittävän vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen sekä asumiin varattuja alueita pääosin alueella toteutuneen asuinrakentamisen mukaisesti. Kaava-alueen eteläosaan on osoitettu uusi Pormestarinniityn pientalovaltainen asuinalue kaava-alueen eteläpuolen asemakaava-alueeseen sekä laajemmin Kristiinankaupungin keskustajaman palveluihin tukeutuen.

EN-aur-alueet

Osayleiskaavan arvioidaan toteuttavan maakuntakaavoituksen tavoitteita myös aurinkoenergian tuotantoon varattujen alueiden osalta. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 tai laadinnassa olevassa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 ei ole erikseen osoitettu aurinkovoiman tuotantoon tarkoitettuja alueita, vaan maakuntakaavan yleisen suunnittelumääräyksen mukaan suunniteltaessa laajoja aurinkoenergian tuotantoalueita, tulee ne ensisijaisesti sijoittaa tarvittavan infrastruktuurin läheisyyteen. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon asumiseen, virkistykseen ja alkutuotantoon sekä maisema-, kulttuuriympäristö- ja luontoarvoihin kohdistuvat vaikutukset.

Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 yhteydessä laaditussa aurinkoenergiaselvityksessä todetaan, että vaikka potentiaalisia alueita on laajasti ympäri maakuntaa, nähdään aurinkoenergian tuotanto potentiaalisimmaksi siellä, missä se on teknistaloudellisesti kannattavaa. Tällaisia ovat alueet, joissa tuotettu sähkö voidaan joko hyödyntää suoraan, varastoida tai jossa sähkönsiirtoyhteydet ovat lähellä. Pohjanmaan maakuntakaavan 2040 kaavaratkaisua, eli koko kaava-aluetta koskevaa suunnittelumääräystä aurinkoenergian osalta voidaan myös pitää soveltuvana lähtökohtana Pohjanmaan maakuntakaavaa 2050 ajatellen. Selvityksessä todetaan, että maakuntakaavalla ohjataan vain sellaisia asioita, joilla on valtakunnallinen tai seudullinen merkitys tai jotka koskevat useampaa kuin yhtä kuntaa. Maakunnat ovat käsitelleet aurinkoenergiaa omista lähtökohdistaan, koska maakunnallisesti merkittävästä aurinkovoimalaitoksen mittakaavasta ei ole olemassa yksiselitteistä määritelmää, jota voitaisiin pitää yleisenä lähtökohtana maakunnallisessa suunnittelussa. Suomessa aurinkoenergian tuotantoalueille ei myöskään ole vakiintunutta kaavamerkintäkäytäntöä.

Vaikka maakunnan strategisina lähtökohtina mainitaan mm. hiili-neutraali hyvinvointiyhteiskunta osana Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteita, jota osayleiskaavassa osoitettu uusiutuvaan energiaan perustuva aurinkovoimalaitos osaltaan toteuttaa,

arvioidaan aurinkovoimalan aiheuttavan välittömiä vaikutuksia kuitenkin lähinnä paikalliseen luontoon ja rakennettuun ympäristöön, ei laajemmin maakuntatasolla. Aurinkovoimala-alueet on maakuntakaavamääräyksen mukaisesti sijoitettu lähelle olemassa olevaa infrastruktuuria liikenteellisesti sekä teknisesti järkevälle ja tarkoituksenmukaiselle alueelle. Aurinkovoimala-alueella ei sijaitse suojeltuja arkeologisia- tai luontokohteita eikä suojeltua rakennettua kulttuuriympäristöä. Aurinkovoimalan YVA-tarveharkintahakemuksen (Sweco 2022) mukaan maakuntakaavassa merkittyjen siirtoviemärin, päävesijohdon sekä voimansiirto johdon ja niiden yhteys tarpeiden suhteen hanke ei estäisi, eikä vaikeuttaisi niiden toteutumista merkittävästi. Kulttuurihistoriallisesti merkittävä tielinjaus sekä valtatiet tai kantatiet säilyisivät ennallaan myös suunnitelmien toteutuessa. Suurmuuntoasema säilyisi paikallaan suunnitelmien toteutuessa, ja hankkeen sijoittuminen muuntoaseman välittömään läheisyyteen olisi olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntämisen nimissä järkevää.

T/kem-alue

Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 osoitetaan aluevarauksina seudullisesti merkittävät työpaikka-alueet keskustatoimintojen alueiden ulkopuolella sekä teollisuus- ja varastoalueet. Kristiinankaupunkiin on maakuntakaavassa 2040 osoitettu yhteensä neljä teollisuusaluetta, joihin osayleiskaava-alueelle osoitettu T/kem-alue ei lukeudu. Maakuntakaavassa T/kem-merkinnällä on osoitettu ne teollisuus- ja varastoalueet, joilla on Seveso III -direktiivin mukaisia laitoksia ja joilla on vähintään 1 km:n konsultaatiovyöhyke. Maakuntakaavan 2050 osalta todetaan, että kaavaratkaisussa on erityisesti painotettu työpaikka- ja teollisuusalueiden hyvää saavutettavuutta, sekä niiden sijoittumista suurten liikenneväylien läheisyyteen. Jokaiselle pendelöintialueelle osoitetaan uusia alueita teollisuuden laajenemistarpeita varten. Kaavaratkaisussa on myös laitettu painoarvoa sille, että jokaisen taajaman läheisyyteen tulee sijoittua teollisuusalueita. Maakuntaliiton laatiman vastineen kaavaluonnoksesta mukaan Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 Kristiinankaupunkiin perustettavat tehtaat huomioidaan mm. Suupohjan liikenteen kehittämisvyöhykkeen muotoilussa.

Vaikka voimassa oleva maakuntakaava ei suoraan mahdollista T/kem-alueen sijoittumista kaava-alueelle, on vihreään vetyyn perustuvan tuotantolaitoksen sijoittuminen kaava-alueelle perustel-

tua sen positiivisilla vaikutuksilla esimerkiksi työpaikkoihin ja kuntatalouteen. Osayleiskaavassa on pyritty ennakoimaan teollisuusalueen mahdollisia haittoja esimerkiksi ympäristöön, virkistykseen ja liikenteeseen huomioimalla riittävä etäisyys asutukseen, arvokaisiin luonnon- ja kulttuuriympäristöarvoihin ja muihin kaava-alueen toimintoihin sekä hyödyntämällä olemassa olevaa liikenneverkostoa. Kaava-alueelle on pyritty jättämään rakentamisen ulkopuolelle riittävästi virkistykseen soveltuvaa aluetta sekä huomioimaan viher- ja ekologiset yhteydet kaava-alueelle ja kaava-alueelta lähiympäristöön. Teollisuuteen varattavien alueiden käyttötarkoitus tarkentuu kaavaprosessin edetessä ja teollisuusalueelle sijoittuvat toimijat vastaavat erikseen toiminnan mahdollisesti vaatimasta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA), jossa konkretisoituvat esimerkiksi riskienhallinta sekä tarkemmin toiminnan vaikutukset sekä luonnon- että rakennettuun ympäristöön.

Vaikutukset maisemaan

Osayleiskaavalla arvioidaan olevan toteutuessaan vaikutuksia alueen maisemaan ja kaavan mukainen rakentaminen tulee muuttamaan alueen maisemarakennetta pysyvästi. Suurimmat maisemavaikutukset kohdistuvat osayleiskaavan mukaiselle aurinkovoi-mala-alueelle (EN-aur) sekä teollisuus- ja varastoalueelle, johon saa sijoittaa merkittävän vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem). Maisemavaikutukset liittyvät ennen kaikkea olemassa olevan puuston ja kasvillisuuden poistamiseen sekä osin liikennöinnin järjestämiseen sekä maaston muokkaamiseen. Pormestarinniitylle osoitetulla uudella pientalovaltaisella asuinalueella ei sen sijaan arvioida olevan merkittävää maisemaa muuttavaa vaikutusta ja tuleva rakentaminen on sopeutettavissa olemassa olevaan rakentamiseen sekä laajemmin alueen ympäristöön ja taajamakuvaan.

Teollisuus- ja varastoalue

T/kem-alueen rakentaminen tulee muuttamaan alueen maisemaa nykyisestä metsävaltaisesta alueesta rakennetuksi ja pääosin asfaltoiduksi teollisuus- ja varastoalueeksi. Yhteensä noin 237 ha teollisuus- ja varastoalue on metsäinen, jolloin alueelta joudutaan rakentamisen yhteydessä poistamaan huomattava määrä puustoa. Olemassa oleva puusto osaltaan suojaa näkymiä esimerkiksi Kristiinankaupungintien sekä järvialueen asutuksen suuntaan, jolloin puuston poistaminen näiltäkin osin lisää rakentamisen maisemavaikutuksia. Merkittävimmin maiseman muutos tulee näkymään kuitenkin juuri Kristiinankaupungin suuntaan.

Aurinkovoimala

Aurinkovoimalan erillisen suunnittelutarveratkaisun yhteydessä on laadittu YVA-tarveharkintahakemus (Sweco 2022), jossa hankkeen maisemavaikutuksia on arvioitu kattavasti ja rakentamisen sopeuttamista ympäristöön havainnollistettu mm. erillisin havainnekuvin. YVA-tarveharkintahakemuksen mukaan aurinkovoimalan paneelit ovat noin 3,6 metrin korkuisia, mutta maisemavaikutuksia arvioi-
dessa on oletettu paneelin korkeimman pisteen olevan 4,0 metrin korkuisia, jotta voidaan tarkastella teoreettista maksimivaikutusta. Sähkön tuotantoon liittyvän lainsäädännön takia aurinkovoimalat täytyy lisäksi aidata vähintään 2,0 metrin korkuisella suoja-aidalla. Maisemavaikutusten lieventämiseksi hankkeessa on päätetty sovit-
taa suoja-aitaa ympäristöön istutusten avulla. Istutettavien kasvil-
lisuuden ulkonäöstä ja toteutustavasta päätetään kuitenkin vasta kaupungin kanssa hankkeen rakennuslupavaiheessa.

Aurinkopaneelit ovat täysikasvuista puustoa matalampia, jolloin niiden maisemavaikutus kohdistuu pääsääntöisesti paneelikentän lähiympäristöön, niiden lähivaikutusalueelle. Aurinkovoimala-alue sekä sen lähiympäristö ovat pääsääntöisesti talousmetsää, jonka vuoksi hankkeen maisemavaikutukset ovat hyvin vähäisiä ja vai-
kutukset kohdistuvat paneelialueita sivuaville teille. Merkittävimmät tieyhteydet maisemavaikutusten osalta ovat Kristiinankaupun-
gintie (Mt 622) sekä Karhusaarentie. Poikkeuksena metsän katkai-
semaan maisemanäkymään on Nedsjön raviradan sekä suunnitte-
lualueen eteläpuolella kulkevien voimajohtojen kohdan maisemati-
ltaan avoimet alueet.

Vaikka aurinkopaneelikenttien rakentaminen ei korkeutensa puo-
lesta aiheuttaisi maisemahaittaa, on poistettavan puuston määrä
suhteutettava osayleiskaavassa EN-aur-alueiksi osoitettujen aluei-
den yhteispinta-alaan, joka on noin 127 ha. (Poistuvan puuston ti-
lavuudeksi on arvioitu noin 15 100 m³, joka perustuu Luken (VM13
2019-2020) maakuntakohtaiseen puuston keskitilavuuteen metsä-
maalla (Pohjanmaa 139 m³/ha)). Suunnittelualue sijaitsee maas-
tomuodoiltaan kuitenkin melko tasaisella alueella, mikä lieventää
hankkeen näkymäalueita luonnollisesti. Suunnittelualueen sisällä
olevat pienemmät kumpareet (noin 1–2 metrin korkuiset) tultaisiin
lisäksi mahdollisesti tasaamaan paneelikenttiä varten. Hankkeen
maisemavaikutusten kannalta tärkeimmiksi kohteiksi on näistä
syistä arvioitu Kristiinankaupungintie, Karhusaarentien ja Skratt-
näsentien välinen alue sekä Nedsjön raviradan yli avautuva avoi-
mempi näkymä. Näillä alueille liikkuu suunnittelualueeseen nähden

eniten ihmisiä, ja maisemavaikutukset ovat niissä kohdissa suurimmillaan.

Havainnekuvat Kristiinankaupungintieltä pohjoiseen ja etelään (Sweco 2022):

Näkymä Kristiinankaupungintieltä pohjoiseen. Nykyisellään tienympäristö on vaihtelevan ikäistä talousmetsää.

Hankkeen toteutuessa metsäinen maisema vähenisi huomattavasti etenkin lähietäisyydeltä tarkasteltuna.

Näkymä Kristiinankaupungintieltä etelään. Kristiinankaupungintien tiemaisema on nykyisellään metsäinen. Tien varrella on eri-ikäistä talousmetsää.

Hankkeen toteutumisen jälkeen näkymä alueella muuttuu vähämeträiseksi ja nykyistä avoimemmaksi. Kuvauspaikasta aurinkopaneelien sijoittuu tien molemmiin puoliin, mutta suojaistutusten myötä niiden näkyvyys tienkäyttäjälle on vähäinen. Kuvauspaikasta avautuvassa näkymässä metsää näkyy horisontissa, hankealueen takana.

Vaikutukset luonnonympäristöön

Vaikutukset arvokkaisiin luontotyyppikohteisiin ja kasvillisuuteen

Osayleiskaavan mahdollistama rakentaminen tulee muuttamaan alueen luonnonympäristöä etenkin aurinkovoimala- sekä teollisuusrakentamisen myötä, joissa suurin vaikutus luonnonympäristöön arvioidaan olevan puuston ja kasvillisuuden poistamisella. Osayleiskaavan sekä erillisen aurinkovoimalahankkeen yhteydessä on laadittu kattavat luontoselvitykset, joissa on tunnistettu alueen luontoarvot ja osayleiskaavassa arvokkaat luontotyyppikohteet on osoitettu pääosin rakentamisen ulkopuolelle tarkoituksenmukaisin kaavamerkinnoin ja -määräyksin (luo). Arvokkaat luontotyyppikohteet on kaavamääräysten mukaan säilytettävä luonnontilaisina tai alueella ei saa suorittaa alueen luontoarvoja heikentäviä toimenpiteitä. Arvokkaisiin luontotyyppisiin lukeutuvat Solvängenin länsipuolen lehto, Solvängenin vanha metsä, Bergmansbergetin kalliometsäalue, Flybäckinojan kosteikko, Vanhan Närpiöntien länsipuolen vanha metsä sekä voimalinjan kostea lehto.

Aurinkovoimala-alueen keskelle sijoittuu luontoselvityksen (Kanckos 2022) mukainen metsälakikohde (vähäpuustoinen suo), joka osayleiskaavassa on osoitettu merkinnällä luo-7. Aurinkovoimala-alueen toteuttamisessa arvokkaan luontokohteen ja varsinainen paneelikenttien väliin jää kuitenkin 15 metrin suojavyöhyke. Aurinkovoimalan YVA-tarveharkintahakemuksessa todetaan, että metsälakikohde tulee kuitenkin pitkällä aikavälillä todennäköisesti muuttumaan, kun sen ympäristöä muutetaan ja vaikutusten suuruus ja nopeus riippuu aurinkokennojen perustamistavasta, sillä ne vaikuttavat hulevesien virtaamiseen alueelle. Kyseisen alueen luontoarvojen muuttuminen pitkällä tähtäimellä arvioidaan kuitenkin melko vähäiseksi haittavaikutukseksi ottaen huomioon, että sen arvot perustuvat sen paikallisiin maastomuotoihin, joiden takia kyseiselle alueelle valuu viereiseltä kumpareelta hulevesiä, ja jotka muodostavat pienen paikallisen suoalueen.

Osayleiskaavan mukainen teollisuus- ja varastoalue on pääosin tuoretta kangasmetsää, eikä alueella luontoselvityksen mukaan sijaitse arvokkaita erityisesti kaavassa huomioitavia luontotyyppi-kohteita.

Vaikutukset eläinlajeihin

Osayleiskaavassa on huomioitu kaava-alueelle esiintyvät suojeltavat eläinlajit luo-merkinnöin ja tarvittavin kaavamääräyksin ja osoittamalla luo-aluerajaukset rakentamisen ulkopuolelle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle. EU:n luontodirektiivin IV-liitteen lajien, kuten liito-oravan, viitasammakon sekä lummelampikorennon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n nojalla. Tum-maverkkoperhosen esiintymisalueelle ei saa suorittaa lajin elinympäristöä heikentäviä toimenpiteitä ja laji tulee huomioida mm. voimalinjojen huoltotöissä.

Linnusto

Osayleiskaavan mukainen rakentaminen tulee supistamaan Suupohjan metsien valtakunnallisesti tärkeää linnustoaluetta (FINIBA) erityisesti osayleiskaavan mukaisilla EN-aur- ja T/kem-alueilla, kun metsäpinta-ala pienenee. FINIBA-alueet ovat kansallisesti merkittäviä uhanalaisten, silmälläpidettävien ja kansainvälisen erityisvastuun lintulajien pesimis- tai kerääntymisalueita. Suupohjan metsien FINIBA-alueen kokonaispinta-ala on runsaat 51 000 ha ja alueen valintaperusteina olevat lajit ovat metso, kuukkeli ja pohjan-

tikka, joista erityisesti kuukkeli ja pohjantikka ovat vanhojen kuusivaltaisten metsien lajeja. Metso ja kuukkeli vaativat laajoja metsäalueita, joissa vanhojen metsiköiden osuus on suuri. Alueelta laaditun luontoselvityksen maastotöissä ei kuitenkaan havaittu yhtäkään edellä mainituista lintulajeista, eikä kuukkelista ja metsosta ole mainintoja myöskään Suomen Lajitietokeskuksen aineistoissa. Pohjantikassa on selvitysalueelta yksi talvinen havainto vuodelta 2021. Pohjantikalle soveltuvia kuusikoita on alueella kaksi, jotka osayleiskaavassa sijoittuvat arvokkaille luontotyyppikohteille Solvängenin vanha metsä ja Vanhan Närpiöntien länsipuolen vanha metsä, jotka osayleiskaavamääräyksen mukaan säilytetään luonnontilaisina.

Pesimälintulajisto painottuu metsä- ja toisaalta avointen pensaikkomaiden lintuihin, joiden reviirit sijoittuvat mm. voimalinjojen johtoaukeille ja avohakkuille. Pääosa lajeista on tavallisia, mutta alueella pesii myös useita uhanalaisiksi tai silmälläpidettäviksi luokiteltuja lajeja. Uhanalaisista metsätiaisia hömötiaisia pesii arviolta 4 paria ja töyhtötiaisia 7 paria. Erityisesti hömötiainen pesii vanhoissa kuusikoissa, joista lajille parhaimmin sopivat Solvängenin vanha metsä ja Vanhan Närpiöntien länsipuolen vanha metsä. Näiden metsien säilyminen on tärkeää metsätiaisille.

Lepakot ja muut nisäkkäät

Osayleiskaava-alueella ei ole juurikaan merkitystä lepakoille eikä luontoselvityksen maastotöissä havaittu lepakoiden päiväpiiloja muutamia kolopuita lukuun ottamatta. Alueella ei ole laadittu erikseen nisäkäskartoitusta, mutta alueella varmasti esiintyy alueelle tyypillisiä metsälajeja, joiden elinympäristöön kohdistuu osayleiskaavassa muutoksia, kuten metsäpinta-alan pieneneminen sekä maastonmuokkaus ja tuleva rakentaminen. Osayleiskaavassa on pyritty säilyttämään rakentamisen ulkopuolelle osoitetut viheralueet yhtenäisinä ja näin turvaamaan alueen ekologinen ja virkistysellinen toimivuus.

Vaikutukset Natura 2000-alueisiin

Osayleiskaava-alueella ei sijaitse Natura 2000-verkoston alueita erityisiä luonnonsuojelukohteita, mutta kaava-alue rajautuu etelässä Natura 2000-verkoston alueeseen *Pohjoislahden metsä* (SACFI0800154), jonka kaakkoispuolella sijaitsevat *Fjärdsgrundin* yksityismaiden luonnonsuojelualue (YSA) sekä *Tegelbruksbackenin* Natura 2000-verkoston kuuluva alue (SACFI0800140). *Kristiinan-*

kaupungin saariston Natura 2000-alue (SAC/SPA FI0800134) sijaitsee kaava-alueesta noin kilometri länteen. Pohjoislahden metsän Natura 2000-alue (SAC) on tärkeä boreaalisten metsien ja kosteikkoluonnon suojelukohde ja Tegelbruksbacken Natura 2000-alue (SAC) on monipuolinen, laaja alue, joka muodostaa arvokkaan perinnemaisemakokonaisuuden. Kristiinankaupungin saariston Natura 2000-alue (SAC/SPA) on näyte lähes rakentamattomana ja luonnontilaisena säilyneen Selkämeren rannikon kapean, kallioisen saariston luontotyypeistä. Alue on tärkeä linnuston pesimäalueena ja osalla alueesta merkitystä myös muutonaikaisena levähdyspaikkana. Alueella on edustavia ja kasvistoltaan rikkaita rantaniittyjä, näyttäviä rakkolevävalleja sekä vanhoja mäntyvaltaisia havumetsiä. Osa alueesta on tärkeä myös virkistyskäytön kannalta.

Osayleiskaava-alueelta laaditaan erillinen Natura-tarveharkinta, jossa tarkastellaan maankäytön muutosten ja alueelle suunnitellun toiminnan vaikutuksia kaava-alueen eteläpuolella sijaitsevan Pohjoislahden metsä (Skog vid Norrfjärden) Natura 2000-alueeseen. Aurinkovoimalahankkeen YVA-tarveharkintahakemuksen mukaan hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Tegelbruksbackenin tai Kristiinankaupungin saariston Natura 2000-alueisiin. Sen sijaan Pohjoislahden metsä Natura 2000-alueen pohjoispuolelta kaadettaisiin rakentamisen yhteydessä puustoa, mikä voisi teoriassa vaikuttaa Natura-alueelle virtaaviin hulevesiin. Vaikutusten suuruus ja nopeus riippuu aurinkokennojen perustamisavasta, sillä ne vaikuttavat hulevesien virtaamiseen suunnittelualueelta. Hankkeen myötä ei kuitenkaan rakennettaisi kovia, vettä läpäisemättömiä pintoja, vaan aurinkokennojen alle jäisi soraa sekä pienempää kasvillisuutta. Näin ollen hankkeella arvioidaan olevan korkeintaan vähäisiä vaikutukset Pohjoislahden metsän Natura 2000-alueen suojeluarvoihin.

Vaikutukset maa- ja kallioperään, pohjavesiin ja vesistöihin

Kaava-alueen maaperä on pääosin moreenia (sekalajitteinen maa-laji) ja vähäisemmiltä osin savea sekä kalliomaata. Alueen kallioperä koostuu pääosin gneissistä sekä vulkaanisista kivilajeista. Pohjanmaan rannikkoalue tai Kristiinankaupungin kaupunki eivät kuulu korkean radonpitoisuuden riskialueisiin. Ainoastaan kaava-alueen koillisosassa pienellä alueella happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys on kohtalainen. Maankäyttö osoitetaan rakennettavuudelta hyvälle alueelle, moreeni- ja kallioalueille. Alustavan massatasapainon arvioinnin perusteella raskain teollisuusalue voidaan perustaa paikallisia maamassoja hyödyntämällä.

Teollisuusalueen itäpuolella sijaitsee ojitetut Gillermossenin suo-alueet, joiden rakentamisesta aiheutuneet merkittävät pinta-ala-kohtaiset hiilipäästöt. Osayleiskaavan maaperävaikutukset liittyvät pääosin uuden teollisuus- ja varastoalueen rakentamiseen sekä käytön aikaisiin vaikutuksiin, joita tullaan arvioimaan erikseen alueen toimintojen tarkentuessa. Osayleiskaavassa nykyiseltä sijainniltaan siirrettävillä Kristiinankaupungin moottoriradan sekä ampu-
maradan ympäristövaikutukset arvioidaan tarkemmin toimintojen sijainnin ja suunnittelun tarkentuessa.

Kaava-alue sijoittuu kahdelle päävesistöalueelle *Teuvanjoki* ja *Selkämeren rannikkoalue* sekä osin Teuvanjoen alaosan alueen, Flybäcksdiketin sekä välialueen 83V088 valuma-alueisiin. Storträsketjärven eteläpuolelta erkanee Flybäckinoja, joka virtaa suunnittelualueen halki etelään kohti Pohjoislahtea. Lähimmät pohjavesialueet sijaitsevat noin 10 km säteellä kaava-alueesta. Osayleiskaava-alueelle laaditaan tarkempi hulevesiselvitys, kun korttelikohtaiset suunnitelmat ja alueiden käyttötarkoitukset tarkentuvat. Aurinkovoima-alueelta syntyvien hulevesien laadullinen hallinta tapahtuu laskeuttamalla ja viivästyttämällä hulevesiä erillisissä altaissa ennen niiden johtamista alueen ulkopuolelle. Aurinkovoimalahankkeen suunnittelutarvehakemuksen liitteeksi on annettu alustava ojitussuunnitelma, jossa on osoitettu yleispiirteinen sijainti hulevesien laskeutusaltaille. Hulevesien hallintaan tullaan lisäksi panostamaan enemmän tarkemman suunnittelun yhteydessä, sillä hankkeen yksityiskohtaisessa suunnittelussa ratkaistaan voimaloiden perustamistapa, jolla voi olla vaikutusta alueen hulevesiin, aluskasvillisuuteen sekä maaperään. Aurinkovoimala-alueella rakentamista ei osoiteta maantien suoja-alueelle eikä hulevesiä johdeta maanteiden sivuosiin. Hankkeen myötä Natura-alueen pohjoispuolelta kaadettaisiin puustoa, mikä voisi teoriassa vaikuttaa Natura-alueelle virtaaviin hulevesiin. Vaikutuksien suuruus ja nopeus riippuu aurinkokennojen perustamistavasta, sillä ne vaikuttavat hulevesien virtaamiseen suunnittelualueelta.

Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Osayleiskaava-alue on pääosin haja-asutusaluetta, jota hallitsee laajalti metsäalueet. Kaava-alueella on tällä hetkellä rakennettuna harvakseltaan pääasiassa pientaloasumista sekä mm. ravirata, ampumarata, moottoriurheilurata ja suurmuuntoasema. Osayleiskaavan pohjois- ja länsipuolella on pääosin rantayleiskaavan mukaista loma-asumista ja kaava-alueen eteläpuolella asemakaavan mukaista pientaloasumista. Osayleiskaava muuttaa alueen rakennettua ympäristöä, kun aurinkovoimala- ja teollisuusalue tulevat

rakennetuiksi. Teollisuus- ja varastorakennusten alue tulee muodostamaan oman rakennetun ympäristönsä, joka hallitsee alueen maisemakuvaa. Lisäksi ampumarata- ja moottoriurheilurata on laadinnassa olevassa osayleiskaavassa osoitettu teollisuus- ja varastoalueen pohjoisosaan. Teollisuusalueen ympäristö tulee kuitenkin kaavan jälkeenkin säilymään puustoisena/metsäisenä eikä teollisuusalueen lähistöön ole osoitettu muuta rakentamista, kuten asumista.

Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön ja muinaisjään- nöksiin

Rakennettu kulttuuriympäristö

Osayleiskaavan yhteydessä on laadittu kattava rakennetun kulttuuriympäristön selvitys, jossa on tunnistettu osayleiskaava-alueen kulttuuriperintöarvot, ja jotka osayleiskaavakartalla on osoitettu tarkoituksenmukaisin kaavamerkinnoin ja -määräyksin. Selvityksen mukainen Carlsrontien 268 asuinrakennus on osoitettu suojeltavaksi rakennukseksi (sr), jota ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla rakennuksen erityiset arvot säilyttäviä. Laajemmin Storträsketin länsirannan kulttuurimaisema on osoitettu kaupunki- tai kyläkuvalisest arvokkaaksi alueeksi (sk), jonka kulttuurihistorialliset ominaispiirteet tulee säilyttää. Sekä suojeltu asuinrakennus että laajemmin kulttuurimaisema sijoittuvat osayleiskaavassa omakotitalojen asuntoalueelle (AO). Osayleiskaavalla ei arvioida olevan vaikutuksia edellä mainitun kohteen kulttuuriperintöarvojen säilymiseen, sillä kohde sijaitsee melko erillään muusta osayleiskaavan mukaisesta toiminnasta ja kaavassa osoitetusta maisemamuutoksia aiheuttavasta rakentamisesta (aurinkovoimala- ja teollisuus-alue).

Pormestarinniityn uuden asuinalueen ja osayleiskaavan mukaisen AP-alueen eteläosaan sijoittuu avoin pelto/niittyalue, joka osayleiskaavassa on huomioitu maisemallisesti arvokkaana alueena, ja joka tulee säilyttää avoimena (ma). Maisema-alue sijoittuu osin myös AP-alueelle, jolloin alueen rakentamisessa ja tarkemassa suunnittelulla on kiinnitettävä huomioita pelto/niittyalueen avoimena pysymiseen sekä rakentamisen sopeuttamiseen maisemaan ja ympäristöön soveltuen.

Storträsket-järven lounaispuolella sijaitseva Carlsron museoalue osayleiskaava-alueen ulkopuolella on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY). Osayleiskaavalla ei arvioida

olevan vaikutuksia RKY-alueen arvojen säilymiseen, sillä RKY-alueen lähiympäristöön ei ole kaavassa osoitettu rakentamista tai muuttuvaa maankäyttöä. Etäisyyttä lähimpään aurinkovoimala-alueeseen on yli 400 metriä ja alue on puustoinen. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 on osoitettu kulttuurihistoriallisesti merkittävän tien linjaus, joka seuraa nykyisten Carlsrontien ja alueen eteläosassa Närpiöntien linjauksia. Kyseinen tielinja on osayleiskaavassa osoitettu yhdystie/kokoojakaduksi, joka tulee säilyttää (yt/s). Carlsrontien länsipuolelle on osayleiskaavassa osoitettu aurinkovoimala-alueita sekä omakotitalojen asuntoaluetta, jolla sijaitsee olemassa olevaa rakentamista. Vanhan Närpiöntien länsipuolelle on osoitettu Pormestarinniityn uusi asuinalue. Aurinkopaaneelit on kaavamääräyksen mukaan sijoitettava vähintään 20 metrin etäisyydelle maantien keskilinjasta. Osayleiskaavalla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia kyseisten tielinjojen säilymisen kannalta.

Muinaisjäännökset

Suunnittelualueella sijaitsee kaksi muinaisjäännösrekisterin mukaista kiinteää muinaisjäännöstä, Bergmannasbergen ja Stormossen sekä muu kulttuuriperintökohde Solvängen. Molemmat kiinteät muinaisjäännöskohteet ovat pronssi/rautakautisia röykkiöhautoja. Solvängenin muu kulttuuriperintökohde on luonteeltaan kivistä laadottu, itä-länsi-suuntainen muuri, johon liittyy pohjoispuolella kehämäiset kivivallit. Aidattu alue muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden ja siihen kuuluu myös rakennuksen jäännöksiä aitauksen koillisosassa.

Stormossen sijaitsee kaava-alueen koillisosassa Vanhan Närpiöntien länsipuolella noin 550 metriä osayleiskaavassa osoitetusta ampumarata-alueesta (EA) pohjoiseen. Muinaisjäännöskohde (sm) on osoitettu rakentamisen ulkopuolelle osayleiskaavan mukaiselle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle eikä osayleiskaavan toteuttamisesta arvioida aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia kohteen arvoille tai säilymiselle. Bergmannasbergen sijoittuu osayleiskaavan mukaisen teollisuusalueen lounaisosaan ja kohde on kaavassa osoitettu muinaisjäännösrekisterin mukaisin aluerajauksin. Osayleiskaavan mukainen teollisuusalueen rakentaminen tulee vääjäämättä merkittävästi vaikuttamaan muinaisjäännöskohteen säilymiseen sekä suojeluperustaan. Osayleiskaavan yhteydessä tutkitaan mm. mahdollisuuksia kohteen poistutkimiseksi tai vaih-

toehtoisesti kohteen suojelumääräysten ja suoja-alueen tarkentamista, kun teollisuusalueen toiminnot tulevaisuuden osalta tarkentuvat.

Muuksi kulttuuriperintökohteeksi luokiteltu Solvängen sijaitsee Bergmannasbergenin lounaispuolella Kristiinankaupungintien ja Vanhan Närpiöntien välisellä alueella. Kohde on osayleiskaavassa huomioitu alueelta laaditun arkeologisen selvityksen mukaisella aluerajauksella siten, että rajausta käsittää aiemmin tunnistettujen kivivallien lisäksi kohteen itäpuolella sijaitsevan kiviaitarakenteen (150 m x 450 m). Kohde on lisäksi ehdolla valtakunnallisesti arvokkaaksi arkeologiseksi kohteeksi (VARK). Kohde sijoittuu osayleiskaavan mukaiselle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, johon kaavassa ei ole osoitettu rakentamista tai muuttuvaa maankäyttöä. Lisäksi välittömästi kohteen pohjoispuolelle on osoitettu laajahko liito-oravan lisääntymis- ja levähdysalue, jonka hävittäminen ja heikentäminen on lailla kielletty, ja joka osaltaan poistaa maankäytön paineita arkeologisen kohteen lähiympäristössä. Osayleiskaavalla ei arvioida olevan välitöntä merkittävää vaikutusta Solvängenin muuhun kulttuuriperintökohteeseen, mutta kohteen itäpuolelle sijoittuvan teollisuusalueelle ohjeellisena osoitetun raidelinjan sekä putkilinjan rakentaminen sekä muu teollisuusalueen maankäyttö saattaa tulevaisuudessa aiheuttaa tarpeen vaikutusten uudelleen arvioinnille viimeistään teollisuusaluetta asemakaavoitettaessa.

Vaikutukset alueen virkistyskäyttöön

Kaava-alue on suurelta osin metsää, jolla on alueen lähiasukkaille sekä kaupunkilaisille virkistyksellistä merkitystä. Lisäksi kaava-alue toimii virkistysalueena myös rantayleiskaava-alueen lomajärjestöille. Kaava-alueelle on voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitettu virkistyskohde (moottorirata), ohjeellinen ulkoilureitti sekä ohjeellinen pyöräilyreitti. Ulkoilureitin yksityiskohtainen suunnittelu ja merkintä tulee kaavamääräyksen mukaan tehdä yhteistyössä maanomistajien ja viranomaisien kanssa ja ulkoilureittiä suunniteltaessa on huomioitava sen merkitys viheraluejärjestelmässä. Mahdollisuuksien mukaan ulkoilureitin tulee yhdistää mm. virkistysalueita, arvokkaita kulttuuriympäristöjä ja luonnonsuojelualueita maakunnalliseksi verkostoksi. Ohjeellista pyöräilyreittiä suunniteltaessa tulee pyrkiä käyttämään olemassa olevia teitä ja kevyen liikenteen väyliä sekä mahdollistaa ohjeellisen ulkoilureitin tavoin yhteistoiminnallinen maakunnallinen verkosto (EuroVelo).

Osayleiskaavalla arvioidaan olevan merkitystä virkistysalueiden määrään, kun kaavan toteuttamisen myötä kaava-alueelta poistetaan puustoa ja kasvillisuutta sekä aurinkovoimalan että teollisuusalueen rakentamisen yhteydessä. Kaava-alueen pinta-ala on kokonaisuudessaan kuitenkin yli 1000 ha, josta teollisuusaluetta yhteensä 237 ha ja aurinkovoimala-aluetta noin 127 ha. Kokonaisuudessaan kaava-alueelle jää osayleiskaavan jälkeen virkistykseen soveltuvaa maa- ja metsätalousaluetta yli 520 ha eli yli puolet kaava-alueen kokonaispinta-alasta. Maakuntakaavassa virkistyskohteeksi merkitty Kristiinankaupungin moottorirata tullaan osayleiskaavan myötä uudelleen sijoittamaan kaava-alueen pohjoisosaan, jossa radan toteuttaminen ja rakentaminen tulee vaatimaan maanmuokkausta ja kasvillisuuden poistoa. Osayleiskaavan toteuttamisella ei arvioida olevan vaikutusta kaava-alueen lähiympäristöön sijoittuvilla pyöräily-, tai virkistys/luontoreitteihin.

Alueen virkistyskäyttöä on selvitetty mm. valmisteluvaiheessa julkaistulla verkkokyselyllä ja hankkeesta järjestetään erillinen tiedotus- / asukastilaisuus, jossa asukkaat ja muut aiheesta kiinnostuneet pääsevät kertomaan kantansa ja esittämään kysymyksiä hankkeesta.

Liikenteelliset vaikutukset

Liikenteellinen sijainti

Osayleiskaavassa esitetty uusi teollisuusalue sijaitsee ajoneuvoliikenteen kannalta edullisesti seututien 662 varrella noin kahden kilometrin etäisyydellä valtatieltä 8 ja toisaalta noin kahdeksan kilometrin päässä Kristiinankaupungin satamasta. Kristiinankaupungin keskustasta uudelle teollisuusalueelle on noin neljä kilometriä. Alue on siten erittäin hyvin valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti saavutettavissa ajoneuvoliikenteellä. Alue on myös hyvin saavutettavasti kansainvälisesti meriteitse. Saavutettavuutta sataman ja teollisuusalueen välillä on osoitettu osayleiskaavassa kehitettävän uuden raideliikenteen. Meren ja teollisuusalueen välille on osoitettu myös uusi putkilinja.

Uudelta teollisuusalueelta on mahdollista osoittaa ajoneuvoliikenteen yhteys myös seututien 662 lisäksi Närpiöntien kautta valtatielle 8, joten alueelle on toteutettavissa kaksi pelastustietä eri ilmansuunnista. Tämä tulee huomioida jatkosuunnittelussa, sillä vaihtoehtoinen liikenneyhteys on poikkeustilanteiden takia erityisen tärkeä alueella, jolla on suuronnettomuusvaara.

Liikkumistottumukset

Kaava-alueella liikkuvien liikkumistottumukset on arvioitu viimeisimmän henkilöliikennetutkimuksen (2022) tulosten perusteella. Henkilöliikennetutkimuksen mukaan 76 prosenttia matkoista tehdään autolla alueilla, jotka vastaavat Kristiinankaupungin rakennetta. Joukkoliikenteen osuus matkoista on vain muutaman prosentin luokkaa ja jalan sekä pyörällä kuljetaan noin 18 prosenttia matkoista.

Ajoneuvoliikenne

Seututiellä 662 (Kristiinankaupungintiellä) keskimääräinen vuorokausiliikenne oli noin 700 ajoneuvoa ja valtatiellä 8 pohjoiseen päin noin 3100 ajoneuvoa ja etelään päin noin 2800 ajoneuvoa vuonna 2021. Yhdystien 6620 keskimääräinen vuorokausiliikenne oli suunnittelualueella vuonna 2011 noin 190 ajoneuvoa.

Kaavassa osoitetut energiatuotannon alueet tulevat toteutumaan aurinkovoima-alueina, joiden liikenne rakentamisvaiheen jälkeen koostuu lähinnä huoltoliikenteestä (1-2 matkaa viikossa).

Alueella sijaitsee tällä hetkellä ampuma- ja moottorirata-alueet, jotka siirtyvät uuden kaavan myötä nykyisestä pohjoiseen päin. Jos alueiden palvelutaso paranee nykyisestä, voi näiden liikenne kasvaa jonkin verran, mutta ei merkittävästi.

Asuinalueiden tuottama ajoneuvoliikenteen määrä on arvioitu tuoreen henkilöliikennetutkimuksen pohjalta, jossa suurin osa päivän matkoista (76 %) tehdään henkilöautolla. Uudet asuinalueet tuottama ajoneuvoliikenteen määrä vuorokaudessa on noin 80-90 (kvl).

Teollisuusalueen (T/kem) tuottama ajoneuvoliikenteen määrä on hyvin paljon riippuvainen siitä, millaista toimintaa alueelle sijoittuu. Kohdassa Liikenne-ennuste on kuvattu vaihtoehtoja, joiden pohjalta on arvioitu alueen tuottamaa ajoneuvoliikennettä. Kaikki vaihtoehdot ovat Kristiinankaupungin nykyiseen elinkeinotoimintaan nähden hyvin optimistisia eli ns. maksimivaihtoehtoja. Maksimivaihtoehdoissa alueen tuottama ajoneuvoliikenteen määrä vuorokaudessa on noin 9300 ajoneuvoa (sis. sisääntulevan ja uloslähtevän liikenteen), jos kaikki työ- ja asiointiliikenne alueelle tapahtuu autolla ja jos alueelle ei toteudu raideliikenteen yhteyttä.

Raskaan liikenteen kuljetukset

Seututiellä 662 (Kristiinankaupungintieltä) keskimääräinen raskaan liikenteen vuorokausiliikenne oli noin 70 ajoneuvoa ja valtatiellä 8 pohjoiseen päin noin 540 raskasta ajoneuvoa ja etelään päin noin 560 raskasta ajoneuvoa vuonna 2021. Yhdystien 6620 keskimääräinen raskaan liikenteen vuorokausiliikenne oli suunnittelualueella vuonna 2011 noin 15 ajoneuvoa.

Vaikutukset raskaan liikenteen kuljetuksiin kohdentuvat lähinnä uuteen teollisuusalueeseen, joka sijaitsee raskaan liikenteen kuljetusten kannalta edullisesti seututien 662 varrella ja lähellä valtatiä 8. Teollisuusalueelta on mahdollista toteuttaa yhteys myös Närpiöntien kautta valtatielle 8. Lisäksi alueelle on osoitettu osayleiskaavassa uusi raideliikenteen yhteys satamasta.

Raskaan liikenteen määrä kasvaa uuden teollisuusalueen rakentamisen myötä. Alueen tuottama raskaan liikenteen määrä on hyvin paljon riippuvainen siitä, millaista toimintaa alueelle sijoittuu. Kohdassa Liikenne-ennuste on kuvattu vaihtoehtoja, joiden pohjalta on arvioitu uuden teollisuusalueen tuottamaa raskasta liikennettä. Ennusteen mukaan alueen tuottama raskaan liikenteen määrä vuorokaudessa on noin 2500 ajoneuvoa (sis. sisääntulevan ja uloslähtevän liikenteen), jos alueelle ei toteuteta raideliikenteen yhteyttä.

Jos raideyhteys toteutuu, lähes kaikki satamaan johtava tavaraliikenne kuljetetaan todennäköisesti raiteitse, jolloin raskas liikenne ei kasva näin merkittävästi tieverkolla.

Jalankulku ja pyöräily

Kristiinankaupungin kaltaisessa taajamassa jalankulun ja pyöräilyn osuus liikkumisesta on suhteellisen pieni (Henkilöliikennetutkimus 2022). Työmatkapyöräilyn houkuttelevuus voi kasvaa tulevaisuudessa ajoneuvoliikenteen kustannusten noustessa. Etäisyyden puolesta uusi teollisuusalue on suhteellisen hyvin saavutettavissa pyörällä Kristiinankaupungin taajama-alueilta (4-5 km), mutta pyöräilyväylän puuttuminen suurelta osin Kristiinankaupungintieltä heikentää työmatkapyöräilyn turvallisuutta ja houkuttelevuutta.

Kohdassa Liikenne-ennuste on kuvattu vaihtoehtoja, joiden pohjalta on arvioitu teollisuusalueen tuottamaa liikennettä. Osa työmatkaliikenteestä voi toteutua pyöräilynä. Jos pyöräilijöiden määrät arvioidaan suhteessa matkan tyyppiin (Henkilöliikennetutkimus 2022), voi alue synnyttää eri toteumavaihtoehdosta riippuen noin 30-230 pyöräilymatkaa vuorokaudessa. Jos pyöräilijöiden määrät

arvioidaan suhteessa aluetyyppiin (Henkilöliikennetutkimus 2022), voi alue synnyttää eri toteumavaihtoehdosta riippuen noin 15-100 pyöräilymatkaa vuorokaudessa.

Uudet asuinalueet Kristiinankaupungin taajaman pohjoispuolella sijaitsevat jalankulun ja pyöräilyn kannalta edullisesti lähellä taajaman palveluja. Närpiöntiellä, joka yhdistää uudet asuinalueet taajamaan, on Skrattnäsintielle asti erillinen jalankulku- ja pyöräilyväylä. Uusi asuinalue tuottaa vuorokaudessa arviolta noin 20 uutta jalan ja pyöräillen tehtyä matkaa.

Joukkoliikenne

Kristiinankaupungin kaltaisessa taajamassa joukkoliikenteen osuus liikkumisesta on pieni (Henkilöliikennetutkimus 2022). Joukkoliikenteen palvelutaso on suhteellisen heikko suhteessa henkilöauto-liikenteen palvelutasoon (nopeus, sujuvuus) valtatie 8 vyöhykkeellä ja esimerkiksi Kristiinankaupungin ja Närpiön/Vaasan välillä. Joukkoliikenteen houkuttelevuus voi kasvaa tulevaisuudessa ajoneuvoliikenteen kustannusten noustessa, mutta tämä edellyttäisi paljon satsauksia alueen joukkoliikenteeseen.

Kristiinankaupungin ja Närpiön välillä kulkee tällä hetkellä linja-autoliikenne aamuisin ja iltapäivisin, mikä palvelisi myös uuden teollisuusalueen sekä uusien asuinalueiden liikennettä, jos joukkoliikenteelle osoitetaan jatkossa uusi pysähdyspaikka uuden teollisuusalueen lähelle seututielle 662 (Kristiinankaupungintie).

Kohdassa Liikenne-ennuste on kuvattu vaihtoehtoja, joiden pohjalta on arvioitu teollisuusalueen tuottamaa liikennettä. Osa työmatkaliikenteestä voi toteutua joukkoliikenteellä. Jos joukkoliikenteen käyttäjien määrät arvioidaan suhteessa aluetyyppiin (Henkilöliikennetutkimus 2022), voi alue synnyttää eri toteumavaihtoehdosta riippuen noin 6-40 joukkoliikenteen matkaa vuorokaudessa.

Teollisuusalueen liikenne-ennuste

Osayleiskaava-alueen teollisuusalueelle on laadittu liikenne-ennuste, jonka pohjalta on arvioitu kaavan vaikutuksia liikenteen toimivuuteen ja turvallisuuteen alueella. Kaavaa on lähdetty laatimaan siksi, että alueelle on mahdollisesti sijoittumassa vetylaitos sekä vihreän teräksen laitos. Nämä toiminnot on otettu lähtökohdaksi liikenne-ennusteelle. Liikenne-ennusteeseen liittyy paljon epävarmuustekijöitä, jotka liittyvät nimenomaan alueelle sijoittuviin toimintoihin, niiden työmatkamääriin, vuorotyön määrään sekä

toteutuvaan aluetehokkuuteen. Liikenne-ennustetta tulee tämän vuoksi tarkentaa jatkosuunnittelussa, kun lähtötiedot tarkentuvat.

Teollisuusalue tulee todennäköisesti rakentumaan seuraavan 10-20 aikana. Liikenne-ennusteen mukaiset liikennemäärät voivat olla siten ajankohtaisia vuoteen 2045 mennessä. Tämän jälkeen toiminta alueella voi tehostua ja työntekijöiden määrä kasvaa. Liikenne-ennusteissa ei ole huomioitu raideliikenteen toteutumista, joten raideyhteyden toteutuessa liikennemäärät pienevät raskaan liikenteen osalta olennaisesti.

Liikenne-ennusteen pohjalle tehty oletukset eri vaihtoehdoissa:

Vaihtoehto 1: Alueelle sijoittuu vetylaitos, terästehdas sekä muita sivutuotantolaitoksia. Alue toteutuu keskimäärin 0,1 aluetehokkuudella. Vetylaitoksessa työntekijöitä on 300 ja muualla noin 1/60 kerroneliöllä eli yhteensä noin 3300 työpaikkaa. Henkilöauton keskiuormitus 1,15.

Vaihtoehto 2: Alueelle sijoittuu vetylaitos ja teollisuuspuisto. Alue toteutuu keskimäärin 0,1 aluetehokkuudella. Vetylaitoksessa työntekijöitä on 300 ja muualla noin 1/100 kerroneliöllä eli yhteensä noin 1900 työpaikkaa. Henkilöauton keskiuormitus 1,15.

Vaihtoehto 3: Alueelle sijoittuu vetylaitos ja teollisuuspuisto. Alue toteutuu keskimäärin 0,1 aluetehokkuudella. Vetylaitoksessa työntekijöitä on 300 ja muualla noin 1/200 kerroneliöllä eli yhteensä noin 1900 työpaikkaa. Henkilöauton keskiuormitus 1,15.

T-kem-alueen liikenne-ennuste eri toteumavaihtoehdoissa

	Henkilöliikenne + pakettiautot / vrk sisääntulotiellä	Raskas liikenne / vrk sisääntulotiellä	Huipputunti sisääntulotiellä
<i>Vaihtoehto 1</i>	6700	2500	1900
<i>Vaihtoehto 2</i>	4200	2500	1300
<i>Vaihtoehto 3</i>	2800	2500	1100

Liikenteen toimivuus

Jos suurin osa uuden teollisuusalueen liikenteestä käyttää seututien 662 liittymää, voi tilanne edellyttää seututien 662 liittymän kehittämistä kiertoliittymäksi. Kiertoliittymänä liittymän toimivuus pystytään todennäköisesti turvaamaan. Kiertoliittymän tarpeeseen vaikuttaa myös seututien 662 liikennemäärien kasvu, joka voi olla merkittävää, jos Kristiinankaupungin sataman ympäristön toiminta laajenee tulevaisuudessa. Jos raideliikenteen yhteys toteutuu, vähentää se merkittävästi raskaan liikenteen kuormitusta liittymässä.

Uuden teollisuusalueen työmatkaliikenteestä merkittävä osa suuntautuu todennäköisesti valtatielle 8, mikä heikentää todennäköisesti seututien 662 ja valtatie 8 liittymän toimivuutta etenkin

aamu- ja iltapäivän huipputuntien aikana. Liittymän kuormitus pienenee, jos osa liikenteestä käyttää Närpiöntien ja valtatie 8 liittymää pohjoisempana.

Kun teollisuusalueen toiminnot tarkentuvat jatkosuunnittelussa, tulee samalla tarkentaa liittymien toimivuus tarkennetuilla liikenne-ennusteilla.

Liikenneturvallisuus

Osayleiskaavalla ei ole merkittävää vaikutusta ajoneuvoliikenteen turvallisuuteen, jos seututien 662 ja uuden teollisuusalueen sekä valtatie 8 ja seututien 662 liittymien toimivuus turvataan. Jalan- kulk- ja pyöräilyväylän puuttuminen seututien 662 varrelta yhdessä mahdollisen raskaan liikenteen kasvun kanssa tiellä heikentää työmatkapyöräilyn turvallisuutta.

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

Osayleiskaava tiivistää yhdyskuntarakennetta asumisen osalta, kun kaupungin asemakaava-alue jatkuu luontevasti uuden Pormestarinniityn asuinalueella, jossa uusi pientalovaltainen asuminen sopeutuu hyvin jo olemassa olevaan taajamakuvaan. Pääosa kaava-alueesta on tällä hetkellä metsäistä haja-asutusaluetta, joka rajautuu pohjoisessa ja lännessä rantaosayleiskaavan mukaiseen pääosin loma-asutukseen. Haja-asutusalueelle osoitetut aurinkovoimala- ja teollisuusrakentaminen sitovat alueen tiiviimmin kaupunkirakenteeseen sekä keskusta-alueen palveluihin. Kaava-alueelle osayleiskaavan toteutumisen myötä ennustetut/arvioidut uudet työpaikat pääosin teollisuuden alalla edesauttavat palvelurakenteen kehittymistä laajemmalle kaupungin keskusta-alueelta (esim. ravintolapalvelut ja päivittäistavarakauppa) ja tiivistää yhdyskuntarakennetta entisestään.

Teollisuusalue tulee todennäköisesti rakentumaan seuraavan 10-20 aikana. Liikenteellisten vaikutusten arvioinnin yhteydessä on tehty herkkyystarkastelu 10 % kasvulle vuoteen 2055 mennessä erilliseen taulukkoon, jossa teollisuusalueelle arvioidaan aluetehokkuudesta ja toiminnan laadusta riippuen syntyvä jopa 1900 – 3300 uutta työpaikkaa. Kristiinankaupungin kokoisessa kaupungissa ennustettujen uusien työpaikkojen määrä on merkittävä ja tulee vaatia ratkaisuja myös asumisen ja palvelurakenteen kehittämiseksi. Tällä hetkellä väestöennusteen mukaan Kristiinankaupungin väkiluku tulisi vuonna 2030 olemaan 6029 ja vuonna 2040 vain 5569. Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä oli vuonna 2021 12,3 % ja 15-64-vuotiaiden eli kuta kuinkin työikäisten osuus 50,8 %.

Työttömyysaste vuonna 2022 oli 5,7 %. Alueen elinkeinoelämän kehittämisellä sekä uusien investointien myötä syntyvillä työpaikoilla arvioidaan olevan merkitystä siihen, pystyykö kaupunki houkuttelemaan tulevaisuudessa työkäistä väestöä ja sitä kautta uusia asukkaita alueelle.

Vaikutukset talouteen ja elinkeinoelämään

Osayleiskaavalla on huomattavia vaikutuksia kuntatalouteen, työllisyyteen sekä elinkeinoelämän toimintamahdollisuuksiin etenkin uusiutuvaan energiaan perustuvan energiantuotannon sekä vihreää siirtymää tukevan teollisuuden osalta. Suomen ilmastostrategian mukaisesti erityisesti teollisuudessa ja energiajärjestelmässä tarvittavat muutokset toteutuvat vain mittavien investointien kautta. Lisäksi Suomessa on edellytykset kehittää ja kaupallistaa vetyratkaisuja globaaleille markkinoille ja riittävä puhtaan sähkön tuotantokapasiteetti ja investoinnit siirtoverkkoihin mahdollistavat myös sen, että Suomesta voi pitkällä aikavälillä kehittyä teknologisten ratkaisujen lisäksi vedyn ja sähköpolttoaineiden vientimaa.

Kristiinankaupungille uuteen teollisuuspuistoon arvion mukaan vaiheittain syntyvät 1000-3000 uutta työpaikkaa vahvistavat kuntatalouden veropohjaa esimerkiksi ylläpitämään julkisia palveluja sekä parhaimmillaan tuo kaupunkiin uusia asukkaita ja vaikka lapsiperheitä monipuolistamaan alueen väestörakennetta. Väestörakenteen monipuolistuminen ja työpaikkaomavaraisuuden kasvu edellyttävät tulevaisuudessa kuitenkin myös eri julkisten palveluiden kehittämistä esimerkiksi päiväkotien ja koulujen osalta, mutta tarjoaa samalla monipuolisesti mahdollisuuksia erilaisille yksityisille yrityksille ja palveluidentarjoajille. Osayleiskaavan toteuttamisen mahdollistamien työpaikkojen osalta on huomionarvoista, että osayleiskaavalla on työllistävä vaikutus jo pelkästään teollisuusalueen sekä aurinkovoimalan rakentamisvaiheessa.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä negatiivisia vaikutuksia elinoloihin tai elinympäristöön, vaikka kaavan myötä metsäpinta-ala ja samalla yleisesti virkistykseen soveltuvan alueen määrä pienenee ja metsämaisema muuttuu rakennetuksi teollisuus- ja energiantuotantoalueeksi. Vaikka alueen metsät ovat laajasti yleisessä virkistyskäytössä ja alueen luonto on monipuolinen, osayleiskaavassa rakentamisen ulkopuolelle maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi osoitetaan kuitenkin jopa 520 ha eli reippaasti yli puolet koko kaava-alueen pinta-alasta. Maisemassa tapahtuvat muutok-

set kaupungin taajama-alueen ulkopuolella ja aiemmin rakentamattomalla metsäalueella saatetaan kokea negatiivisina muutoksina, mutta toisaalta ympäristössä tapahtuviin muutoksiin voidaan oppia myös sopeutumaan pidemmällä aikavälillä.

Kaava-alueen välittömään lähiympäristöön sijoittuu voimassa olevan rantaosayleiskaavan mukaista loma-asumista, joka aiheuttaa ympäristölle tiettyjä vaatimuksia. Loma-asuja ei varmastikaan kovin helposti innostu ajatuksesta, että aikaisemmin rakentamaton metsäalue muuttuu suuren mittaluokan energiantuotanto- ja teollisuusalueeksi. Toisaalta teollisuusalueen ja Storträsket-järven loma-asutuksen välinen etäisyys on noin 450 metriä ja teollisuusalueen ja kaava-alueen länsipuolella sijaitsevan loma-asuinalueen yli 1,5 km. Aurinkovoimala-alueet sen sijaan sijoittuvat lähelle rantaosayleiskaavan loma-asumista. Toisaalta paneelikentät eivät juurikaan tuota meluhaittaa tai merkittävää liikenteen lisääntymistä alueella, jolloin aurinkovoimalan aiheuttamat negatiiviset vaikutukset ihmisten elinoloihin johtunevat pääosin muutoksista alueen luontoon, maisemaan ja virkistyskäyttöön.

Uusi teollisuusalue tuottaa omanlaistaan uutta elinympäristöä, jos tulevaisuuden arviot ja suunnitelmat noin 1000 – 3000 uudesta työpaikasta toteutuvat. Osayleiskaavalla arvioidaan parhaimmillaan olevan elinympäristöä vahvistavaa vaikutusta työssäkäyntialueen ja alueen lähiympäristöön sijoittuvien asuinalueiden osalta, kun työmatkailu sekä työssäkäyntialueen mahdollisuudet esimerkiksi uusille palveluidentuottajille (ravintola, päivittäistavara-kauppa) toteutuvat. Kaava-alue sijoittuu lisäksi vain lyhyen kulkuyhteyden päähän kaupungin keskustasta, jolloin kaava-alueelle mahdollisesti syntyvällä työssäkäyntialueella on väistämättä merkitystä myös keskusta-alueen elinympäristön ja palveluiden kehittymiselle. Pormestarinniityn uusi asuinalue laajentaa luontevasti kaupungin taajama-alueelle tyypillistä pientalovaltaista asumista haja-asutusalueelle ja samalla yhdistää toteutuessaan kaava-alueen lähemmäs keskustan palvelu- ja työssäkäyntialueen vaikutuspiiriä.

Ilmastovaikutukset

Osayleiskaavan ilmastovaikutuksia on arvioitu erikseen kaavaselostuksen liitteessä 9.

5. Kaavan toteutus

5.1. Toteuttaminen ja ajoitus

Alueen toteuttaminen voidaan käynnistää, kun yleiskaava on tullut kuulutuksella voimaan.

5.2. Toteutuksen seuranta

Alueen toteutuksen seurannasta ja valvonnasta vastaa Kristiinan-
kaupungin kaupunki.

Helsingissä 6.10.2023

PROJOPLAN

Petri Tuormala

arkkitehti YKS-415